

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU-ĮSTATYMO PROJEKTAS-1) IR
FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TOLIAU-ĮSTATYMO PROJEKTAS-2) (TAP-17-338; 17-339; 17-340; Nr.
16-9382(3); 16-9783(3))**

2017-03-27 Nr. NV-819

Vilnius

Projektų rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projektų tikslas: Užtikrinti, kad gyventojams būtų pasiūlyta įsigyti pigesnius tos pačios veikliosios medžiagos vaistus arba mažiau primokėti už kompensuojamuosius vaistus, vykdant farmacinės paslaugos vaistinėse priežiūrą.

Dabartinė situacija: Gyventojas vaistinėje turi gauti farmacinę paslaugą: farmacijos specialistas monitoriaus ekrane turi pateikti informaciją apie tos pačios veikliosios medžiagos vaistinių preparatų kainas, paciento priemokas už kompensuojamuosius vaistus bei informuoti apie galimybę įsigyti pigesnių vaistų. Tačiau dažnai išduodami brangesni vaistiniai preparatai ir kokybiškai nevykdoma farmacinė paslauga. Šių paslaugų kontrolė vykdoma atliekant neplaninius patikrinimus, tačiau pagal nustatytą tvarką inspektorius privalo pateikti sprendimą atlikti patikrinimą prieš patį patikrinimą. Tokiu būdu toks patikrinimas netenka prasmės.

Siūlymus įteisinti kontrolinius pirkimus pateikė Valstybės kontrolė ir Konkurencijos taryba. Remiantis Lietuvos gyventojų apklausos duomenimis, vaistinėse pirkti mažiausiai kainuojantį vaistą pasiūlymą gaunantys nurodė ketvirtadalis (26 proc.) respondentų, o auditorių atlikto stebėjimo metu tik vienu atveju (iš 14) vaistininkas informavo apie galimybę įsigyti pigesnius vaistus.

Projekto esmė: Įstatymo projekte-1 siūloma leisti sprendimą atlikti patikrinimą pateikti po kontrolinio pirkimo ir nustatyti, kad kontroliniu pirkimu siekiama nustatyti, ar paslaugos (prekių) pardavimas vykdomas laikantis nustatytų reikalavimų.

Įstatymo projekte-2 nustatoma, kad kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus turės teisę atlikti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, įgalioti vykdyti priežiūrą.

Atitiktis Vyriausybės programai: Tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos, atitinka nuostatas dėl vaistų kainų politikos, skatinant gyventojus įsigyti pigesnius generinius vaistus.

Derinimas: Įstatymų projektai suderinti be pastabų su Teisingumo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija. Ūkio ministerija mano, kad siūlymai prieštarauja minimalios ir proporcingos priežiūros principams, nustatytiems Viešojo administravimo įstatyme. Lietuvos vaistinių asociacija, Nacionalinė vaistų prekybos asociacija, Šeimos vaistinių asociacija, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinė sąjunga bei Lietuvos laisvosios rinkos institutas nepitaria įstatymų projektams: siūlomos priemonės neproporcingos,

diskriminuojančios ir pažeidžiančios ūkio subjektų teises, tikslus galima būtų pasiekti kitomis priemonėmis. Argumentai dėl pastabų pateikti derinimo pažymoje.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome įstatymų projektus svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus patarėja

Aurelija Urbonienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,

faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-03-23 Nr. (11.3-25)10-2525

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Sveikatos apsaugos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Farmacijos įstatymo projektas) projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektų rengimą paskatino poreikis sustiprinti vaistinių farmacinės paslaugos teikimo gyventojams priežiūrą ir užtikrinti tinkamą teisinę aplinką kontroliniams vaistinių preparatų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių pirkimams vaistinėse atlikti.

Pažymėtina, kad teikiami projektai yra iš esmės analogiški (patikslinta įstatymų įsigaliojimo data) 2015 m. sausio 9 d. Lietuvos Respublikos Seime registruotiems Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2701 ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2700 (toliau – Lietuvos Respublikos Seime registruoti įstatymų projektai), kurie buvo parengti siekiant sustiprinti vaistinių vykdomos veiklos priežiūrą ir užtikrinti tinkamą teisinę aplinką kontroliniams vaistinių preparatų pirkimams vaistinėse atlikti. Lietuvos Respublikos Seime registruotiems įstatymo projektams pritarė tiek Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas (pagrindinis komitetas), tiek Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas (papildomas komitetas). Pažymėtina, kad svarstymų pradžioje Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetas buvo paskirtas pagrindiniu komitetu, jis pasiūlė grąžinti projektus rengėjams tobulinti, tačiau Lietuvos Respublikos Seimas paskyrė kitą pagrindinį komitetą – Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

Šiems Projektams buvo pritarta 2015 m. lapkričio 5 d. Lietuvos Respublikos Seimo plenariniame posėdyje. Tačiau 2015 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Respublikos Seime vykstant balsavimui dėl jų priėmimo, jie nebuvo priimti. Su 2015 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Respublikos Seimo plenarinio posėdžio stenograma galima susipažinti Lietuvos Respublikos Seimo interneto svetainėje adresu: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1096244.

Siekiant spręsti aiškinamajame rašte nurodytas problemas ir atsižvelgiant į tai, kad nuo pirmiau minėtų įstatymų projektų, kurie iš esmės yra analogiški teikiamsiems įstatymų projektams, atmetimo Lietuvos Respublikos Seime yra praėję daugiau kaip šeši mėnesiai, taip pat į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016 m. gegužės 20 d. Valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-10-1-8 pateiktose išvadose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai skirtas rekomendacijas, kuriomis siūloma 2016 m. IV ketvirtį Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pakeitimų dėl kontrolinių pirkimų vaistinėse įteisinimo projektus, tikslinga teikti šiuos projektus, kad jie pakartotinai būtų svarstomi Lietuvos Respublikos Seime.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymų projektai derinti su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija pastabų neturėjo. Argumentai dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos pateiktų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos iš dalies atsižvelgta, pateikti Įstatymų projektų derinimo pažymoje.

Taip pat gautos išvados iš Lietuvos vaistinių asociacijos, Nacionalinės vaistų prekybos asociacijos, Seimos vaistinių asociacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos ir Lietuvos laisvosios rinkos instituto. Jie išreiškė nepritarimą įstatymų projektams teigdami, kad priemonės neproporcingos, diskriminuojančios, pažeidžiančios ūkio subjektų teises, kad tuos pačius tikslus galima pasiekti kitomis priemonėmis. Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, pateikti Įstatymų projektų derinimo pažymoje.

Sveikatos apsaugos ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerės Mildos Dargužaitės 2017 m. vasario 13 d. pavedimą Nr. S-27-378 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pavaduotojo Almino Mačiulio 2017 m. vasario 21 d. pavedimą Nr. S-27-455 aptarti pateiktas pastabas, 2017 m. vasario 24 d. organizavo pastabas pateikusių juridinių asmenų atstovų pasitarimą, o 2017 m. vasario 28 d. organizavo posėdį tik su ministerijų atstovais (pasitarimo ir posėdžio protokolai pridėti prie aiškinamojo rašto). Atsižvelgiant į diskusijas, buvo papildytas Įstatymų projektų aiškinamasis raštas.

Įstatymų projektų rengimą koordinavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos departamento direktorė Gita Krukienė (tel. (8 5) 264 8754). Įstatymo projektą parengė Farmacijos departamento Farmacinės veiklos skyriaus vedėja Gražina Bobelienė (tel. (8 5) 264 8752) ir vyriausioji specialistė Anželika Oraitė (tel. (8 5) 264 8757).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 ir 36⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų aiškinamasis raštas, 21 lapas.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto teikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto derinimo pažyma, 22 lapai.
8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriaus Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažymos Nr. AV-140 kopija, 5 lapai.
9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriaus Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažymos Nr. AV-141 kopija, 5 lapai.
10. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2016 m. spalio 20 d. rašto Nr. (39.2-36)-3-4593 kopija, 2 lapai.
11. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugsėjo 21 d. rašto Nr. 1D-5690(3) kopija, 1 lapas.
12. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017 m. vasario 17 d. rašto Nr. (1.356)-2T-122 kopija, 1 lapas.

2b

13. Lietuvos verslo konfederacijos 2016 m. rugsėjo 22 d. rašto Nr. 16-226/AA kopija, 2 lapai.
14. Nacionalinės vaistų prekybos asociacijos 2016 m. rugsėjo 23 d. rašto Nr. 10 kopija, 2 lapai.
15. Lietuvos vaistinių asociacijos 2016 m. rugsėjo 26 d. rašto Nr. 30 kopija, 4 lapai.
16. Lietuvos vaistinių asociacijos 2016 m. spalio 31 d. rašto Nr. 35 kopija, 13 lapų.
17. Šeimos vaistinių asociacijos 2016 m. rugsėjo 22 d. rašto Nr. 78-17 kopija, 2 lapai.
18. Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos 2016 m. rugsėjo 23 d. rašto Nr. 23/09/2016 kopija, 2 lapai.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Gražina Bobelienė, tel. (8 5) 264 8752, el. p. grazina.bobelienne@sam.lt

100 Atkurtai
Lietuvai

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

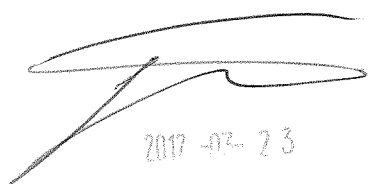
2. Įgalioti sveikatos apsaugos ministrą Aurelijų Verygą, jam negalint dalyvauti – sveikatos apsaugos viceministrę Kristiną Garuolienę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

2017-03-23

Tėsdės departamento direktorius
2017-03-21

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR
36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709
61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Viešojo administravimo įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Farmacijos įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) rengimą paskatino poreikis gerinti vaistinėse teikiamos farmacinės paslaugos kokybę, gyventojų informavimą apie vaistinių preparatų pasirinkimo galimybes, mažiausias vaistinių preparatų kainas ir tuo tikslu sustiprinti vaistinių farmacinės paslaugos teikimo priežiūrą sudarant sąlygas priežiūros institucijoms veiksmingiau išaiškinti pasitaikančius pažeidimus ir trūkumus.

Farmacinė paslauga – tai tiesioginis farmacijos specialisto ir gyventojų bendravimas bei veiksmai, kurie nėra registruojami ar įforminami dokumentais ir kurių nėra galimybės nustatyti bei įvertinti vykdant paskesniąją (t. y. po farmacinės paslaugos suteikimo) kontrolę.

Todėl farmacinės paslaugos kokybė gali būti įvertinta tik tiesioginio kontakto su farmacijos specialistu metu.

Vadovaujantis aiškinamojo rašto 3 punkte nurodytais galiojančiais teisės aktais, kontroliniai vaistinių preparatų pirkimai gali būti atliekami tik po to, kai Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Tarnyba) inspektoriai pateikia tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą atlikti patikrinimą ir vaistinės darbuotojai žino, kad vyksta patikrinimas. Tokiu atveju kontrolinis pirkimas praranda prasmę, nes atliekamas parodomasis kontrolinis pirkimas, kurio metu nėra galimybės nustatyti objektyvių faktų, ar vaistiniai preparatai išduodami laikantis teisės aktų reikalavimų, ar pasiūlomi pigiausi vaistiniai preparatai, ar pasiūloma užsakyti vaistinėje tuo metu neturimą vaistinių preparatą.

Kadangi vaistinių veiklos patikrinimus gali atlikti tik geros vaistinių praktikos inspektoriai, vaistinių darbuotojai dažnai juos atpažįsta. Dėl šių priežasčių kontroliniai pirkimai negali būti tinkamai įgyvendinami, nes vaistinių darbuotojai turi galimybę pasirengti kontroliniams pirkimams. Analogiškos problemos dėl veiksmingo kontrolinių pirkimų atlikimo gali kilti ir kitose ūkinės veiklos srityse, kai vykdant valstybinę priežiūrą reikia atlikti prekių ar paslaugų kontrolinius pirkimus.

Farmacinė paslauga vaistinėse ne visada suteikiama kokybiškai, laikantis teisės aktų reikalavimų. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija) ir Tarnyba sulaukia gyventojų skundų dėl neva didelių vaistinių preparatų kainų, tačiau dažnai paaiškėja, kad gyventojai vaistinėse net nebuvo informuoti apie galimybę įsigyti pigesnių vaistinių preparatų, jiems nebuvo pasiūlyta pigiausių vaistinių preparatų, nepateikta informacija apie vaistinius preparatus monitoriaus ekrane arba paaiškinta, kad pigūs vaistiniai preparatai yra taip pat veiksmingi kaip ir brangūs.

Kad gyventojams dažniausiai yra išduodami brangiausi vaistiniai preparatai, patvirtina ir Valstybinės ligonių kasos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Valstybinė ligonių kasa) atlikta 2015 m. vaistinių preparatų pardavimų analizė. Valstybinė ligonių kasa, išnagrinėjusi penkių populiariausių kompensuojamųjų vaistinių preparatų, kurių veikliosios medžiagos yra *Metoprololum*, *Nebivololum*, *Perindoprilum*, *Rilmenidinum* ir *Atorvastatinum*, pardavimus nustatė, jog pagal išrašytus receptus gyventojams daugiausia buvo išduota brangiausių grupėje esančių vaistinių preparatų, nors buvo galimybė įsigyti pigesnių to paties bendrinio

pavadinimo, tačiau kito gamintojo vaistinių preparatų. Atkreiptinas dėmesys, kad pacientai, įsigydami šių veikliųjų medžiagų brangiausius vaistinius preparatus, sumokėjo 7,1 mln. eurų, o jei būtų rinkęsi pigiausių vaistinius preparatus, būtų primokėję tik 2,4 mln. eurų t. y. net 3 kartus mažiau.

Tai, kad būtina sustiprinti vaistinių vykdomos veiklos priežiūrą ir užtikrinti tinkamą teisinę aplinką kontroliniams vaistinių preparatų pirkimams vaistinėse atlikti, pagrindžia ir 2016 m. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atliktas auditas dėl kompensuojamųjų generinių vaistinių preparatų prieinamumo. Šio audito metu buvo vertinama, ar šalyje užtikrinamas kompensuojamųjų generinių vaistinių preparatų prieinamumas gyventojams. Siekdama įvertinti, ar vaistinės pateikia vartotojams visą privalomą informaciją apie į kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyną įrašytų to paties bendrinio pavadinimo vaistinių preparatų kainas, nustatytas priemokas ir pasiūlo pigiausią vaistinį preparatą, ar pateikia informaciją kompiuterio monitoriaus ekrane, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė atlikto 14 kompensuojamųjų vaistinių preparatų išdavimo pacientams stebėjimo procedūrų 4 vaistinių tinklų 7 vaistinėse ir nustatė, kad tik vienu atveju vaistinės darbuotojas pacientą informavo tinkamai, t. y. monitoriuje parodė vaistinių preparatų grupės sąrašą ir rekomendavo pirkti mažiausiai kainuojantį nurodytą vaistinį preparatą, paaiškino, kad visų gamintojų vaistinių preparatų veiklioji medžiaga ta pati, tik pavadinimas skiriasi.

Audito metu taip pat buvo atlikta Kompensuojamųjų vaistinių preparatų pirkimo vaistinėje atvejo analizė, kai pagal gydytojo išrašytą kompensuojamąjį receptą vieno iš vaistinių tinklų vaistinėje 2016 m. sausio 4 d. buvo perkamas vaistinis preparatas *Pancreatinum*. Ir šiuo atveju, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės nuomone, nebuvo vadovaujamasi nacionalinių teisės aktų nuostatomis.

Vadovaudamasi surinktais duomenimis, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2016 m. gegužės 20 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-10-1-8 „Ar užtikrinamas kompensuojamųjų generinių vaistų prieinamumas“ pateikė išvadą, jog vaistinių preparatų išdavimo vaistinėse reglamentavimas ir vykdyta priežiūra nepakankama, kad būtų skatinamas mažiau kainuojančių generinių vaistinių preparatų pasirinkimas, bei pateikė rekomendaciją Sveikatos apsaugos ministerijai teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo (toliau – Farmacijos įstatymas) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) pakeitimų dėl kontrolinių pirkimų vaistinėse įteisinimo projektus (siūlomas pateikimo terminas: 2016 m. IV ketvirtis).

Siekiant spręsti minėtas gyventojų aprūpinimo vaistiniais preparatais problemas, išsiaiškinti, ar gyventojams pasiūlomi pigiausi vaistiniai preparatai, ar tinkamai paaiškinami vaistinių preparatų kainų skirtumai ir pan. būtina numatyti farmacinės paslaugos teikimo kontrolės veiksmingumo didinimo priemones, kad būtų galimybė nustatyti objektyvius faktus apie vaistinių preparatų pardavimo (išdavimo) atitiktį nustatytiems teisės aktų reikalavimams ir numatyti veiksmus vaistinių veiklai gerinti. Viena tokių priemonių ir yra tinkamas kontrolinio pirkimo atlikimas, prieš tai apie jį neįspėjus vaistinės. Atkreiptinas dėmesys, kad galimybė taikyti kontrolinius pirkimus jau dabar yra įteisinta galiojančiame Farmacijos įstatyme, tačiau šis kontrolės būdas netaikomas, nes iš anksto įspėjus apie patikrinimą, kontrolinis pirkimas praranda prasmę.

Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, alternatyvų kontroliniams pirkimams, t. y. kitų priemonių, kaip įvertinti teikiamos farmacinės paslaugos kokybę, nėra. Konsultuojantis su visuomene kaip alternatyvos buvo siūlomas visuomenės švietimas, pigiausio vaistinio preparato kainos rašymas ant kasos kvito, stebėjimas ir klausymasis, kaip suteikiama farmacinė paslauga, stovint netoliese, kompiuterinių programų sutvarkymas, kad nebūtų galima išduoti vaistinio preparato prieš tai neparodžius reikiamos informacijos.

Visuomenės švietimas yra svarbi priemonė. Jau dabar Sveikatos apsaugos ministerija leidiniuose, įvairiuose forumuose skelbia informaciją apie vaistų kainas, kainodaros ir kompensavimo principus, aiškina generinių vaistinių preparatų ypatumus, 2016 m. prisidėjo prie vaistinių iniciatyvos išleisti lankstinuką gyventojams apie atsakingą vaistų pasirinkimą. Sveikatos apsaugos ministerija numato tęsti šią veiklą, tačiau visuomenės švietimas yra orientuotas į pačius gyventojus, jų aktyvumą ir savo teisių

žinojimą, o ne į farmacinės paslaugos užtikrinimą nepriklausomai nuo gyventojų užduodamų klausimų. Visuomenės švietimas (be jokių kitų papildomų priemonių) kaip alternatyva kontroliniams pirkimams reikštų, kad visa atsakomybė už vaistinio preparato pasirinkimą perkeliama ant visuomenės pečių. Kyla klausimas, kaip tada valstybei užtikrinti visuomenės interesą, kad teisės aktais nustatyti įpareigojimai būtų vykdomi, kad vaistiniai preparatai būtų prieinami. Todėl darytina išvada, kad visuomenės švietimas yra svarbi, bet nepakankama priemonė siekiant užtikrinti farmacinės paslaugos kokybę.

Siūlymas rašyti ant kasos kvito pigiausio vaisto kainą sukeltų interesų konfliktą. Gyventojas, nusipirkęs brangesnį vaistinį preparatą, jau po įvykusio pirkimo ar net tik grįžęs į namus, pamatytų, kad galėjo įsigyti ir pigesnį vaistinį preparatą. Kiltų nepasitenkinimas, būtų pažeistos paciento teisės įsigyti pigesnį vaistinį preparatą, pasitaikytų atvejų, kai gyventojas norėtų grąžinti įsigytą vaistinį preparatą atgal į vaistinę ir jį pakeisti kitu. Sveikatos apsaugos ministerija yra įsitikinusi, kad vaistinis preparatas turi būti pasirenkamas farmacinės paslaugos teikimo metu, o ne po pirkimo fakto. Be to, vadovaujantis Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112, 93 punktu, vaistiniai preparatai, išskyrus naikintinus, iš gyventojų atgal į vaistinę nepriimami ir į kitus vaistinius preparatus nekeičiami. Todėl ši priemonė negali būti laikoma alternatyva kontroliniams pirkimams, ji tik užprogramuotų pacientų nepasitenkinimą.

Kai kurios vaistinės numato sutvarkyti kompiuterines programas taip, kad būtų užtikrintas informacijos parodymas monitoriaus ekrane. Tačiau tai neužtikrins, kad gyventojui bus paaiškinta ekrane rodoma informacija, pasiūlyti pigiausi vaistiniai preparatai, išaiškintos vaistinių preparatų savybės, generinių vaistinių preparatų aspektai.

Galimybė tikrinančiajam asmeniui stebėti ir klausyti, kaip suteikiama farmacinė paslauga, stovint netoliese, prieštarautų Geros vaistinių praktikos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. V-494, (toliau – Nuostatai) 5³ punktui, kuris nustato, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisės apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais, vaistinėje tinkamomis organizacinėmis ir techninėmis duomenų saugumo priemonėmis turi būti užtikrintas farmacinės paslaugos, teikiamos gyventojui, ir vaistinių preparatų bei medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) konfidencialumas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos departamento (direktorė Gita Krukienė (tel. (8 5) 264 8754) Farmacinės veiklos skyriaus vedėja Gražina Bobelienė (tel. (8 5) 264 8752) ir vyriausioji specialistė Anželika Oraitė (tel. (8 5) 2648757).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnis reglamentuoja ūkio subjektų veiklos patikrinimus. Šio straipsnio 11 dalis nustato, kad priežiūrą atliekantis subjektas, pradėdamas ūkio subjekto neplaninį patikrinimą, pateikia tikrinamam ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją. Šis reikalavimas taikomas ir patikrinimams, atliekamiems vaistinėse pagal Farmacijos įstatymą, ir patikrinimams, atliekamiems pagal Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymą. Vaistinių patikrinimų metu, be kitų dalykų, vertinamas vaistinių preparatų išdavimo (pardavimo) teisingumas ir teisėtumas bei farmacinės paslaugos kokybė. Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad Tarnybos inspektoriai pirmiausia turi

pateikti tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą atlikti patikrinimą ir tik po to nekliudomai įeiti į visas tikrinamo subjekto veiklos vietas patalpas ir atlikti patikrinimą.

Geros vaistinių praktikos reikalavimus nustato Nuostatai. Nuostatuose *inter alia* nustatyta farmacijos specialisto pareiga suteikti gyventojams išsamią informaciją apie jiems reikiamus vaistus, o įsigyjant kompensuojamąjį vaistinį preparatą ar kompensuojamąją medicinos pagalbos priemonę, monitoriaus ekrane turi būti pateikta informacija apie gyventojams reikiamų kompensuojamųjų vaistinių preparatų ar kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainas ir paciento priemokos dydžius, pirmiausia informuojant apie vaistinį preparatą ar medicinos pagalbos priemonę, kurios paciento **priemoka yra mažiausia**, o įsigijus receptinį nekompensuojamąjį vaistinį preparatą, monitoriaus ekrane gyventojams turi būti pateikta informacija apie visų analogiškų vaistinių preparatų kainas, pirmiausia pateikiant informaciją apie **pigiausią** iš jų.

Farmacijos įstatymo 61 straipsnio 5 dalis nustato, kad vaistinių veiklos patikrinimus dėl jų atitikties gerai vaistinės praktikai atlieka geros vaistinių praktikos inspektoriai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant teisinio aiškumo, Viešojo administravimo įstatymo projektu siūloma Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnį papildyti nauja sąvoka „kontrolinis pirkimas“. Ši sąvoka apibrėžiama kaip prekių ir (ar) paslaugų pirkimas, vykdomas atliekant ūkio subjekto veiklos patikrinimą, kurio tikslas – nustatyti, ar ūkio subjektas parduoda prekes ir (ar) teikia paslaugas laikydamasis teisės aktų nustatytų reikalavimų. Taip pat siūloma papildyti Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 11 dalį numatant reikalavimo prieš pradedant patikrinimą tikrinamam ūkio subjektui pateikti sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją išimtį ir numatyti, kad įstatymų nustatytais atvejais kontroliniai pirkimai gali būti atliekami nepateikus ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopijos. Šiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopija ūkio subjektui turi būti pateikta iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo. Siūlymas Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 11 dalyje nustatyto reikalavimo prieš pradedant patikrinimą tikrinamam ūkio subjektui pateikti sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją išimtį taikyti ne tik farmacijos, bet ir kitose ūkinės veiklos srityse teikiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos išvadą, kad tokia išimtis turėtų būti siejama tik su tam tikromis patikrinimų rūšimis (kontroliniais pirkimais) apskritai, o ne su konkrečia ūkinės veiklos sritimi. Tokia siūloma nuostata sudarys sąlygas tinkamai atlikti kontrolinius pirkimus, nustatyti realius faktus ir, jei reikia, tobulinti prekių pardavimą ar paslaugų teikimą įvairiose visuomenei svarbiose srityse. Pažymėtina, kad siūlomos Viešojo administravimo įstatymo projekto nuostatos neįpareigoja priežiūrą vykdančių institucijų, atliekančių kontrolinius pirkimus, visais atvejais sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją pateikti tik atlikus kontrolinį pirkimą, o tik suteikia tokią galimybę ir tik kitų įstatymų nustatytais atvejais. Todėl šios nuostatos taikymas konkrečiame sektoriuje, jei bus būtinybė, turės būti numatytas atitinkamuose ūkio sektoriaus priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose. Siūlomi reikalavimai užtikrins, kad kontrolinių pirkimų poreikis atskiruose sektoriuose būtų išsamiai išdiskutuotas ir pagrįstas ir taip bus išvengta nepagrįstų kontrolinių pirkimų įteisinimo.

Farmacijos įstatymo pakeitimo projektu siūloma papildyti Farmacijos įstatymo 61 straipsnio 5 dalį nuostata, kad kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus taip pat turi teisę atlikti kiti Tarnybos darbuotojai, įgalioti vykdyti priežiūrą. Tai sudarys galimybę įgalioti daugiau darbuotojų atlikti kontrolinius pirkimus, iki minimumo bus sumažinta galimybė juos atpažinti ir tai bus vienas iš veiksmų, užtikrinančių kontrolinio pirkimo objektyvumą. Taip pat siūloma papildyti Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 6 punktą nuostata, kad atliekant kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus, tarnybinis pažymėjimas ir pavedimas atlikti patikrinimą turi būti pateikiami iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo. Ši nuostata užtikrins teisinį aiškumą, nes Viešojo administravimo įstatyme

ir Farmacijos įstatyme skiriasi terminai, kuriais yra apibūdinamas dokumentas, kuris turi būti pateikiamas tikrinamajam subjektui prieš patikrinimą (Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 11 dalyje šis dokumentas vadinamas teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopija, Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 3 punkte – pavedimu atlikti patikrinimą). Atliekamas kontrolinis pirkimas prieš tai tikrinančiajam asmeniui neprisistačius užtikrins kontrolinio pirkimo objektyvumą ir realių faktų nustatymą, kaip teikiama farmacinė paslauga.

Kontrolinių pirkimų atlikimas, jo tvarka bus išsamiai reglamentuoti įgyvendinamajame teisės akte (Farmacijos įstatymo projektu Tarnyba įpareigojama parengti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus). Rengiant tvarkos projektą, bus konsultuojamasi su visuomene, kad būtų užtikrintas kontrolinio pirkimo atlikimo aiškumas ir skaidrumas. Tvarkoje numatoma suformuluoti tikslus klausimus, kurie turėtų būti pateikti kontrolinio pirkimo metu ir jų formuluotės užkirstų kelią interpretacijoms bei neobjektyviam vertinimui. Tvarka bus vieša ir prieinama visuomenei (paskelbta Teisės aktų registre). Reikia pažymėti, kad po kontrolinio pirkimo jį atlikęs priežiūros institucijos darbuotojas turės prisistatyti ir informuoti apie kontrolinio pirkimo trūkumus, jie bus aptarti su vaistinės atsakingais darbuotojais. Tokia praktika taikoma bet kokio vaistinės veiklos patikrinimo atveju, siekiant užtikrinti, kad patikrinimo metu būtų suteikiama ir metodinė pagalba, pateikiami patarimai, numatomos tikslinės priemonės trūkumams panaikinti ir išvengti.

Svarbu pabrėžti, kad kontroliniai pirkimai nepateikus tarnybinio pažymėjimo ir pavedimo atlikti tikrinimą bus atliekami **tik neplaninių patikrinimų** metu. Neplaniniai patikrinimai atliekami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nustatytais kriterijais (36⁴ straipsnio 12 dalis), todėl siūlomas reguliavimas dėl kontrolinių pirkimų atlikimo neturės įtakos neplaninių patikrinimų skaičiui ir atitinkamai nepadidins priežiūros institucijos ir vaistinių administracinės naštos. Siūlomas reguliavimas sudarys galimybę tinkamai taikyti Farmacijos įstatyme jau įteisintą priežiūros formą. Kontrolinių pirkimų atlikimas nesietinas su baudimo principu, nes tikslas yra išsiaiškinti trūkumus ir numatyti prevencijos veiksmus, kad gyventojui būtų pateikiama visa reikalinga informacija, kad jis galėtų atsakingai, bendradarbiaudamas su farmacijos specialistu, pasirinkti jam reikalingą vaistinį preparatą. Kontroliniai pirkimai – **tai prevencinė priemonė**. Nors neplaninių patikrinimų skaičius nedidės dėl siūlomų naujų teisės normų, tačiau priemonė turėtų būti veiksminga, nes vien teisės normos galiojimas ir žinojimas, kad toks pirkimas vaistinėje gali būti atliktas, priverčia ūkio subjektą stengtis gerinti savo veiklą.

Kontrolinių pirkimų įteisinimas vaistinėse nereiškia nepasitikėjimo jomis, nes taip vertinant, reikėtų ir kitas tikrinimo priemones vertinti kaip nepasitikėjimą ūkio subjektu. Tai tik reiškia veiksmingo patikrinimo atlikimą, kai priežiūros institucija turi informacijos, kad gali būti pažeidimų. Kontrolinio pirkimo atlikimas prieš tai apie jį nepranešus užtikrina galimybę gauti objektyvią grįžtamąją informaciją apie teisės aktuose nustatytų pareigų vykdymą. Tai yra ne tik gyventojų, bet ir vaistinės interesas, nes, kaip buvo minėta, farmacinė paslauga neregistruojama, nedokumentuojama.

Priėmus Įstatymų projektus:

1) bus sudarytos sąlygos veiksmingai atlikti kontrolinius pirkimus vaistinėse ir nustatyti objektyvius faktus, ar teikiant farmacinę paslaugą laikomasi teisės aktų reikalavimų, ar pacientams monitoriaus ekrane rodomos kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainos ir priemokos, ar pasiūlomas pigiausias vaistinis preparatas, ar pasiūloma užsakyti vaistinį preparatą, kurio nėra vaistinėje ir kita. Nustačius trūkumų, vaistinės bus įpareigos juos pašalinti. Įgyvendinamasis teisės aktas, nustatantis kontrolinių pirkimų atlikimo tvarką, užtikrins skaidrų kontrolinių pirkimų atlikimą vaistinėse;

2) pagerės gyventojų aprūpinimo vaistiniais preparatais kokybė, farmacinės paslaugos teikimas vaistinėse, nes bus geriau kontroliuojama, ar vaistinėms pacientams suteikia farmacinę informaciją, ar parenka nereceptinius vaistinius preparatus tik paklausęs paciento apie sveikatos būklę, kitus vartojamus vaistinius preparatus, ar informuoja apie savigydos rizikos faktorius ir panašiai. Gyventojai, gavę kokybišką farmacinę paslaugą, turės galimybę pasirinkti pigiausias vaistinius preparatus ir taupyti savo finansines lėšas. Kaip minėta aiškinamojo rašto 1 punkte, vien pirkdami pigiausias penkis

populiariausius kompensuojamuosius vaistinius preparatus, kurių veikliosios medžiagos yra *Metoprololum*, *Nebivololum*, *Perindoprilum*, *Rilmenidinum* ir *Atorvastatinum*, gyventojai galėtų sutaupyti apie 30 proc. vaistinių preparatų įsigijimo išlaidų;

3) vaistinių, kontroliuojančių institucijų administracinė našta nedidės, nes kontroliniai pirkimai bus atliekami tik neplaninių patikrinimų metu, kuriems taikomi objektyvūs Viešojo administravimo įstatymo nustatyti kriterijai. Tarnybai suteikiama teisė įgalinti atlikti kontrolinį pirkimą ir kitus darbuotojus nesukels papildomos naštos, nes nereikės priimti naujų darbuotojų, bus efektyviau panaudojami turimi žmogiškieji ištekliai, nereikės organizuoti išorinių mokymų atlikti kontrolinį pirkimą, nes bus organizuoti vidiniai mokymai, kuriems nereikės skirti papildomų lėšų;

4) vaistinių konkurencijos sąlygos išliks vienodos, nes visų atžvilgiu galės būti vykdomi kontroliniai pirkimai. Kontroliniai pirkimai skatins vaistines dirbti kokybiškiau, o tai skatins sąžiningą konkurenciją. Atlikus kontrolinį pirkimą, tikrinantysis asmuo turės prisistatyti vaistinės administracijai, aptarti nustatytus faktus, suteikti metodinę pagalbą, kaip trūkumai galėtų būti pašalinti. Tai įprasta patikrinimų eiga, todėl neigiamo poveikio vaistinėms dėl atliekamo patikrinimo nenumatoma;

5) vaistinių preparatų vartojimas susijęs su itin jautria gyventojų grupe – tai sergantys asmenys, kuriems gydyti yra būtini vaistiniai preparatai, dalies iš jų (pvz., pensininkai, neįgalūs ar nedarbingi asmenys) finansinės galimybės yra ribotos. Todėl kokybiškos farmacinės paslaugos suteikimas užtikrins gyventojams galimybę įsigyti pigesnių vaistinių preparatų, taip pat skatins racionalų vaistinių preparatų vartojimą;

6) bus sudarytos sąlygos veiksmingai atlikti kontrolinius pirkimus įvairiose ūkinės veiklos srityse, jei tai bus numatyta atitinkamą sritį reglamentuojančiuose įstatymuose.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad šių pasekmių būtų išvengta

Įstatymų projektais siūlomų nuostatų įgyvendinimas neigiamų pasekmių farmacijos sektoriui neturės, nes keičiami tik procedūriniai-administraciniai aspektai: suteikiami įgaliojimai atlikti kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus ir kitiems Tarnybos darbuotojams, nustatoma, kad tarnybinis pažymėjimas turi būti pateiktas iš karto po kontrolinio pirkimo atlikimo.

Įstatymų projektai neigiamo poveikio valstybės finansams neturės, nes papildomų finansinių lėšų kontroliniams pirkimams vykdyti nereikės skirti.

Numatomas teigiamas poveikis gyventojams: jiems bus suteiktos kokybiškos farmacinės paslaugos, jie galės įsigyti pigiausių vaistinių preparatų ir taip taupyti savo finansinius išteklius. Išsami informacija apie vaistinio preparato savybes skatins racionalų vaistinių preparatų vartojimą. Nepatogumų dėl atliekamų kontrolinių pirkimų gyventojai neturėtų pajusti, nes dėl kontrolinio pirkimo nesusidarys žmonių eilė vaistiniams preparatams įsigyti, gyventojas net nežinos, kad vyksta kontrolinis pirkimas.

Poveikis vaistinių administracinei naštai nereikšmingas, nes neplaninių patikrinimų skaičius Įstatymų projektais nėra didinamas. Galima pažymėti, kad kontrolinio pirkimo metu bus neatlygintinai suteikta papildoma farmacinė paslauga. Tačiau nustatyti trūkumai padės vaistinei tobulinti savo veiklą. Kontroliuojančių institucijų administracinė našta nedidės, kontroliniai pirkimai bus vykdomi su turimais žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais.

Neigiamų pasekmių vaistinių konkurencijos sąlygoms nenumatoma. Priešingai, kontroliniai pirkimai skatins vaistines dirbti kokybiškiau, o tai didins jų konkurencingumą.

Kituose ūkio sektoriuose tokie kontroliniai pirkimai bus atliekami tik tais atvejais, kai jie bus įteisinti sektoriaus priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Įstatymų projektai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 8 straipsnio 1 dalimi, Įstatymų projektai Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriaus buvo įvertinti antikorupciniu požiūriu farmacijos srityje.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai neigiamos įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Nėra.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Viešojo administravimo įstatymo projektu siūloma sąvoka „kontrolinis pirkimas“ ir ją įvardijantis terminas aprobuoti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei kitų Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti

Atsižvelgiant į tai, kad Farmacijos įstatymo projektu siūloma pakeisti Farmacijos įstatymo keturioliktojo skirsnio nuostatas, reglamentuojančias veiklos su farmacijos produktais priežiūrą, priėmus Farmacijos įstatymo projektą reikės pakeisti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2012 m. sausio 12 d. įsakymą Nr. 1A-49 „Dėl vaistinių ir jų filialų patikrinimų taisyklių ir Geros vaistinių praktikos tikrinimo pažymos, Vaistinės tikslinio tikrinimo pažymos formų patvirtinimo“, patvirtintą vadovaujantis Farmacijos įstatymo 61 straipsnio 4 dalies nuostatomis, ir nustatyti kontrolinių vaistinių preparatų pirkimų išsamią tvarką.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „vaistinis preparatas“, „kontrolinis pirkimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Istatymų projektai yra iš esmės analogiški (patikslinta įstatymų įsigaliojimo data) 2015 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Respublikos Seimo plenariniame posėdyje atmetiems įstatymų projektams.

Paskelbus Įstatymų projektus, Lietuvos vaistinių asociacija, Nacionalinė vaistų prekybos asociacija, Šeimos vaistinių asociacija, Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjunga, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos laisvosios rinkos institutas išreiškė nepritarimą įstatymų projektams, teigdami, kad priemonės neproporcingos, diskriminuojančios, pažeidžiančios ūkio subjektų teises, kad tuos pačius tikslus galima pasiekti kitomis priemonėmis. Abejonių dėl siūlomų priemonių tikslingumo pareiškė ir Lietuvos Respublikos ūkio ministerija.

Sveikatos apsaugos ministerija, siekdama aptarti gautas pastabas, 2017 m. vasario 24 d. organizavo Lietuvos laisvosios rinkos instituto ir ministerijų bei asociacijų, su kuriomis buvo derinti projektai, pasitarimą (protokolas pridedamas). Pasitarimo metu nebuvo rasta bendro sutarimo dėl kontrolinių pirkimų atlikimo ir buvo nuspręsta išsamiau aptarti galimas kontrolinių pirkimų alternatyvas. 2017 m. vasario 28 d. buvo organizuotas posėdis tik su ministerijų atstovais (protokolas pridedamas). Vidaus reikalų ministerija prieštaravimų Įstatymų projektams nepareikšė, Ūkio ministerija nepakeitė nuomonės ir abejoja dėl priemonės proporcingumo, Teisingumo ministerija pritarė, kad priemonė turi būti proporcinga ir pagrįsta, pasiūlė atitinkamai papildyti aiškinamąjį raštą, plačiau aprašant priemonės veiksmingumą, pagrįstumą, išnagrinėti alternatyvas, labiau pagrindžiant, kodėl šiuo metu taikomos priemonės nepakankamos, kodėl reikia daryti išimtį viešumo principui, kodėl kontroliniai pirkimai yra vienintelis kelias tikslui pasiekti, kaip bus išvengta subjektyvių vertinimų. Tokiais aspektais teikiamas aiškinamasis raštas yra papildytas.

G. Bobelienė, tel. (8 5) 264 8752

Aurelijus Verys

2024-09-23

Тоїссь департаменту директор
Веніа Стасіліч

10170321

12

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Papildyti 2 straipsnį 27 dalimi:

„27. **Kontrolinis pirkimas** – prekių ir (ar) paslaugų pirkimas, vykdomas atliekant ūkio subjekto veiklos patikrinimą, kurio tikslas – nustatyti, ar ūkio subjektas parduoda prekes ir (ar) teikia paslaugas laikydamasis teisės aktų nustatytų reikalavimų.“

2 straipsnis. 36⁴ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36⁴ straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas priežiūrą atliekančio subjekto iniciatyva, kai priežiūrą atliekančio subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo arba reikiamus įgaliojimus turinti priežiūrą atliekančio subjekto kolegiali institucija priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Neplaninis patikrinimas turi atitikti neplaninių patikrinimų taisykles ir turi būti atliekamas šio straipsnio 12 dalyje nurodytu pagrindu. Priežiūrą atliekantis subjektas, pradėdamas ūkio subjekto veiklos neplaninį patikrinimą, pateikia tikrinamam ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją. Įstatymų nustatytais atvejais kontroliniai pirkimai gali būti atliekami nepateikus ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopijos. Šiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopija ūkio subjektui turi būti pateikta iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

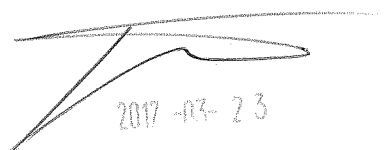
Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

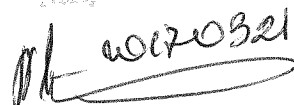
Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

2017-03-23

Teisės departamento direktorė
Nerija Stasiulionė

2017-03-21

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Papildyti 2 straipsnį 27 dalimi:

„27. Kontrolinis pirkimas – prekių ir (ar) paslaugų pirkimas, vykdomas atliekant ūkio subjekto veiklos patikrinimą, kurio tikslas – nustatyti, ar ūkio subjektas parduoda prekes ir (ar) teikia paslaugas laikydamasis teisės aktų nustatytų reikalavimų.“

2 straipsnis. 36⁴ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36⁴ straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas priežiūrą atliekančio subjekto iniciatyva, kai priežiūrą atliekančio subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo arba reikiamus įgaliojimus turinti priežiūrą atliekančio subjekto kolegiali institucija priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Neplaninis patikrinimas turi atitikti neplaninių patikrinimų taisykles ir turi būti atliekamas šio straipsnio 12 dalyje nurodytu pagrindu. Priežiūrą atliekantis subjektas, pradėdamas ūkio subjekto **veiklos** neplaninį patikrinimą, pateikia tikrinamam ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją. **Įstatymų nustatytais atvejais kontroliniai pirkimai gali būti atliekami nepateikus ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopijos. Šiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopija ūkio subjektui turi būti pateikta iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo.**“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

2017-03-23

Teisės departamento direktorė
Nerija Stasiulienė

20170321

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 61 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Subjektų, vykdančių veiklą su farmacijos produktais, patikrinimus, kurių metu vertinama vykdomos veiklos atitiktis gerai gamybos, platinimo, klinikinei, farmakologinio budrumo ar vaistinės praktikai, atlieka atitinkamai geros gamybos praktikos, geros platinimo praktikos, geros farmakologinio budrumo praktikos, geros klinikinės praktikos ar geros vaistinių praktikos inspektoriai, išskyrus kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus, kuriuos taip pat turi teisę atlikti kiti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, įgalioti vykdyti priežiūrą. Patikrinimus, kurių metu vertinama vykdomos veiklos atitiktis kitiems šio įstatymo reikalavimams, gali atlikti inspektoriai ir (ar) kiti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, įgalioti vykdyti priežiūrą.“

2 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 63 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) atlikti kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus. Juos atliekant, tarnybinis pažymėjimas ir pavedimas atlikti patikrinimą turi būti pateikiami ne prieš pradedant patikrinimą, bet iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo;“.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. lapkričio 1 d.

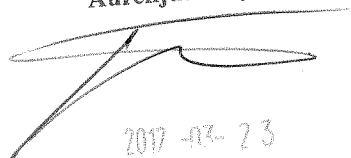
2. Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininkas iki 2017 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

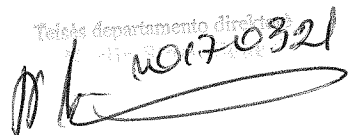
Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

2017-11-23

Teisės departamento direktorius
2017-11-23

LIETUVOS RESPUBLIKOS
FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 61 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Subjektų, vykdančių veiklą su farmacijos produktais, patikrinimus, kurių metu vertinama vykdomos veiklos atitiktis gerai gamybos, platinimo, klinikinei, farmakologinio budrumo ar vaistinės praktikai, atlieka atitinkamai geros gamybos praktikos, geros platinimo praktikos, geros farmakologinio budrumo praktikos, geros klinikinės praktikos ar geros vaistinių praktikos inspektoriai, išskyrus kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus, kuriuos taip pat turi teisę atlikti kiti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, įgalioti vykdyti priežiūrą. Patikrinimus, kurių metu vertinama vykdomos veiklos atitiktis kitiems šio įstatymo reikalavimams, gali atlikti inspektoriai ir (ar) kiti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, įgalioti vykdyti priežiūrą.“

2 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 63 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) atlikti kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus. Juos atliekant, tarnybinis pažymėjimas ir pavedimas atlikti patikrinimą turi būti pateikiami ne prieš pradedant patikrinimą, bet iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo;“.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. lapkričio 1 d.

2. Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininkas iki 2017 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.
Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

2017-03-23

Teisės departamento direktorė
Nerija Stasiulienė

11.03.2017

**POSĖDŽIO DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ KONTROLINIŲ
PIRKIMŲ VAISTINĖSE VYKDYMO
PROTOKOLAS**

2017 m. vasario 24d. Nr. LP-
Vilnius

70

Posėdis įvyko 2017 m. vasario 24 d. 10.00 val. Sveikatos apsaugos ministerijos 204A posėdžių salėje.

Posėdžio pirmininkė sveikatos apsaugos viceministrė Kristina Garuolienė.

Posėdžio sekretorė Farmacijos departamento Farmacinės veiklos skyriaus vyriausioji specialistė Rima Markuvienė.

Dalyvavo: dalyvių sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

Pastabų, gautų iš visuomeninių organizacijų ir Lietuvos laisvosios rinkos instituto dėl Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VAI projektas) ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – FĮ projektas), aptarimas.

SVARSTYTA: Lietuvos vaistinių asociacijos, Nacionalinės vaistų prekybos asociacijos, Šeimos vaistinių asociacijos, Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos laisvosios rinkos instituto pastabos dėl VAI projekto ir FĮ projekto.

G. Bobelienė trumpai pristatė VAI projekto ir FĮ projekto parengimo tikslus. Pažymėjo, kad projektų teikimą paskatino ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016 m. Valstybinio audito išvados. Paminėjo, kad Vidaus reikalų ministerija ir Teisingumo ministerija projektams pastabų neturėjo, o Ūkio ministerijos išvadoje išreikšta abejonė, ar siūloma priežiūros našta yra proporcinga, siūloma ieškoti kitų galimų būdų, tačiau, jeigu tokie būdai nebūtų rasti, paliekamas atviras klausimas Sveikatos apsaugos ministerijai apsispręsti. G. Bobelienė konstatavo, kad ministerijos nuomone, projektai turėtų būti teikiami Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Išklausti Lietuvos vaistinių asociacijos, Nacionalinės vaistų prekybos asociacijos, Šeimos vaistinių asociacijos, Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos, Lietuvos laisvosios rinkos instituto argumentai dėl siūlomo reglamentavimo.

K. Nemaniūtė-Gagė pažymėjo, kad visų bendras tikslas, kad vaistų kainos mažėtų. Todėl vaistininkas visada turi pasiūlyti pigiausią vaistą. Tačiau kyla klausimas, ar tikrai nėra kitų būdų siekti šio tikslo. Pagal atliktus tyrimus net 90 proc. žmonių renkasi tą vaistą, kurį jiems paskyrė gydytojas. Pagal atliktas vidines darbuotojų apklausas, kai kalbama apie lėtines ligas ir kompensuojamuosius vaistus, matyti, kad pacientas, kuris jau 10 metų vartoja tą patį vaistą, atėjęs į vaistinę neklausia vaistininko, kokį jam vaistą vartoti. Vaistininkas jokios įtakos tokiam pacientui nedaro. Asociacija pritaria, kad reikia pasiūlyti pigiausią vaistą ir stengiasi užtikrinti, kad atstovaujamosiose vaistinėse tai būtų daroma. Tačiau atkreipė dėmesį, kad ministerijos siūlymas dėl kontrolinių pirkimų yra kraštutinis. Pabrėžė, kad slapčius pirkimus vykdo Kriminalinė policija, FNTT, STT, Muitinės departamentas. Abejotina, ar dėl pigesnio vaisto nepasiūlymo, informacijos monitoriaus ekrane neparodymo tikslinga nustatyti tokią pačią priemonę, kaip slapčius pirkimas. Kitose ūkio srityse, kurios taip pat susiję su žmonių sveikata, gyvybe, tokios priemonės nėra. Galimi alternatyvūs priežiūros būdai. Pvz., kad antibiotikai, psichotropiniai vaistai būtų išduodami tik pagal e-receptus. Vaistinių monitoriuose informacija visada rodoma, nes techniškai taip suprogramuota, kad neįmanoma neparodyti. Asociacija rengė viešinimo kompaniją: dalino lankstinukus, ant monitorių buvo priklijuotos rodyklės, kad žmogus atkreiptų dėmesį; asociacijos nariai taip pat pradeda viešinimo kompaniją – reklamą per TV, kad žmonės atkreiptų dėmesį. Čia reikėtų verslui ir institucijoms sutarti, kaip kartu bendradarbiaudami pasiektume, kad žmogus žinotų apie galimybę rinktis pigiausią vaistą. Dabar siūlomas ministerijos būdas nieko nesprendžia. Mūsų

nerimas nesietinas su reikalavimu, kad vaistinė privalės rodyti pigiausią vaistą, nes jos ir dabar privalo rodyti pigiausią. Nerimaujama, nes atsiranda žmogiškumo šališkumo faktorius, kai galima tikrinti daug dalykų ir neaišku, pagal ką jie vertinami. Nė viena specialybė Lietuvoje nėra tikrinama, pvz., neatliekami slapti patikrinimai pas gydytoją, mokytoją ar politiką. Ministerijos siūlymas nėra prevencinis, tai yra baudimas, represija. Pavyzdys – kelių policija kontroliuoja nepasislėpusi krūmuose, nes tai yra prevencija; greičio matuokliams taip pat yra pastatytas išankstinis perspėjimo ženklas. Tai yra modernaus administravimo sistema. O ministerijos siūlymas yra visiškai priešingas jai.

G. Krukenė pakomentavo Lietuvos vaistinių asociacijos atstovės teiginį, kad pats pacientas renkasi brangesnį ir jos nieko negali padaryti. Valstybės kontrolė atliko auditą dėl kompensuojamųjų generinių vaistų prieinamumo ir nustatė, kad $\frac{3}{4}$ atvejų nepasiūlyta pigiausio vaisto. Gyventojas buvo informuotas apie pasirinkimo galimybę tik 1 atveju iš 14. Vadinasi, teisės akto reikalavimas nevykdomas. Jei būtų dirbama taip, kaip reikia, tai ir nereiktų kontrolinių pirkimų įteisinimo.

J. Vaitkevičiūtė – mus tikrina planinių ir neplaninių patikrinimų metu, nustatoma trūkumų. Dažniausia to priežastis – pasireiškia žmogiškasis faktorius. Ministerijos teiginiai prieštaringi, teigiama, kad neįmanoma nustatyti faktų, nes pirmiausia parodomas pažymėjimas, bet pasirodo, kad galima nustatyti ir dabar, nes trūkumai įvardijami. Mūsų tikslas – įrodyti, kad dabartiniais reguliavimo būdais galima nustatyti pažeidimus. VVKT, VLK atlieka patikrinimus, nustato vaistinėse pažeidimus, pvz., kad informacija neparodoma monitoriuose. Bet neparodoma ne todėl, kad nėra noro, o kad pasireiškia žmogiškasis faktorius. Mūsų asociacija pritaria, kad vartotojas turi žinoti rinkoje esančių vaistų pasiūlą. Jis turi gauti tą informaciją, tai yra farmacinės paslaugos sudėtinė dalis. Matydami situaciją, norėdami išvengti žmogiškųjų klaidų, darysime taip, kad farmacijos specialistas negalės atlikti farmacinės paslaugos, neparodęs informacijos monitoriaus ekrane techniškai.

G. Krukenė – parodyti informaciją monitoriaus ekrane neužtenka, reikia ir paaiškinti gyventojams, ir pasiūlyti pigiausią.

J. Vaitkevičiūtė – teigiama, kad vaistinės neparodo informacijos, neaiškina. Darbdaviai jau imasi priemonių, kad būtų išvengta žmogiškojo faktoriaus, žmogiškųjų klaidų. Techniškai visais atvejais turės būti parodomas monitorius. Verslas nenusiteikęs priešiška, nesiekia, kad būtų slepiama informacija ir vartotojas nežinotų, kad rinkoje yra pigesnis vaistas. Ministerijos pateiktas reguliavimo būdas yra tikrai netobulas. Juolab, kad jis svarstomas kelis metus iš eilės, o pastabų pateikiama labai daug.

K. Garuolienė – reikia suvokti problemos mastą. Lietuvoje pagal bendrąją statistiką nuo visų vaistinių pardavimų (2015 m. duomenys) kompensuojama vaisto dalis sudarė tik 38 proc. bendros sumos. Tokia situacija, kad priemokos kasmet didėja. Tendencijų, kad daugiau būtų vartojami pigesni vaistai, nėra. Tad ši priemonė yra vienas iš būdų paskatinti, kad būtų vartojami pigesni vaistai. Jei vaistinės tinkamai teikia farmacinę paslaugą ir diegia priemones jai užtikrinti, nesuprantama, kodėl bijoma kontrolinių pirkimų.

K. Nemaniūtė-Gagė – kalbame apie tai, kad yra teisinė valstybė ir slapti tikrinimai galimi tik tada, kai yra įrodymų, kad netinkamai veikiama. Šiuo atveju kalbama apie viską, ir apie asmens duomenų apsaugą, apie įvairias sritis. Vaistinės bijo, kad reikės įrodinėti, ar vaistininkas tikrai taip sakė, parodė-neparodė, ar tikrai visą farmacinę paslaugą suteikė. Tikėtina, kad po kiekvieno tokio apsilankymo bus teisminis procesas ir abiems šalims teks įrodinėti, kaip iš tikrųjų buvo. Ar to reikia?

K. Garuolienė – jei nuogastaujama, kad nepakankamai tiksliai reglamentuotas pats procesas, galima diskutuoti. Bet reikia suvokti problemą – priemokos auga, žmonės nepatenkinti vaistų kainomis, kurios didėja. Suprantu, kad kiekvienam žmogui svarbus psichologinis komfortas. Labiausiai pažeidžiami pensinio amžiaus žmonės, jie labiausiai skriaudžiami. Kaip padaryti, kad būtų vartojama daugiau pigesnių vaistų. Dažniausiai pigiausio vaisto vaistinėje nebūna fiziškai.

L. Ganatauskienė – nepritaria žodžiui „siūlyti“, nes žiniasklaidoje dažnai girdime, kad vaistininkai „išsiūlo“ maisto papildus. Todėl „siūlymas“ netinkamas žodis, geriau – „supažindinti“. Būna atvejų, kai žmogus susižavi mažesne vaisto kaina, o vėliau su nupirktais vaistais grįžta ir prašo parduoti tai, ką jis vartoja visą laiką. Tuomet vaistinė turi priimti grąžinamus vaistus, o vaistininkas, kuris pardavė, turi sumokėti, nes tai yra verslui nuostolis. Gal reikia pakalbėti su tais žmonėmis, kurie priima visą ugnį, kurią sukuria žiniasklaida, reklama, televizijos laidos. Vaistai brangūs. Ateina gyventojai ir pirmiausia nepasitenkinimą reiškia tam, kuris tiesiogiai parduoda vaistus. Nors tas žmogus yra visiškai nekaltas. Valstybė turi keisti politiką ir žiūrėti iš kitos pusės. Teigiama, kad perkama daug originalių vaistų. Teisingai. Jeigu valstybė kalba, kad į kompensuojamųjų vaistų sąrašą neįtrauks etinių vaistų, nes jie yra brangūs, tai automatiškai kiekvienas galvoja apie savo sveikatą ir prašo parduoti brangiausią, nes mano, kad vėliau jis bus nekompensuojamas. Žmonės galvoja, kodėl jie turi pirkti pigų vaistą ir rizikuoti savo sveikata. Jeigu kalbama apie veikliąją medžiagą, pvz. paracetamolį: lietuviško paracetamolio tabletės tinka ir nėščioms, ir maitinančioms moterims. APAP, nors ir ta pati veiklioji medžiaga, jau netinka. O gydytojas išrašo APAP. Vaistininkas turi išaiškinti. Tai didelis darbas. Teigiama, kad vaistininkai kalti, bet reikia pažiūrėti, kokiomis sąlygomis jie dirba. Gydytojai receptiniams vaistams receptų nerašo, sako, kad pacientas eitų į vaistinę ir ten galės nusipirkti. Tuomet reikia gyventojui įrodinėti, kad tai receptinis vaistas, jo negalima parduoti be recepto. Perkant kompensuojamą vaistą, valstybei PVM mokestis yra 5 proc., o nekompensuojamam jau 21 proc. Jei pažiūrėtume tuos vaistus, kurie nėra įtraukti į kompensuojamųjų vaistų sąrašą, pvz. „Norvasc“, „Physiotens“, „Sortis“ – padarykime tyrimą, kaip keitėsi tų vaistų pardavimai, kai jie nebekompensuojami. Žmonės kaip pirkto juos, taip ir perka, ir už grynus pinigus. Nes yra pagalbinių medžiagų, kurių žmonės netoleruoja.

G. Bobelienė – akcentuoja, kad kalbama apie neplaninius patikrinimus. Tai nebus planiniai patikrinimai, kada reguliariai tikrinamos vaistinės pagal planą. Prieš kelis metus buvome informuoti, kad per metus atliekama 60-70 neplaninių patikrinimų. Juos išdalinus per vaistinių skaičių, matyti, kad papildomo krūvio nebus. Todėl neteisingai teigiama, kad didės našta. Dėl tvarkos skaidrumo irgi jau kalbėjome. Yra Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos viršininko patvirtintos vaistinių tikrinimo taisyklės ir jos bus papildytos. Jos bus viešai paskelbtos, numatomi klausimynai, pagal kuriuos ir vyks tikrinimas.

A. Kuolas –rizikos vertinimo principas, taip pat visos tarptautinės gerosios praktikos rekomenduoja mažinti neplaninių patikrinimų skaičių, o čia mes norime didinti tą skaičių.

Ž. Martinėnas – kontrolinis pirkimas, tai vienas iš objektyvių sudėtinio neplaninio tikrinimo įrankių, bet tai nereiškia, kad mes juo piktnaudžiausime, ir todėl patikrinimų skaičius neaugs. Kontroliniai pirkimai – tai yra sudėtinė priežiūros dalis, tai įrankis, kurį reikia turėti, jeigu reikėtų. Viešojo administravimo įstatymas nustato kada reikia atlikti neplaninius tikrinimus, būtina objektyviai tai padaryti. Nes kitomis priemonėmis, pvz., stovint vaistinėje ir iš tolo fiksuojant, kas vyksta, nebus galimybės įvertinti farmacinės paslaugos kokybės. Pabrėžia, kad neplaninio pirkimo kriterijai nekeičiami, jie yra įstatyme.

I. Vaketaitė – kontroliniai pirkimai yra papildomas būdas tinkamai atlikti tikslinį patikrinimą. Kaip aiškinamajame rašte buvo parašyta, kad tai priemonė, kad pamatytume ar jūs parduodate receptinius vaistus pagal receptus, ar jūs pasiūlote pigiausių vaistų. Jūs argumentuojate, kad antibiotikai, psichotropiniai vaistai parduodami pagal receptus. Tačiau yra ir kitų vaistų, kurie yra receptiniai ir laisvai parduodami vaistinėse. Tokie vaistai sudaro apie 70 proc. vaistų. Tačiau pagal Viešojo administravimo įstatymą priežastys, kada mes einame atlikti neplaninį patikrinimą, nesikeičia. Tai reiškia, jei yra informacija iš kitų institucijų arba mes turime ar gauname informaciją, kad jūs darote tuos pažeidimus. Tai, pvz. gyventojų skundai. Kontrolinių pirkimų įrašymas į įstatymą tikrai nebus ta priežastis, dėl kurios mes galėsime eiti tikrinti. Tai yra tik tikrinimo būdas. Priešais neplaninio tikrinimo mes negalime sau pasididinti. O dėl administracinių protokolų, mes jų surašome labai nedaug, keletą per metus.

G. Bobelienė – primena, kad Farmacijos įstatyme jau yra kontroliniai pirkimai, bet tiesiog tos priemonės neina taikyti, nes pagal Viešojo administravimo įstatymo reikalavimus inspektorius turi prisistatyti prieš pradėdamas neplaninį patikrinimą.

E. Kvedarienė – buvo pažymėta, kad vaistų išdavimui daro įtaką gydytojas. Net 90 proc. iš visų parduodamų vaistų parduodami tie, kuriuos rekomenduoja gydytojas. Tik 10 proc. lieka, kada vaistininkas galėtų daryti įtaką, pasiūlyti pigiausią. Kitas dalykas, ir Konkurencijos tarybos buvo tikrinimai, ir kiti, niekas nesiūlė slaptų kontrolinių pirkimų. Konkurencijos tarybos paskutiniame protokole nėra tokių siūlymų, yra siūlymas įdiegti kitas priemones. T. y. ten buvo pasiūlyta čekyje įrašyti, kiek žmogus sutaupytų, vykdyti švietimą. Kontrolinis pirkimas yra neadekvati priemonė ir niekas jos nesiūlo.

G. Krukienė – atkreipia dėmesį, kad Valstybės kontrolė savo audito rekomendacijose siūlo įteisinti kontrolinius pirkimus.

J. Vaitkevičiūtė – aš noriu paaiškinti, kodėl mes prieštaraujame. Savo raštuose aiškinome, kad šių dviejų įstatymų pakeitimas nukreiptas tik į vaistininkus ir visiškai diskriminuoja šią ūkio šaką. Sveikatos apsaugos ministerija nesiūlo kontrolinių tikrinimų gydytojams, odontologams ir pan. Kitas dalykas, sakoma, kad yra skundų. Ar skundai tik farmacijoje? Ar nėra skundų švietimo skyriuje, socialinėje apsaugoje, kitose verslo šakose? Ar tik farmacijos srityje nėra kitų įrankių patikrinti, ar farmacinė paslauga buvo suteikta tinkamai ir vartotojas gavo visą informaciją. Parengti projektai absoliučiai netobuli ir pasirinkti būdai yra netinkami. Jeigu visos kontroliuojančios institucijos uždėtų slaptus kontrolinius pirkimus visoms ūkio šakoms, įdomu, kaip visuomenė sureaguotų.

N. Stasiulienė – bet vaistas nėra duona, nėra ta kita prekė ir negalima suabsoliutinti ir lyginti su visomis kitomis prekėmis. O pas mus skatinama vartoti vaistus. Nesupranta vaistinių pozicijos, jeigu viskas daroma gerai ir siūlomi pigiausi vaistai, tai kodėl reikia bijoti kontrolinių patikrinimų.

J. Vaitkevičiūtė – negalima išskirti vaisto aukščiau visų kitų prekių. Ne tik prekės, bet ir paslaugos aktualu. Gydytojo paslauga taip pat svarbi. Čia kalbame ne apie baimę.

K. Nemaniūtė-Gagė – kalbame apie kontrolinius prikimus, o štai Vyriausybėje yra pasiūlymas parduoti vaistus degalinėse. Ar ten bus farmacinė paslauga, ar tai neskatins parduoti, vartoti daugiau vaistų?

J. Vaitkevičiūtė – pažymi, kad dubliuojami patikrinimai. Ligonų kasos tikrina tą patį, ką tikrina Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (ar rodoma informacija monitorių ekranuose).

N. Stasiulienė – ligonių kasa jau po pardavimo fakto tikrina. Tikrina receptus, pagal kuriuos jau išduoti vaistai.

K. Nemaniūtė-Gagė – vėlgi norėčiau grįžti prie to, kad turime sėsti ir ieškoti būdų, diegti standartus, rengti privalomą kursą vaistininkams, studentams, šviesti visuomenę. Tai galėtume daryti kartu. Priemonės padėtų siekti tikslo netaikant represinių priemonių.

J. Vaitkevičiūtė – vaistinei didėja našta, nes nupirktas vaistas turės būti gražintas, įrašai kompiuterinėje sistemoje sutvarkyti. Žmogus stovės eilėje, jam reikės vaisto, o čia vyks kiti darbai.

G. Bobelienė – stebisi, negi vaistinės tikisi gauti tiek skundų, susijusių su farmacinės paslaugos teikimu, per metus, kad patikrinimai taps tokia našta?

K. Nemaniūtė-Gagė – svarsto, kad konkurentai, kitos vaistinės gali pateikti šimtą skundų. Taip veikia verslas. Kodėl nesiimama priemonių dėl gydytojų veiklos.

K. Garuolienė – numatomos priemonės ne tik vaistinėms, bet gydytojams.

K. Nemaniūtė-Gagė – aš dabar kalbu apie šią priemonę kai siūlomas pigiausias vaistas. Jei kalbame apie receptinius vaistus, mes ne kartą jau sakėme, kad visiems receptiniams vaistams tegul būna tik e-receptas. Vaistinės į tai investavo didžiulius pinigus. 200 000 Eur investuota į šią sistemą ir ji neveikia.

G. Krukienė – nepaisant to, ar daugės e-receptų, bet jeigu, jūsų teigimu, pacientas rinksis patį brangiausią, jis mokės didelę priemoną.

J. Vaitkevičiūtė – teigia, kad yra ir kitų pavojų, rizikų. Priėmus įstatymus, įsijungs kiti mechanizmai – Valstybinės ligonių kasos slapti patikrinimai ir tada jau bus taikomos baudos arba išvestinės į PSDF biudžeto lėšas. Vieno vaisto pagal būtinąjį sąrašą neturėjimas – bauda 290 Eur. O labai sudėtinga administruoti, kada būtinasis sąrašas keičiasi kas mėnesį. Pabrėžia, kad išskiriamas tik vienas sektorius – vaistinių sektorius. Nors kitose srityse taip pat yra trūkumų, bet niekas netaiko kontrolinių pirkimų.

G. Bobelienė – kol kas Farmacijos įstatyme nurodyta tik Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba.

K. Garuolienė – nurodo, kad jei pacientas nepasirinks pigesnio vaisto, niekas vaistinės nebaus. Svarbiausia, kad vaistinė turėtų pigiausią vaistą ir jį pasiūlų pacientui.

G. Šematovičiūtė – Ūkio ministerija supranta rengėjų norą apginti rengtą įstatymo projektą. Bet, jeigu norim šiandien konstruktyvios diskusijos, tai gal reikėtų aptarti visas alternatyvas, kurios yra galimos, siekiant norimo tikslo įstatymo pakeitimu.

V. Žukauskas – Lietuvos laisvosios rinkos institutas negali į šią priemonę žiūrėti į kaip papildomą priemonę. Priežiūros reformą darėme aštuonerius metus. Viešojo administravimo įstatymas subjektų priežiūrą sumažina iki minimalios priežiūros naštos, užtikrina viešumą, metodinės pagalbos teikimą, bet ne baudimo principus. Nebaudimo principas šita priemone iš esmės yra pažeidžiamas. Tai žingsnis atgal. Viešojo administravimo įstatymas numato šią priemonę svarstyti tik tuomet, jeigu kitomis priemonėmis to neįmanoma pasiekti. SAM turi pareigą įtikinti ir parodyti, kad jokiai kitom priemonėm negalima šito tikslo pasiekti. Ir tik tuomet taikyti tokią priemonę, kuri iš principo prieštarauja viešojo administravimo subjekto dvasiai arba principams. Mes turim privatumo principą. Nesame nusikaltėliai, norime gyventi privatų gyvenimą ir dėl to nereiškia, kad kiekviena institucija gali žiūrėti į mūsų banko sąskaitą. Tai yra represinio pobūdžio priemonė. Tai nėra prevencinio pobūdžio priemonė. SAM teigia, kad identifikuojamos problemos. Bet jeigu problemos identifikuojamos, tai vadinasi yra priemonių, kaip jas nustatyti, o ne tik kontroliniai pirkimai. Jeigu siekiama žmogiškumo sveikatos apsaugoje, nesuprantama, kaip apskritai SAM gali siekti, kad žmogus pirktų pigiausią vaistą. Kur žmogaus ir gydytojo pasirinkimo teisė.

G. Bobelienė – bet norint fiksuoti faktą, kad vaistinėje kažkas neatliko savo pareigos, reikia fiksuoti veiksmą pagal tam tikrą procedūrą.

G. Šematovičiūtė – bet tada galima kalbėti apie visas kitas sritis ir visus ūkio subjektus, nes visi daro vienokius ar kitokius pažeidimus. Tuomet, kas buvo daroma reformoje, grįžtame atgal ir atliekame patikrinimus represinėmis priemonėmis.

A. Kuolas – tarptautinės organizacijos giria Lietuvą dėl dalykų, kurie ką tik buvo įvardyti Viešojo administravimo įstatyme, bet pastebėjo, kad lėtėja reforma ir didėja patikrinimų skaičius. Dabar mes norime susilpninti tą apsaugą, kuri įdėta Viešojo administravimo įstatyme ir norime padidinti tas prielaidas, kad atsirastų daugiau patikrinimų.

G. Šematovičiūtė – siūlo išnagrinėti visas tas alternatyvias priemones, kurių čia buvo pateikta.

G. Krukienė – jeigu yra žmogui išrašytas receptas bendrinio pavadinimu, vaistinėje gali būti išduodami generiniai vaistai arba brangesni vaistai, kurių patentinė apsauga pasibaigė. Valstybei kompensuojamasis vaistas kainuoja tiek pat, skiriasi tik gyventojo priemoka. Kyla klausimas, kodėl ES vakarų šalys parduoda pigiausią vaistą ir niekas problemų tame nemato. Tiesiog diskusijų nėra, matyt, specialistų ir gyventojų mentalitetas kitas. Jei vaistas registruotas, vadinasi, yra saugus. Todėl kontrolinių pirkimų tose šalyse nėra, nes tos problemos nėra. Ten jau seniai aišku, kad generinis ir originalus vaistas, kurio patentinė apsauga pasibaigė, yra tokie patys. O pas mus kažkodėl tik 5 proc. gyventojų įsigyja pigiausią, ir vartoja pačius brangiausius, nors veikioji medžiaga ta pati. Pvz. Švedijos kompensavimo sistema yra panaši į Lietuvos kompensavimo sistemą, ir ten išduodamas pigiausias vaistas. Jei pacientas nori, gali atsisakyti pirkti pigiausią, tada

jis primoka didesnę priemoną. Tokių atsisakymų yra labai mažai. Kyla klausimas, kodėl Lietuvoje vaistininkai nenori siūlyti pigiausio vaisto.

J. Kulberkienė – siūlo šviesti visuomenę, gydytojus, kelti jų kvalifikaciją nepriklausomai nuo gamintojų.

A. Kuolas – siūlo įvesti čekį, ant kurio būtų parašyta, kiek būtų sutaupęs gyventojas, jei būtų pirkęs pigiausią vaistą, šviesti visuomenę.

L. Ganatauskienė – gyventojas jau ateina su savo nuomone, nes jis tarėsi su gydytoju dėl savo gydymo, net ant lapelio būna parašytas pavadinimas. Vaistinė tam neturi įtakos.

G. Krukienė – vaistininkui nustatyta pareiga pasiūlyti pigiausią vaistą, o Valstybės kontrolės patikrinimai rodo, kad nesiūlo.

J. Peciukonytė – kyla klausimas ne dėl kontrolinio pirkimo, nes jis ir dabar gali būti vykdomas, bet kodėl jis turi būti slaptas. Atsižvelgiant į tikslingumo ir proporcingumo principus, rengėjai turi labai aiškiai pasakyti, kodėl tai yra būtina ir kodėl kitomis priemonėmis to negalima padaryti. Kodėl kontrolinis pirkimas dabar neveikia.

Ž. Martinėnas – šis teisės aktų paketas neaplečia patikrinimų, nes ir dabar Farmacijos įstatyme numatyti kontroliniai pirkimai. Bet mes norime, kad patikrinimas būtų atliekamas objektyviai. Norint užtikrinti objektyvumą, reikia, kad pirkėjas būtų neatpažįstamas ir paslauga suteikiama įsigyjant vaistą, t.y. reikia objektyviai fiksuoti pardavimą. T. y. neplaninių patikrinimų skaičius neišplečiamas, tik patikrinimo sudedamoji dalis – kontrolinis pirkimas, būtų fiksuojamas objektyviomis priemonėmis.

J. Peciukonytė – kitaip tariant, jis turi būti slaptas dėl to, kad būtų išvengta atpažinimo momento. Reikia paaiškinti aiškinamajame rašte.

G. Krukienė – bet dabar inspektoriui prieš patikrinimą reikia prisistatyti, kad atėjo patikrinti.

J. Vaitkevičiūtė – tokie patikrinimai atliekami tik farmacijos srityje, kitur jie neatliekami. Kitose srityse galioja tie patys patikrinimo principai, tačiau ten nekeliamas klausimas, kad patikrinimai neobjektyvūs. Kaip veikia alkoholio, tabako kontrolės tarnyba, policija, kaip jie atlieka patikrinimus. Vadinas, mūsų visa sistema yra neobjektyvi.

G. Bobelienė – kontroliniai pirkimai, prieš tai prisistačius, yra neobjektyvūs. VAI įstatymo projektas ir privers kitus sektorius pagalvoti, ar reikia tokių pirkimų, ar ne.

A. Kuolas – ar nebūtų objektyvu, jeigu tas pats inspektorius stovėtų tam tikru atstumu, apsimestų, kad žiūri į prekes ir klausytų, ar buvo pasiūlytas pigiausias vaistas ar ne.

V. Stakeliūnienė – VVKT vykdo planinius patikrinimus ir tikrina farmacinę paslaugą. Vykdam planinius patikrinimus, stebint inspektoriui vyksta „parodomasis“, pavyzdinis vaisto pardavimas, gyventojų konsultavimas. Suteikiama puiki farmacinė paslauga. Vaistininkas žino, kad jį stebi inspektorius ir viską vykdo pagal taisykles. Objektyvių faktų nustatyti neįmanoma. Dažniausiai užfiksuojame atvejus, kai monitoriuje nerodoma informacija, o rodoma reklama.

G. Krukienė – suteikiant farmacinę paslaugą, privaloma laikytis konfidencialumo. Negalima kitiems asmenims girdėti, kai žmogui suteikiama farmacinė paslauga. Tam vaistinėje yra nustatyti konfidencialumo atstumai.

K. Nemaniūtė-Gagė – klausia, kaip bus užtikrinta, kad kontrolinis pirkimas būtų atliktas nešališkai. Bus filmuojama, įrašinėjama?

I. Vaketaitė – bus užfiksuotas pirkimo faktas, trūkumai bus surašyti pažymoje. O techninės priemonės gali būti naudojamos pagal Farmacijos įstatymą. Pažymi, kad vaistinės pačios daro kontrolinius pirkimus, tikrindamos, ar farmacijos specialistas vykdo administracijos nurodymus.

V. Srogė – klausia, kiek buvo teisminių procesų, kur vaistinės kėlė abejones, kad sprendimai yra neobjektyvūs, veiksmai neteisėti.

J. Vaitkevičiūtė – yra tarpinių variantų. Yra taikinimo komisijos. Pvz. su ligonių kasom tikrai yra. Beveik visais atvejais, jeigu matėme, kad nėra mūsų nusikaltimo ar pažeidimo, mes klausimą teikėme į taikinimo komisiją. Ne kartą Taikinimo komisija suprato, kad pritaikytos poveikio priemonės buvo per griežtos, ir baudos buvo atmestos. Baudos – vieno vaisto neturėjimas

vaistinėje 290 Eur bauda. Vaistinė turi pakuotę, parduoda, nespėja užsakyti kito, tuo metu ateina tikrinti, vaisto nėra – pažeidimas.

J. Peciukonytė – Teisingumo ministerijos pozicija nesikeitė, kadangi yra teisės akto projekto analogiškas variantas, kuris buvo teiktas. Tačiau tikslingumo ir proporcingumo argumentai labai aiškiai turi būti išdėstyti aiškinamajame rašte.

A. Kuolas – supranta, kad problema yra ne su vaistininku, o su vartotoju, kad jis nepakankamai žino. Tai reikia jį šviesti. Yra įvairių švietimo būdų.

G. Krukienė – problema ir yra, kad pacientas nepakankamai žino dėl to, kad jam vaistinėje nebuvo paaiškinta apie pasirinkimo galimybes.

G. Bobelienė – mes šviečiame visuomenę. Pvz., kartu su vaistinėmis buvo parengti lankstinukai gyventojams. Siūlo projektus teikti Vyriausybei, taip pat svarstyti kitas priemones.

A. Kuolas – suprantu, kad aptartų priemonių nenorima laikyti alternatyvomis, o tik papildomomis priemonėmis. Siūlo sudaryti baigtinį alternatyvų sąrašą ir jas išsamiai išnagrinėti.

K. Garuolienė – kai bus nustatomos kitos priemonės, asociacijos taip pat bus pakviestos į pasitarimą. O dabar siūloma priemonė, kuri prisidės prie to, kad būtų daugiau vartojama pigesnių vaistų, kad vaistinės turėtų pigesnių vaistų fiziškai. Kai lyginame, kokią rinkos dalį užima pigiausi vaistai Lietuvoje ir Vakarų šalyse, nekyla klausimo, kodėl tose šalyse nereikia kontrolinių pirkimų, o pas mus jie reikalingi. Pacientams vaistai yra brangūs šiandien, todėl šią priemonę reikia jau dabar taikyti. Jei pigesni vaistai užima didesnę rinkos dalį, jie tampa populiarūs, gamintojas tada mažina kainas. Kadangi pigesni vaistai nepasiekia paciento ir gamintojai negauna savo rinkos dalies, tai kainos dėl to ir nemažėja.

L. Ganatauskienė – teigia, kad tuomet vaistininkai turės vykdyti nusikalstamą veiką, siūlyti pigiausią prekę. Ne supažindinti, o siūlyti. Vaistinės turės įtikinėti žmogų, kad jis privalo pirkti konkretų vaistą, nors jis nori pirkti etinį vaistą.

G. Krukienė – gyventojas neprivalo pirkti pigiausio vaisto, tačiau jam turi būti pasiūlytas pigiausias vaistas, paaiškinta, kad jis saugus ir veiksmingas.

K. Nemaniūtė-Gagė – supranta, bus tikrinama ne tik, ar pasiūlytas pigiausias vaistas, bet ir visa farmacinė paslauga. Tai norint rasti trūkumų, jų bus randama visada.

G. Krukienė – Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba turės pasitvirtinti teisės aktą, kuriame bus konkretūs klausimai ir kontrolinio pirkimo atlikimo tvarka.

K. Nemaniūtė-Gagė – norėtų matyti projektą iš anksto.

K. Garuolienė – kai Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba pateiks kontrolinio pirkimo taisyklių projektą, galėsime diskutuoti.

NUTARTA:

1. išnagrinėti kontrolinių pirkimų alternatyvas (visuomenės švietimą, įrašus kasos kvituose, pardavimo stebėjimą / klausymąsi stovint netoliese ir kt.) bei jau dabar galiojančius instrumentus, prieinamus verslą prižiūrinčioms institucijoms, ir argumentuotai įvertinti, ar slaptais kontroliniais pirkimais siekiamų tikslų negalima pasiekti kitais būdais.

2. Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos rengiamame kontrolinių pirkimų atlikimo tvarkos projekte *inter alia* aptarti kontrolinių pirkimų atlikimo, asmens duomenų apsaugos užtikrinimo, nešališkumo, nepiktnaudžiavimo ir kt. aspektus. Parengtą projektą paskelbti konsultacijai su visuomene.

Posėdžio pirmininkė

K. Garuolienė

Posėdžio sekretorė

R. Markuvienė

POSĖDŽIO DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ KONTROLINIŲ PIRKIMŲ VAISTINĖSE VYKDYMO PROTOKOLAS

2017 m. vasario 28d. Nr. LP- 69
Vilnius

Posėdis įvyko 2017 m. vasario 28 d. 13.30 val. Sveikatos apsaugos ministerijos 204A posėdžių salėje.

Posėdžio pirmininkė SAM Farmacijos departamento direktorė Gita Krukienė.

Posėdžio sekretorė Farmacijos departamento Farmacinės veiklos skyriaus vyriausioji specialistė Rima Markuvienė.

Dalyvavo: dalyvių sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekte (toliau – VAĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte (toliau – FĮ projektas) siūlomo kontrolinių pirkimų reglamentavimo ir galimų alternatyvų aptarimas.

SVARSTYTA: VAĮ projektu ir FĮ projektu siūlomo kontrolinių pirkimų reglamentavimo ir galimų alternatyvų aptarimas.

G. Krukienė (SAM) – pristatė pagrindines problemas išduodant (parduodant) vaistus vaistinėse: vaistinių savininkai verčia farmacijos specialistus parduoti komerciškai naudingus vaistus (dėl kurių pirkimo sudarytos palankios sutartys), monitorių ekranuose pažymima, kuriuos vaistus privaloma pasiūlyti pirmiausia, blokuojamas vaistų užsakymas, dėl kurių gamintojas nepasiūlo didesnės nuolaidos. Yra atvejų, kai specialistas klausia gyventoją, ar jis nori pigaus vaisto, ar gero vaisto. Siekiant nustatyti šiuos faktus ir juos išgyvendinti, reikalinga farmacinės paslaugos kontrolė. Kontrolę vykdo VVKT, bet tam tikrus tikrinimus dėl kompensuojamųjų vaistų vykdo ir VLK. Todėl reikėtų pasvarstyti, ar nereikėtų VLK įgalioti vykdyti kontrolinius pirkimus. Reikia turėti omenyje, kad tuomet iškiltų tikrinimų dubliavimo klausimas.

L. Laurinavičiūtė (VVKT) – mano, kad Farmacijos įstatyme netikslinga įvardyti VLK. Reikėtų įvertinti, kokiais teisės aktais VLK turėtų būti įgaliota atlikti tikrinimus ir tik po to spręsti.

Daugelio pasitarimo dalyvių nuomonė – netikslinga VLK įrašyti į Farmacijos įstatymą, nes tai atidėtų parengtų projektų teikimą į LRV. Pirmiausia reikia išanalizuoti, kokiais įstatymais VLK yra įgaliota atlikti kompensuojamųjų vaistų tikrinimus ir po to spręsti, kokie teisės aktai turėtų būti keičiami.

D. Leleckaitė (VVKT) – kai kurių vaistinių apskaitos sistemose komerciškai nepalankių vaistų prekių kortelių nėra, todėl ten dirbantys farmacijos specialistai neturi net galimybės jų užsakyti.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – atkreipė dėmesį, kad pažangių valstybių, įskaitant Lietuvą, siekis yra didinti planinių patikrinimų skaičių, atitinkamai mažinant neplaninius. Priežiūros institucijų veikla turi būti orientuojama ne į baudimą, o į konsultacijas ir patarimus ūkio subjektams. G. Šematovičiūtė pabrėžė, kad įgyvendinus reformą, atitinkamai Viešojo administravimo įstatyme buvo pakeista priežiūros sąvoka, kuri šiuo metu apima ūkio subjektų konsultavimą ir kitus prevencinius veiksmus. EBPO teigiamai vertina per pastaruosius 8 metus Lietuvos pasiektus rezultatus. Suabejojo, ar kontroliniai pirkimai yra proporcinga ir pagrįsta priemonė, kuri padėtų pasiekti norimą tikslą. Taip pat G. Šematovičiūtė pasiūlė išnagrinėti alternatyvius vaistinių asociacijų atstovų pateiktus siūlymus, pavyzdžiui, kasos kvituose, kurie

išduodami pardavus vaistą, nurodyti, koks yra galimas pigiausias pasirinkimas bei kiek būtų sutaupęs gyventojas, jei būtų įsigijęs pigiausią vaistą ir pan.

D. Leleckaitė (VVKT) – dėl kvitelių – jau būtų post factum, žmogus jau būtų nusipirkęs brangesnį vaistą, yra tikimybė, kad iš karto kiltų konfliktas.

A. Storpirštienė (SAM) – kur yra našta vaistinėms, jei neplaninių patikrinimų skaičius nedidės?

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – atkreipė dėmesį, kad kaip niekada aktualus inspektorių profesionalumo skatinimo poreikis – inspektoriai įvairiai elgiasi, vis dar pasitaiko tokių, kurie siekia nustatyti kuo daugiau pažeidimų ir skirti kuo daugiau baudų, atitinkamai tokių inspektorių veikla yra vertinama tarsi labiau efektyvi. Siūlė svarstyti ar nereikėtų parengti kontrolinių pirkimų atlikimo tvarką ir iš anksto pateikti ją susipažinti ūkio subjektams ir visuomenei. Svarstė, gal reikėtų keisti esamą kompensavimo sistemą, nes dabartinė sistema užprogramuota taip, kad pirkėjas, galintis tą sau leisti, rinktųsi brangesnį vaistą, žinodamas, kad tam tikra dalis vaisto vis tiek bus jam padengta.

G. Krukienė (SAM) – pateikia UK, SE kompensavimo sistemų pavyzdžius. UK taikomas „5 eurų“ principas: jei vaistinė parduoda brangiau, jai būna nuostolis, jei pigiau – pelnas. SE tokia pati sistema, kaip Lietuvoje, tačiau ten perkami pigiausi vaistai. Matomai, tai ilgo darbo pasekmė – visuomenės požiūris į pigiausius vaistus palankus, vaistai neskirstomi į veiksmingus ir neveiksmingus. Dėl kompensavimo sistemos – jei kompensuosime tik vieną pigiausią vaistą – kils grėsmė, kad sutriks vaistų tiekimas. Kiti gamintojai netieks savo vaistų, o vienas gamintojas, kurio vaistas kompensuojamas, negalės užtikrinti reikiamo tiekimo. Be to, kils visuomenės ir specialistų nepasitenkinimas, kad nėra vaistų pasirinkimo.

J. Peciukonytė (Teisingumo ministerija) – kyla klausimas dėl priemonės efektyvumo. Aiškinamajame rašte reikėtų nurodyti, kiek yra atvejų, kad žmonės skundžiasi, kodėl visuomenės švietimas, įrašai kvituose nelaikytini alternatyva, kaip bus užtikrinamas tikrinimų objektyvumas, ar priemonė efektyvi. Reikia pagrįsti siūlomą viešumo principo išimtį. Pritaria ŪM, kad reikia išnagrinėti alternatyvas.

G. Krukienė (SAM) – farmacinė paslauga yra privaloma. Pagrindinė problema, kad nepasiūdomi pigiausi vaistai. Suprantame, kad gydytojai rekomenduoja pirkti tam tikrus vaistus, bet galutinis sprendimas priimamas vaistinėje. Nes receptai išrašomi bendriniais pavadinimais ir gyventojas vaistinėje nusprendžia, kokį vaistą pirsks. Turime informacijos, kad vaistinės administracija verčia parduoti komerciškai patrauklius vaistus, todėl būtina stiprinti kontrolę, kad būtų pasiūdomi pigūs vaistai. Kontroliniai pirkimai būtų prevencinė priemonė, nes vaistinės žinotų apie tokią galimybę. Alternatyvų kontroliniams pirkimams nematome. Kitos priemonės, kaip švietimas, yra pagalbinės priemonės.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – pozicijos nekeičia. Tai žingsnis atgal. Abejoja ar priemonė proporcinga, būtina. Reikia svarstyti galimas alternatyvas. Dabar išrinkta nauja valdžia su naujomis idėjomis, gal reikėtų siūlyti keitimus. Ne mažiau yra svarbu šviesti pirkėjus apie jų teises pasirinkti pigiausią vaistą ir pan. Toks švietimas neturėtų apsiriboti vien formaliu lankstinuko parengimu ir išplatiniu, – būtina pasitelkti pačias įvairiausias pažangias viešinimo priemones.

G. Krukienė (SAM) – numatoma įvairių priemonių skatinti pirkti pigiausius vaistus, bet kontroliniai pirkimai išlieka aktualūs. Svarbu suprasti, kad inspektoriui iš anksto prisistačius vaistinėje, kontrolinis pirkimas bus tik parodomasis.

N. Stasiulienė (SAM) – Prieš keletą metų projektų paketui pritarė LRV. Dabar paketas teikiamas antrą kartą. Todėl jį reikėtų teikti į LRV, kad ten būtų priimti sprendimai. Replikuoja, kad ŪM ir Konkurencijos taryba per daug liberali ir atmeta SAM svarbius siūlymus, pvz. dėl reklamos. Kitose valstybėse narėse nėra tiek daug vaistų reklamos, kiek yra Lietuvoje. Žmonės perka daug vaistų, kurie nėra reikalingi, kai skelbiamos vaistų nuolaidos.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – pabrėžė, kad reikia ieškoti balanso sprendžiant šiuos klausimus. Priežiūra turi būti efektyvi ir pakankama, tačiau tuo pačiu protinga ir nesukurianti verslui pridėtinės naštos.

G. Bobelienė (SAM) – bet farmacinės paslaugos kontrolei nėra alternatyvos, nes paslauga nėra dokumentuojama, registruojama, o švietimas yra kita dar viena priemonė, kuri nepakeičia kontrolinių pirkimų.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – gal reikėtų leisti vaistus išrašyti tik e-receptuose. Ir tai spęstų problemą.

G. Bobelienė (SAM) – būtų sprendžiamas tik vienas, receptinių vaistų išdavimo klausimas, bes ne farmacinės paslaugos kokybė. Visuomenės švietimas, lankstinukai yra geros priemonės, bet tai nėra kontrolinio pirkimo alternatyvos. Aiškinamajame rašte pateikėme VLK skaičiavimus, kad gyventojai už tam tikras vaistų grupes sumoka net 3 kartus daugiau.

G. Krukienė (SAM) – problema net ta, kad didelės vaistų kainos, o ta, kad gyventojai perka brangius ir moka daug. Vaistinės nepasiūlo pigių vaistų. Valstybės kontrolė atliko tikrinimus ir nustatė, kad beveik niekas nesiūlo pigių vaistų. Pasikartoja, kad vaistinės net ir neturi pigiausių vaistų. O baudų skiriam mažai.

G. Bobelienė (SAM) – pritaria, kad protokolų dėl nustatytų trūkumų surašoma nedaug, tačiau kontrolinių pirkimų tikslas – prevencija.

A. Storpirstienė (SAM) – pritaria, kad tai prevencija, kad našta nedidinama.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – siūlo patikrinimų tvarką paskelbti iš anksto, tuomet visuomenė labiau supras, kad bus dirbama skaidriai.

J. Peciukonytė (Teisingumo ministerija) – pritaria ŪM nuomonei. Čia mato dvi puses – valstybę, kuri turi užtikrinti vaistų pigumą ir kaip tą kontroliuoti, ir tai, ką sako ŪM. Nurodo, kad Farmacijos įstatyme jau yra kontroliniai pirkimai. Vadinasi, įstatymų leidėjas jau tuomet pripažino vaistų svarbą. Įteisinta pareiga siūlyti pigesnę vaistą. Yra valstybės interesas užtikrinti šios pareigos vykdymą. Todėl reikia rasti balansą ir kad verslas nebūtų laikomas potencialiu pažeidėju. Svarbu, kad kontroliniai pirkimai siejami su neplaniniais pirkimais, o pastarieji atliekami gavus informacijos apie galimus pažeidimus. Bet ar priemonė veiksminga? Kiek gaunama skundų? O gal problema kitur, kodėl vaistai brangūs. Siūlo papildyti aiškinamąjį raštą, nurodant, kodėl nepakankamos alternatyvos, kokie objektyvumo kriterijai bus taikomi, kaip bus išvengta subjektyvių vertinimų, pagrįsti, kodėl reikia daryti išimtį viešumo principui, pagrįsti, kodėl kontroliniai pirkimai yra vienintelė priemonė.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) – kitų sričių priežiūros institucijos taip pat teigia, kad jų kontrolė labai svarbi, nes susiję su žmonių sveikata, saugumu, pvz., policija, statybų sektorius. Ar pakeitus Viešojo administravimo įstatymą nebus sukurta galimybė kontrolinius pirkimus taikyti kitose srityse? Būtų stabdoma reforma. Turi būti užtikrintas vientisas požiūris į priežiūros institucijas. O dabar išskiriama viena grupė teigiant, kad ji ypatinga.

G. Bobelienė (SAM) – VAI projektu tik sudaroma galimybė įteisinti kontrolinius pirkimus. Kiekviena sritis pati spės, išdiskutuos, turės pagrįsti, jei norės taikyti kontrolinius pirkimus.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) teiravosi, ar yra planuojamos papildomos priemonės dėl kainų mažinimo? Gal kompensavimą susieti su asmens gaunamomis pajamomis. Teiravosi, ar tokiais atvejais yra planuojami ir gydytojų tikrinimai (juk ne retai būtent jie pacientui nurodo, kokį konkretų vaistą jis turi įsigyti).

G. Krukienė (SAM) – numatomos įvairios priemonės. Bet jei bus paliekama galimybė rinktis vaistą, problema išliks. Primena, kad jei nebus pasirinkimo, gali sutrikti tiekimas. Dėl gydytojų skyrimų kyla problema, kai skiriami prekiniai pavadinimai. Bet vis tiek vaistinių įtaka pati didžiausia.

J. Peciukonytė (Teisingumo ministerija) – kaip veiktų įstatymas, kai skundai gaunami telefonu? Ar buvo taikyta atsakomybė?

D. Leleckaitė (VVKT) – skundai registruojami ir VVKT viršininkas sprendžia, ar yra pagrindas pradėti tikrinimą. Daugiausia baudų buvo skiriama farmacinės veiklos vadovams už Farmacijos įstatyme numatytų pareigų nevykdymą. VVKT neskuba bausti, pirma įspėjama, paaiškinama. Pažymi, kad vaistinės nepasiūlo užsakyti vaistų, jei tuo metu jų neturi.

G. Krukienė (SAM) – Farmacijos departamentas telefonu gauna bendrus klausimus, kodėl vaistai brangūs, todėl nėra galimybės identifikuoti atvejo. Todėl rašomi bendri paaiškinimai dėl taikomos kainodaros, kompensavimo principų.

G. Bobelienė (SAM) priminė, kad Administracinių nusižengimų kodeksas eliminuoja mažareikšmius trūkumus. Todėl svarstant kontrolinių pirkimų klausimą tą reikia turėti omenyje.

G. Šematovičiūtė (Ūkio ministerija) pakartotinai išreiškė savo abejones dėl priemonės tikslingumo ir proporcingumo siekiamiems tikslams.

SAM atstovai pasikartoja, kad žinojimas, kad tokia priemonė įteisinta, tarnaus kaip prevencinė priemonė ir skatins vaistines atidžiau dirbti.

R. Cicėnienė (SAM) – nemato problemos, jei vaistinė sąžiningai dirba, tai neturėtų jaudintis dėl kontrolinių pirkimų.

NUTARTA:

1. Papildyti aiškinamąjį raštą plačiau aprašant priemonės veiksmingumą, pagrįstumą, išnagrinėti alternatyvas, pagrįsti, kodėl jos nepakankamos, kaip bus išvengta subjektyvių vertinimų, pagrįsti, kodėl reikia daryti išimtį viešumo principui, kodėl kontroliniai pirkimai yra vienintelis kelias tikslui pasiekti.

2. Projektus su patikslintu aiškinamuoju raštu teikti LRV.

Posėdžio pirmininkė

Gita Krukienė

Posėdžio sekretorė

Rima Markuvienė

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA Nr. AV-140 / 2016-08-23

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos „Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo“ įstatymo projektas (0-16158).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Įsakymo projektą parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos departamento direktorė Gita Krukienė, tel. (8 5) 264 8754, el. p., gita.krukiene@sam.lt, Farmacinės veiklos skyriaus vedėja Gražina Bobelienė, tel. (8 5) 264 8752, el. p., grazina.bobelienė@sam.lt ir Farmacinės veiklos skyriaus vyriausioji specialistė Andželika Oraitė, tel. (8 5) 264 8757, el. p. andzelika.oraite@sam.lt.

Antikorpuciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių)¹: - nenustatytos.

Antikorpuciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorpucinį vertinimą po tarp institucinio derinimo (nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių)²:

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorpucinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

¹Jeigu tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatom, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nepašalinta ar kuriai valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių.

² Tas pat.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	taikymo ir panašiai priimančio subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto			
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto:	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	sprendimo priėmimo konkrečius terminus			
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (prižiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (prižiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir panašiai.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra			
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto
tiesioginis rengėjas:

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

(data)

Teisės akto projekto
vertintojas:

SAM Korupcijos prevencijos
skyriaus vedėjas

(pareigos)

Ignatas Šečiukauskas

(vardas ir pavardė)

(parašas)

2016-08-23

(data)

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA NR. AV- 141 / 2016-08-23

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos „Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo“ įstatymo projektas (0-16158).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Įsakymo projektą parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos departamento direktorė Gita Krukienė, tel. (8 5) 264 8754, el. p., gita.krukiene@sam.lt, Farmacinės veiklos skyriaus vedėja Gražina Bobelienė, tel. (8 5) 264 8752, el. p., grazina.bobelienė@sam.lt ir Farmacinės veiklos skyriaus vyriausioji specialistė Andželika Oraitė, tel. (8 5) 264 8757, el. p. andzelika.oraite@sam.lt.

Antikorupcinių požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių)¹: - nenumatyta.

Antikorupcinių požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarp institucinio derinimo (nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių)²:

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

¹ Jeigu tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatom, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nepašalinta ar kuriai valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių.

² Tas pat.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	taikymo ir panašiai priimančio subjekto atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto			
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto:	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinio teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	sprendimo priėmimo konkrečius terminus			
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininų ir panašiai.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorporcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra			
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Pastabų nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto
tiesioginis rengėjas:

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

(data)

Teisės akto projekto
vertintojas:

SAM Korupcijos prevencijos
skyriaus vedėjas

(pareigos)

Vytautas Šveikauskas

(vardas ir pavardė)

(parašas)

2016-08-23

(data)

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2017-02-17 Nr. (1.36.) LT-122

I 2017-02-01 Nr. (1.1.3-25) 10-908

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 32.1 papunkčiu, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau kartu – įstatymų projektai) teisinį pagrindą, numatomo teisinio reguliavimo tikslą, priemones, galimas pasekmes ir teisės techniką, informuoja, kad pasiūlymų ir pastabų dėl įstatymų projektų neturi.

Teisingumo viceministras

Donatas Matuiza

Jūratė Peciukonytė, (8 5) 219 1880, el. p. jurate.peciukonyte@tm.lt
Vaida Štrafėlė, (8 5) 266 2882, el. p. vaida.strafele@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

BudZetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, http://www.ukmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Sveikatos apsaugos ministerijai

2016-10-20 Nr. (39.2-36)-3-4593
| 2016-09-12 Nr. (1.1.3-25)10-7477

Kopija:

Lietuvos vaistinių asociacijai

Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinei
sajungai

Lietuvos verslo konfederacijai

Šeimos vaistinių asociacijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR.VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Pažymėtina, kad Viešojo administravimo įstatymas yra bendras viešąjį administravimą reglamentuojantis teisės aktas, nustatantis viešojo administravimo principus, sritis ir kt. Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 11 dalis įtvirtina bendras nuostatas dėl ūkio subjekto veiklos neplaninių patikrinimų atlikimo tvarkos.

Manome, kad Viešojo administravimo įstatymo 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimas neatitiktų Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnyje įtvirtintam minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principui, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmams privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą.

Ūkio ministerija siūlo įvertinti galimybes siekiamą tikslą įgyvendinti mažiau ribojančiomis priemonėmis, įvertinti suinteresuotų organizacijų pateiktas pastabas ir siūlymus, bei atsisakyti Viešojo administravimo įstatymo 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo projekto, paliekant galiojančią tvarką. Tuo atveju, jeigu akivaizdžiai ir argumentuotai siekiamo tikslo kitomis priemonėmis įgyvendinti nebūtų galimybės, siūlytume keisti Viešojo administravimo 36⁴ straipsnio 16 dalį, kurioje nustatytos išimties dėl šio straipsnio taikymo.

PRIDEDAMA:

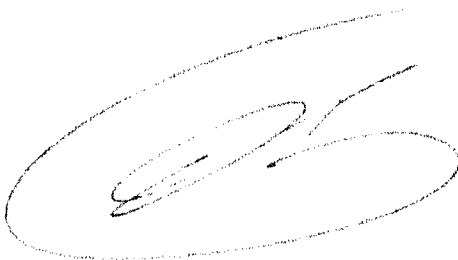
1. Lietuvos vaistinių asociacijos raštas „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo administravimo ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymų pakeitimų“, 4 lapai.

2. Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos raštas „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo administravimo ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymų pakeitimų“, 2 lapai.

3. Lietuvos verslo konfederacijos raštas „Dėl kontrolinių pirkimų įteisinimo prekybos bei paslaugų sektoriuose“, 2 lapai.

4. Šeimos vaistinių asociacijos raštas „Dėl įstatymų pakeitimų“, 2 lapai.

Ūkio viceministras

Gediminas Onaitis

Julija Gylytė, tel. 8 706 64913, el.p. Julija.Gylyte@ukmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Sveikatos apsaugos ministerijai

2016-09-24 Nr. 1D-5690 (3)
[2016-09-12 Nr. (1.1.3-25)10-7477

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija pakartotinai išnagrinėjo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturime.

Vidaus reikalų viceministras

Justas Pankauskas

R. Jasulaitienė, tel. 271 8897, el. p. ruta.jasulaitiene@vrm.lt
R. Girdzijauskienė, tel. 271 8375, el. p. rima.girdzijauskiene@vrm.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2016-09-22
Nr. 16-226/AA

DĖL KONTROLINIŲ PIRKIMŲ ĮTEISINIMO PREKYBOS BEI PASLAUGŲ SEKTORIUOSE

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – Konfederacija) susipažino su Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 ir 364 straipsnių pakeitimo įstatymu (toliau – Projektas), kuris teikiamas derinimui kartu su Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo projektu.

Projekto rengėjas, tai yra Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, nurodo, kad Projektas teikiamas norint įteisinti kontrolinius pirkimus vaistinėse. Nepaisant to, Projektu būtų nustatomos naujos galimybės viešojo administravimo subjektams tikrinti visas prekybos ir / ar paslaugų teikimo vietas apie tai iš anksto neinformavus tikrinamojo subjekto. Dėl šios priežasties Konfederacija mano, kad šis Projektas turėtų būti vertinamas platesne apimtimi, t.y. vertinant visą prekybos ir paslaugų sektorių, kuriuos šis Projektas įtakos ateityje, o ne tik vaistines.

Toks ūkio subjektų kontrolės mechanizmo keitimas, Konfederacijos nuomone, yra nepagrįstas, nes juo nustatoma kontrolės priemonė yra neproporcinga siekiamiems tikslams įgyvendinti. Be to, Projekto priėmimu būtų didinama administracinė našta bei daugėtų ginčų dėl kontrolinių patikrinimų metu nustatytų faktinių aplinkybių vertinimo.

Pažymėtina, kad ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais principais. Tuo tarpu Projekte siūlomos nuostatos pažeidžia minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą. Tikrintojų funkcijos atliekant tikrinimą ir pateikiant dokumentus prieš pradedant tikrinimą ir šiuo metu jiems leidžia netrukdomai tikrinti verslo subjektus vykdančius prekybą ir teikiančius paslaugas, tame tarpe ir farmacinių paslaugų teikimą, bei nustatyti pažeidimus. Atsižvelgiant į tai, kad priežiūros tikslus pilnai galima užtikrinti ir su dabartiniu reguliavimu, Projektu siūlomi priežiūros tvarkos pokyčiai būtų neproporcingi.

Šiuo metu atlikti kontrolinius pirkimus, kaip ir kitus kriminalinės žvalgybos veiksmus, gali specialius valstybės įgaliojimus turintys Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos padaliniai, Lietuvos kriminalinės policijos biuro ir teritorinių policijos įstaigų padaliniai, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos kriminalinė padaliniai, Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos padaliniai, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos kriminalinė padaliniai, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos ir Muitinės kriminalinės tarnybos kriminalinę žvalgybą įgalioti vykdyti padaliniai, Specialiųjų tyrimų

tarnybos padaliniai, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos ir laisvės atėmimo vietų padaliniai, kuriems pavedama žvalgybinė veikla ir kurių pareigūnai įgaliojami ją vykdyti.¹ Minėti pareigūnai, vykdydami kontrolinius patikrinimus, kuomet yra renkama informacija ar tikrinama gauta informacija, turi teisę įsigyti daiktų ir (ar) paslaugų ir taip nustatyti apyvartoje draudžiamų daiktų ar paslaugų buvimą.² Taip pat kontrolinius pirkimus gali atlikti Valstybinė mokesčių inspekcija³, siekdama išaiškinti mokesčių slėpimą. Tuo tarpu šiuo Projektu siūloma vykdyti slapta pirkimą tikrinant verslo subjektų vykdančių prekybą ar paslaugų teikimą nesusijusį nei su kriminaliniais nusikaltimais, nei su mokesčių slėpimu.

Taip pat svarbu paminėti, jog 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad nepagrįsta ir neproporcinga administracinė našta turi rimtą neigiamą poveikį šalies gyventojams, ekonomikai ir verslo aplinkai, priėmė Administracinės naštos mažinimo įstatymą, kurio pagrindinis tikslas užtikrinti darnų administracinės naštos mažinimo procesą, orientuotą į piliečių, verslo subjektų ir valstybės interesus, kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti teisės aktuose numatytų tikslų. Tai dar kartą patvirtina, kad naujų kontrolės būdų kūrimas nėra reikalingas, ypačingai tada, kai siekiamų tikslų galima pasiekti ir kitomis priemonėmis, pvz. šviečiant gyventojus, jog jie turi teisę reikalauti vaistinėse parodyti pigiausią vaistinį preparatą, jog receptinius vaistus reikia įsigyti tik turint gydytojo receptą, bendradarbiaujant ūkio subjektams su priežiūrą atliekančiomis valstybinėmis institucijomis ir t.t.

Teikiant Projektą nėra pateikta jokių argumentų, įrodymų, kad kitomis priemonėmis vykdant Viešojo administravimo įstatyme reglamentuojamus ūkio subjektų veiklos patikrinimus negalima pasiekti tokių pačių tikslų. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Projektas prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam tikslingumo principui, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

Atsižvelgiant į argumentus, išdėstytus šiame rašte, Konfederacija siūlo atsisakyti Projekto ir palikti galiojančią tvarką.

Prezidentas

Valdas Sutkus

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 6 d. nutarimas Nr. 108 Dėl kriminalinės žvalgybos subjektų sąrašo patvirtinimo ir jų kriminalinės žvalgybos masto nustatymo.

² Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo 2 straipsnis

³ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnis

Lietuvos Respublikos Sveikatos
apsaugos ministerijai

2016-09-23 Nr.10

DĖL FARMACIJOS IR VIEŠOJO AMMINISTRAVIMO ĮSTATYMŲ KEITIMŲ PROJEKTŲ

Nacionalinė vaistų prekybos asociacija (toliau - Asociacija) susipažinusi su Lietuvos Respublikos Farmacijos įstatymo Nr.X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 16-9783 ir Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36(4) straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 16-9782 (toliau – projektai), kurie paskelbti Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) internetinėje svetainėje ir kurie siekia įtvirtinti kontrolinius vaistinių preparatų ir (ar) kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių pirkimus vaistinėse ir jų filialuose, teikia siūlymus.

Projektais siūloma ypatingai išskirti vaistines ir jų filialus iš kitų ūkio subjektų tarpo nustatant leidimą atlikti kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus.

Nuodugniai nagrinėjant Europos šalių vaistinių veiklos praktiką nepavyko rasti tokio ar panašaus reguliavimo kitose ES šalyse narėse, todėl jį galima vadinti beprecedenčiu ir pertekliniu. Lietuvoje farmacinė paslauga vaistinėse yra bene labiausiai reglamentuota visoje ES: pigiausias vaistinis preparatas parodomas monitoriuose, kurie yra visose vaistinėse (šis reikalavimas taikomas vos keliuose ES narėse), vaistininkai pataria pacientui atkreipti dėmesį į pigiausią pasirinkimą, yra privalomas būtinųjų kompensuojamųjų vaistų sąrašas ir kita. Kiek žinoma, nėra atlikta nei vieno mokliškai pagrįsto tyrimo, kuris teigtų, kad vaistinėse suteikiama farmacinė paslauga yra nekokybiška ir/arba gyventojai būtų ja nepatenkinti. Daugiausiai skundų vaistinėse yra gaunama ne dėl vaistinių preparatų kainos, bet dėl kainų (ar priemonių) pokyčių, kurie įvyksta paskelbus kompensuojamųjų vaistų kainyną. Projektuose minima nuostata suteikti galimybę vykdyti kontrolinius pirkimus vaistinėse visiems Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojams sukelia abejonių dėl projekto rengimo tikslų ir suponuoja nuomonę, kad siekiama ne vaistinių veiklos gerinimo, o reguliavimo didinimo bei didina riziką dėl galimų provokacijų, kas kelia papildomas įtampas vaistinėse.

Lietuvoje vaistų prieinamumas gyventojams yra geras, tai įrodo viešai išsakoma SAM nuomonė ir įvairūs tyrimai. Todėl kontrolinių pirkimų įteisinimas visiškai prieštarauja logikai.

Projekto rengėjai teigia, kad Valstybinės ligonių kasos duomenys rodo, kad vaistinėse parduodami brangiausi (iš) grupės vaistai bei nesiūloma pacientams pigiausiųjų vaistų. Verta atkreipti dėmesį, kad minimi statistiniai duomenys atspindi tik vaistų pardavimo (išdavimo) rezultatus, bet neatspindi gydytojų rekomendacijų, į kurias pacientai atsižvelgia. Pacientai daugeliu atveju ateina į vaistinę įsigyti vaistų jau su suformuota nuomone (arba visiškai nenori keisti įpročių vartojant tik tam tikrus vaistus). Asociacijos narių vaistinėse atliktos apklausos atskleidžia, kad tik 20 proc. pacientų renkasi pigiausius vaistus, o pacientų, kurie atvyksta į vaistinę su gydytojų

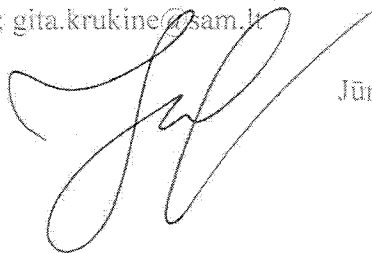
prikljuotais lipdukais ant recepto yra apie 15-20 proc. (iš jų daugiau kaip pusę kategoriškai prieštarauja keisti gydytojo rekomenduotą vaistą).

Asociacija siūlo daugiau pastangų dėti į visuomenės švietimą apie generinių vaistų lygiavertiškumą ir pacientų teises renkantis vaistus, tai pat sudaryti galimybes ir skirti pakankamą finansavimą gydytojų nepriklausomam nuo farmacijos idustrijos tobulinimuisi.

Asociacija siūlo nekeisti esamos farmacinės veiklos priežiūros tvarkos ir neišskirti vaistinių iš visų ūkio subjektų tarpo kaip potencialių teisės aktais nustatytos tvarkos pažeidėjų. Paciento, kaip vartotojo, interesus galima užtikrinti paprastesnėmis (vartotojų geresnio informavimo) priemonėmis. Tokios mažiau varžančios priemonės žinomos ir bendrojoje vartotojų apsaugos sistemoje, ir vartojimo kreditų santykiuose, ir kelių eismo taisyklių pažeidimo atvejais. Tam nereikia kontrolinių pirkimų, kurie varžytų ir keltų įtampą kaip policinėje valstybėje.

Raštas siunčiamas elektroniniu paštu adresu: rastai@sam.lt;
migle.domeikiene@sam.lt; gita.krukine@sam.lt

Direktorė

Jūratė Kulberkienė

Tel. +370 61546850

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Siunčiama el. paštu: LRVkanceliarija@lrv.lt

2016 09 26 Nr. 30

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
Siunčiama el. paštu: kanc@ukmin.lt

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos
Siunčiama el. paštu: rastine@tm.lt

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Siunčiama el. paštu: bendrasisd@vrm.lt

Kopija:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Siunčiama el. paštu: ministerija@sam.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ

Lietuvos vaistinių asociacija (toliau – Asociacija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 ir 364 straipsnių pakeitimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymu (toliau – Projektas), teikia savo argumentus bei pasiūlymus.

Dėl Projekto tikslingumo

Lietuvos vaistinių asociacijos tikslas yra užtikrinti aukštą farmacinių paslaugų kokybę, tačiau tik gaudami grįžtamąjį ryšį iš valstybinių institucijų galime pasiekti, kad Asociacijos nariai tobulintų savo darbą ir teiktų profesionalias paslaugas pacientams. Pasiekti šiam tikslui Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija), jei gauna skundus, kaip nurodama Projekto aiškinamajame rašte, turėtų informuoti vaistines apie gaunamus skundus bei juose iškeliamas problemas. Tuomet atsiradusios problemos būtų sprendžiamos operatyviai ir pacientų interesai būtų užtikrinami kiek galima greičiau, nelaukiant papildomo reguliavimo. Išanalizavę skunduose pateikiamus faktus galėsime apmokyti farmacijos specialistus, įpareigoti Asociacijos narius atlikti vidinį auditą, keisti procedūras ir gerinti farmacinės paslaugos kokybę. Norėtume pabrėžti, kad nemanome, jog baudžiant ir kontroliuojant bus pasiekta geresnių rezultatų nei bendradarbiaujant visoms suinteresuotoms šalims.

Kartu norime pažymėti, kad daugelio receptinių vaistinių preparatų receptai yra paliekami vaistinėje (pavyzdžiui, psichotropinių vaistų be einamųjų metų dar metus). Taigi vaistinėse, esant kiekybinei vaistų

apskaitai, receptus galima patikrinti ir po dokumentų apie tikrinimą pateikimo. Taip pat planinių ir neplaninių patikrinimų metu, galima patikrinti vaistų kainodarą, nes jos tiesiog neįmanoma farmacijos specialistui greitai ištaisyti. Svarbu paminėti, kad 2014 metais Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos atlikus tikrinimus 23 vaistinėse buvo nustatyti pažeidimai dėl netinkamo farmacinių paslaugų teikimo (pavyzdžiui, vaistinėse gyventojams prieš pasirenkant vaistinį preparatą monitoriuje neparodė informacijos apie vaistų kainas ir priemokas; farmacijos specialistai nemokėjo parodyti informacijos monitoriuje ir kt.).¹ Vadinasi, tai tik patvirtina, kad šiuo metu vykdomais patikrinimo būdais galima nustatyti pažeidimus vaistinėse ir nustatinėti naujo patikrinimo būdo yra nereikalinga.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta Projektas prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam tikslingumo principui, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

Dėl Projekto atitikimo Lietuvos teisei sistemai

Kontrolinius pirkimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymu, turi tik specialius įgaliojimus turintys asmenys. Paprastai tokie pirkimai atliekami norint išsiaiškinti nusikaltimą ar atliekant įrodymų rinkimą, vadinasi tik turint informacijos, jog yra daroma nusikalstama veika. Įgaliojimus vykdyti kontrolinius pirkimus taip pat turi ir Valstybinė mokesčių inspekcija, kurios tikslas, pasinaudojant šia teise, yra mokesčių nusižengimų ir/ar nusikaltimų išaiškinimas ir mokesčių surinkimas į valstybės biudžetą. Tuo tarpu šiuo Projektu norima įteisinti tai, jog būtų galima iš anksto atlikti slaptus sekimo veiksmus neturint jokios informacijos apie farmacijos specialisto veiklą. Be to, Projektu siūloma vykdyti slapta pirkimą tikrinant verslo subjektų, vykdančių farmacijos paslaugų teikimą, nesusijusį nei su kriminaliniais nusikaltimais, nei su mokesčių slėpimu.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta, būtina atlikti Projekto teisėtumo ir poveikio viešojo administravimo sistemai analizę.

Dėl ūkio subjektų diskriminavimo

Visų pirma norime atkreipti dėmesį, kad siūlymas pateikti tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą tik atlikus kontrolinį pirkimą, tokią tvarką įteisinant tik vaistinėse ir jų filialuose, suponuoja nuomonę apie išskirtinai vaistinių ir jų filialų galimą nesažiningą ir neteisėtą veiklą ir būtiną griežtesnę šios veiklos kontrolę, lyginant su kitais ūkio subjektais, kuriems tarnybinis pažymėjimas privalo būti pateiktas prieš kontrolinį pirkimą. Toks įtvirtinimas teikia privilegijas ir diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes. Asociacija apgailestauja, kad Sveikatos apsaugos ministerija pasirinko tokį reguliavimo būdą, nes juo yra pažeidžiamas viso sektoriaus įvaizdis ir pakertamas pasitikėjimas vaistininku, kaip sveikatos priežiūros specialistu, nors tą patį tikslą galima pasiekti bendradarbiaujant vaistinėms ir valstybės institucijoms.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad vadovaujantis pozicija, kad kitokiais būdais neįmanoma kontroliuoti vaistinių ir farmacijos specialistų atliekamo darbo, pagrįstai kyla klausimas, kaip valstybinės institucijos, nenaudodamos slaptų patikrinimų, kuomet apie patikrinimą yra informuojama tik jam pasibaigus, užtikrina kitų subjektų laikymąsi teisės aktų. Valstybinės institucijos, tame tarpe ir Sveikatos apsaugos ministerija, gauna skundus dėl įvairiausių ūkio subjektų ir jų teikiamų paslaugų ir/ar prekių kokybės, tačiau pasirinko atlikti slaptus kontrolinius pirkimus tik vaistinėse.

Atkreiptinas dėmesys, kad toks diskriminavimas prieštarauja Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnyje įtvirtintam nediskriminavimo principui, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai negali vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūros, kuria būtų diskriminuojami ūkio subjektai dėl jų nuosavybės formos, pilietybės, gyvenamosios vietos ar valstybės, kurioje ūkio subjektas yra įsisteigęs, ar pagal kitus objektyvius šių subjektų požymius, jeigu kitos sąlygos, turinčios reikšmės ūkio subjekto veiklos rizikingumo laipsniui, iš esmės nesiskiria.

¹ Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos duomenys. (2014 m. rugsėjo 23 d. pranešimas „Vaistinių pasiskirstymas teritoriniu požiūriu, farmacinių paslaugų prieinamumas“).

Dėl minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principo pažeidimo

Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais principais. Tuo tarpu Projekte siūlomos nuostatos pažeidžia minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniams gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą. Tikrintojų funkcijos atliekant tikrinimą ir pateikiant dokumentus prieš pradedant tikrinimą ir šiuo metu jiems leidžia netrukdomai tikrinti farmacinių paslaugų teikimą bei nustatyti pažeidimus. Atsižvelgiant į tai, kad priežiūros tikslus pilnai galima užtikrinti ir su dabartiniu reguliavimu, Projektu siūlomi priežiūros tvarkos pokyčiai būtų neproporcingi.

Taip pat svarbu paminėti, jog 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad nepagrįsta ir neproporcinga administracinė našta turi rimtą neigiamą poveikį šalies gyventojams, ekonomikai ir verslo aplinkai, priėmė Administracinės naštos mažinimo įstatymą, kurio pagrindinis tikslas užtikrinti darnų administracinės naštos mažinimo procesą, orientuotą į piliečių, verslo subjektų ir valstybės interesus, kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti teisės aktuose numatytų tikslų. Tai dar kartą patvirtina, kad naujų kontrolės būdų kūrimas nėra reikalingas, ypač tada, kai siekiamų tikslų galima pasiekti ir kitomis priemonėmis, pvz. šviečiant gyventojus, jog jie turi teisę reikalauti vaistinėse parodyti pigiausią vaistinį preparatą, jog receptinius vaistus reikia įsigyti tik turint gydytojo receptą, bendradarbiaujant ūkio subjektams su priežiūrą atliekančiomis valstybinėmis institucijomis ir t.t.

Dėl galimo tikrintojų piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi

Turėtų būti kuriama tokia ūkio subjektų priežiūra, kuri kiek įmanoma labiau užtikrintų nešališkumą, nepiktnaudžiavimą tarnybine padėtimi, nesuteikiant galimybės tikrintojams daryti vienokį ar kitokį spaudimą verslui ir neleistų vystyti korupcijai. Kontroliniai pirkimai ne tik kad neužtikrins nešališkumo, bet ir atvers galimybes provokuoti farmacininką, ir provokuojant sukelti tam tikrus aptarnavimo ar pardavimo pažeidimus, dėl kurių ūkio subjektams grėstų atsakomybė arba jie būtų baudžiami. Be to neaišku kaip būtų vertinami tikrinimo rezultatai, nes vienam tikrintojui gali atrodyti, kad informacija apie vaistinius preparatus buvo suteikiama tinkamai, kitam gali atrodyti, kad pateikta informacija buvo neaiški ar neišsami.

Atsižvelgiant į tai, kad slapto kontrolinio pirkimo metu veiktų „žmogiškasis faktorius“, nėra aišku kaip būtų užtikrinamas tikrintojų nešališkumas, kaip būtų vertinamas pats tikrinimo procesas, kaip galėtų apsiginti ūkio subjektas norėdamas įrodyti, kad farmacinę paslaugą suteikė tinkamai.

Dėl darbuotojų emocinės įtampos darbe

Projekto rengėjai neįvertino tai, kokią žalą tokie slapti tikrinimai turės darbinei farmacijos specialistų veiklos aplinkai. Vien žinojimas, kad bet koks pacientas gali būti slaptas tikrintojas, galimai sukurs baimės ir nepasitikėjimo atmosferą, kuri ne tik kad neduos teigiamų rezultatų, bet priešingai, dirbant tokį atsakingą darbą, vargins ir didins galimybę suklysti. Vertinant tai, kad teisinėje valstybėje slapta nėra tikrinami jokie privatūs ar verslo subjektai, apie kurių nusikalstamą veiklą nėra turima informacijos, vaistininkai ir farmakoteknikai jausis labiausiai pažeidžiami, neapsaugoti ir visada įtariamai, lyg vykdytų didelius nusikaltimus.

Dėl tyrimų, kuriais remiasi Projekto rengėjai

Projekto rengėjai remiasi Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės (toliau – Valstybės kontrolė) 2016 m. gegužės 20 d. atliktu auditu bei Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – Konkurencijos taryba) 2016 m. birželio 1 d. atliktu tyrimu.

Būtina atkreipti dėmesį, kad Konkurencijos tarybos atliktame kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos tyrime buvo vertinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto Ambulatorinio gydymo

skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių, kurių įsigijimo išlaidos kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, bazinių kainų apskaičiavimo tvarkos aprašo 7 ir 8 punktų poveikis, t.y. vertinama kaip minėti punktai daro poveikį kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkai. Jokių kitų tyrimų, tame tarpe ir vaistinių reglamentavimo, Konkurencijos taryba neatliko, todėl pateiktas pasiūlymas, įteisinti slapto pirkėjo veiklą, niekaip nėra susijęs su Konkurencijos tarybos tyrimo metu nagrinėta medžiaga.

Tuo tarpu Valstybės kontrolė, nors ir atliko keletą vaistinių patikrinimą, tačiau netyrė, kokią įtaką vaistininkas turi pacientui pasirenkant vaistinį preparatą. Dar 2015 m. rugsėjo mėn. Valstybinių ligonių kasų prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos užsakytame gyventojų apklausos tyrime² net 90 proc. respondentų atsakė, kad visiškai sutinka ir greičiau sutinka, kad geriau pirkti tą vaistą, kurį rekomendavo gydytojas. Tad, jei didžiausią įtaką, pacientui pasirenkant vaistinį preparatą, daro gydytojas, kokį tikslą pasieks kontroliniai pirkimai vaistinėse? Be to, svarbu paminėti, kad vaistinėse monitoriai užprogramuoti taip, kad automatiškai rodo visus vaistus su ta pačia veikliąja medžiaga, o monitoriaus viršuje rodomas pigiausias arba su mažiausia priemoka esantis vaistinis preparatas. Todėl techniškai yra neįmanoma, jog vaistinėse pacientams nebūtų rodomi monitoriuose pigiausi vaistiniai preparatai. Šio tyrimo metu tik epizodiškai buvo patikrintos kelios vaistinės. Turint omenyje, kad per mėnesį Lietuvos vaistinėse yra išduodama beveik milijonas receptinių vaistų, keliolika atliktų patikrinimų, yra labai mažas dalis, kad būtų priimtas sprendimas visai rinkai taikyti kraštutinę priemonę – kontrolinius pirkimus.

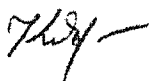
Pažymėtina, kad Valstybės kontrolės audite, remiantis PSO rekomendacijomis, siūloma valstybinėmis institucijomis bendradarbiauti su vaistinių tinklais, diegiant atitinkamas sistemas ar vykdant edukacines programas. Asociacijos nuomone tik tokie sprendimai yra ilgalaikiai ir užtikrina, kad būtų pasiekti užsibrėžti tikslai. Todėl jau dabar Asociacija kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija rengia edukacines programas gyventojams.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Asociacija mano, kad:

- 1) Projektas prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam tikslingumo principui, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis;
- 2) Projektu įtvirtinti reikalavimai diskriminuoja ūkio subjektus, nes tik vaistinėse numatyta atlikti slaptus kontrolinius pirkimus;
- 3) Projekte siūlomos nuostatos pažeidžia Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą;
- 4) Projektas didins emocinę įtampą farmacijos specialistų darbe;
- 5) Projektas neužtikrina skaidraus tikrinimo proceso bei nešališkų jo rezultatų.

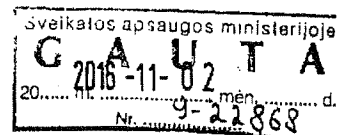
todėl Asociacija siūlo atsisakyti Projekto ir palikti galiojančią tvarką.

Lietuvos vaistinių asociacijos
Pirmininkė

Elena Kvedarienė

² http://www.vlk.lt/naujienos/tyrimai/Documents/1104%20VLK-2015-11-04%20VAIST%C5%B2%20PIRKIMAS_rezultatai%20skelbti.pdf

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Siunčiama el. paštu: LRVkanceliarija@lrvt.lt

2016 10 31 Nr. 35

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
Siunčiama el. paštu: kanc@ukmin.lt

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Siunčiama el. paštu: bendrasisd@vrm.lt

Kopija:
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Siunčiama el. paštu: ministerija@sam.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ

Lietuvos vaistinių asociacija (toliau – Asociacija), susipažinusi su 2016 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos atsakymu Nr. (1.1.19-25)10-8567 į 2016 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės raštą Nr. S-27-3129, teikia papildomus argumentus dėl Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 ir 364 straipsnių pakeitimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymu (toliau – Projektas).

Visų pirma, norime atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija savo rašte nepateikė jokių naujų argumentų taip pat neatsakė į Asociacijos keliamas abejones dėl Projektų tikslingumo, atitikimo Lietuvos teisiniai sistemai, ūkio subjektų diskriminavimo, minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principo pažeidimo ir t.t. Asociacija, matydama, jog naujas reguliavimas ne tik kad bus netinkamas ir nepasieks ministerijos siekiamo tikslo, tačiau kartu galimai sugriaus visą iki šiol kurtą viešojo administravimo koncepciją Lietuvoje, kreipėsi į gerb. Dr. Gytį Kuncevičių pateikti išvadą dėl Projekto galimos įtakos Lietuvos teisinei sistemai (Išvada pridedama).

Atkreipiame dėmesį į žemiau Dr. Gyčio Kuncevičiaus padarytas išvadas susijusias su siūlomu Projektu:

1. Lietuvoje taikomas modernaus viešojo administravimo metodas, t.y. kai viešasis administravimas grindžiamas ne prievartiniais metodais (priemonėmis), o vykdomosios valdžios ir privataus asmens bendradarbiavimo ir interesų derinimo keliu. Vadinasi viešasis administravimas savo esme yra daugiau reguliacinė bei pozityvaus teisės taikymo, o ne represinio (baudžiamojo) pobūdžio veikla.

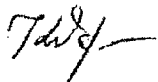
Lietuvos vaistinių asociacija, juridinio asmens kodas 126307089, Ozo g. 25, LT-1107150, Vilnius, tel. (8-5) 204 20 12, faksas (8-5) 204 20 20, el. pašto adresas info@vaistiniuasociacija.lt, a.s. LT167044060003055019, AB SEB bankas, įregistruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre

2. Lietuvoje taikomas modernaus viešojo administravimo metodas galimai yra nesuderinamas su kontroliniais pirkimais, nes pastarieji yra ne viešojo administravimo metodas (priemonė), o prievartinio pobūdžio priemonė, kuri taikoma teisinėje atsakomybėje. *Be to kontrolinis pirkimas, kaip bet kokia kita slapta priemonė, yra nukreipta išimtinai į teisės pažeidimų fiksavimą ir atskleidimą, tačiau jokių būdu ne į tokių pažeidimų prevenciją.*
3. Viešojo administravimo įstatyme nustatyti bendrųjų viešojo administravimo metodų (priemonių) sistema, kuri yra taikoma visiems viešojo administravimo subjektams. Tuo tarpu Projektu būtų sukuriamas išimtis, kuri nebūtų pagrįsta objektyviais visos viešojo administravimo sistemos poreikiais. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Viešojo administravimo įstatyme nėra nustatyta jokių slapto pobūdžio metodų. *Be to Viešojo administravimo įstatymas negali būti keičiamas pagal vienos viešojo administravimo srities subjektų pageidavimus.*
4. Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintas neplaninis ūkio subjekto veiklos patikrinimas, nurodant pagrindus, kuriems esant, jis gali būti atliekamas. Šis patikrinimas yra nustatytas tik kaip išimtinė priemonė, taikoma tik išimtiniais atvejais ir ginant svarbiausias vertybes. Ši priemonė turi būti pakankama viešojo administravimo tikslams pasiekti. *Todėl siūlymas koreguoti šią priemonę įtraukiant kontrolinius pirkimus neturėtų jokio aiškaus teisinio pagrindimo, nepagrįstai išplėstų viešojo administravimo subjektų įgaliojimus ir tokiu būdu pažeistų administravimo subjekto ir privataus asmens teisių ir pareigų pusiausvyrą.*
5. Projektu siūloma nustatyti iš esmės naują teisinį reguliavimą, kuris ne tik koreguotų Lietuvoje egzistuojančią farmacinės veiklos administracinės priežiūros metodų (priemonių) sistemą, tačiau taip pat darytų poveikį visai viešojo administravimo sistemai. Būtų įtvirtinta, jog kontrolinis pirkimas yra įprasta, o ne išimtinė, tik specialiose srityse taikoma neplaninio patikrinimo priemonė.
6. *Taikyti kontrolinių pirkimų neturi teisės kitos institucijos ne mažiau svarbiose srityse.* Vaistų kontrolės tarnybos teisinio statuso nereikėtų tapatinti su policijos teisiniu statusu. Toks tapatinimas negalimas, nes policija vykdo tų sričių priežiūrą, kuriose ši priežiūra persidengia su teisėsaugos funkcija, t.y. nusikalstamų veikų atskleidimu ir tyrimu (policija kartu yra ir ikiteisminio tyrimo subjektas), todėl specifinių metodų suteikimas policijai yra pagrįstas objektyviais poreikiais. Vaistų kontrolės tarnybai nėra suteiktas specialus išimtinis statusas, kurį turi policija ar mokesčių inspekcija.
7. Valstybinės institucijos, kurios turi teisę surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, neturi teisės taikyti neviešus veiklos metodus (priemones). Taip yra todėl, kad slapto pobūdžio metodai (priemonės) savo esme būdingi kriminalinės žvalgybos ir nusikalstamų veikų tyrimo procesui arba tokiose veiklose, kuriose administraciniai teisės pažeidimai gali peraugti į nusikalstamas veikas. *Tuo tarpu tokio pobūdžio priemonių suteikimas institucijai, kuri, kaip Valstybinė vaistų kontrolė, veikia išimtinai administracinės atsakomybės taikymo procese, būtų neadekvati ir neproporcinga procesinė prievartos priemonė.*
8. Kontroliniai pirkimai yra nukreipti ne į farmacinės veiklos administracinės priežiūros funkcijos stiprinimą, o į teisės pažeidimų atskleidimą ir atsakomybės taikymą, t.y. *kontrolinis vaistų pirkimas savo esme būtų nukreiptas į galimų pažeidėjų gaudymą, o ne į gyventojų atžvilgiu daromų (padarytų) pažeidimų realių užkardymą ar ištyrimą.* Vadinasi orientuoti į pasekmes, o ne į prevenciją, todėl Projektas nepasiektų Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijos iškeltų tikslų.
9. *Galimybė taikyti kontrolinius pirkimus gali sudaryti prielaidą provokuoti teisės pažeidimus,* todėl tokio metodo taikymas Vaistų kontrolės tarnybos veikloje gali kelti pagrįstas abejones dėl jo atitikimo Konstitucinio teismo doktrinoje suformuotos tokio pobūdžio priemonių taikymo sąlygoms.
10. *Vaistų kontrolės tarnybos inspektoriai nesudėtingai gali patikrinti, ar vaistinės laikosi informavimo reikalavimų ir net nustatyti vaistinės pasirinktų informacinių sprendimų efektyvumą.* Tokiu būdu farmacinės veiklos administracinė priežiūra būtų vykdoma daug

efektyviau, nei orientuojant ją į tariamų ar daromų pažeidimų nustatymą. Taip būtų pasiekimas esminis tikslas – metodinės pagalbos teikimas siekiant užtikrinti, kad prižiūrimo subjekto veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus. Tinkamai informuotas ir savo teises žinantis gyventojas būtų efektyvesnė teisės pažeidimų prevencijos priemonė nei kontrolinių pirkimų taikymas ar bauginimas jų taikymo galimybe.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau bei Asociacijos 2016 m. rugsėjo 26 d. rašte Nr. 30, Asociacija siūlo atsisakyti Projekto ir palikti galiojančią tvarką.

Lietuvos vaistinių asociacijos
Pirmininkė

Elena Kvedariene

Lietuvos vaistinių asociacijai
Ozo g. 25, LT-07150 Vilnius

Perduodant elektroniniu paštu

TEISINĖ NUOMONĖ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

I. SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 (**Farmacijos įstatymas**) 61 ir 63 straipsnių bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 (**Viešojo administravimo įstatymas**) 2 ir 36⁴ straipsnių įstatymų pakeitimų projektų (**Projektai**) nuostatų analizė atliekama atsižvelgiant į Lietuvos viešojo administravimo ir administracinės teisės doktrinos nuostatas, galiojančią viešojo administravimo ir teisėkūros pagrindų teisinį reguliavimą, atskirų viešojo administravimo subjektų įgaliojimų ir jų realizavimo formų lyginamąją analizę, farmacinei veiklai taikytiną administracinį teisinį režimą.

Apibendrinant Projektų nuostatų administracinę teisinę analizę darytinos tokios išvados:

1. *Neviešo kontrolinio pirkimo institutas dėl jo prigimties kvalifikuotinas ne kaip viešojo administravimo metodas (priemonė), o kaip prievartinio pobūdžio priemonė, taikytina teisinės prievartos (atsakomybės) taikymo veikloje. Todėl keltina pagrįsta abejonė, ar Projektais siūlomas teisinis reguliavimas suderinamas su modernaus viešojo administravimo principinėmis nuostatomis ir ar siūlomos nuostatos apskritai gali būti Lietuvos viešojo administravimo įstatymo reguliavimo objektas;*
2. *Neviešo pobūdžio kontroliniai vaistų (vaistinių preparatų) pirkimai savo esme yra nukreipti ne į farmacinės veiklos administracinės priežiūros funkcijos stiprinimą, o į teisės pažeidimų atskleidimą ir teisinės atsakomybės taikymą (t. y. orientuoti į pasekmes). Projektais siūlomi pakeitimai nepadarytų jokio teigiamo poveikio farmacinės veiklos administracinės priežiūros tikslams šioje srityje, o Vaistų kontrolės tarnybos įgaliojimai būtų išplėsti nesant tam objektyvaus pagrindo;*
3. *Galimybė taikyti neviešą kontrolinio pirkimo metodą gali sudaryti prielaidas provokuoti teisės pažeidimus, todėl tokio metodo taikymas Vaistų kontrolės tarnybos veikloje gali kelti pagrįstas abejones dėl jo atitikimo Konstitucinio Teismo doktrinoje suformuotoms tokio pobūdžio priemonių taikymo sąlygoms;*
4. *Galiojantis farmacinės veiklos administracinis teisinis režimas, šios srities administracinės priežiūros metodų (formų) ir administracinės atsakomybės priemonių sistema yra pakankami administracinės priežiūros tikslams šioje srityje pasiekti. Todėl Projektais siūlomas nustatyti teisinis reguliavimas galimai neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 p. įtvirtinto tikslingumo principo, pagal kurį „teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.“*

Santraukoje nurodytų išvadų pagrindimas išdėstomas II dalyje.

II. DETALUS IŠVADŲ PAGRINDIMAS

II.1. Dėl Projektais siūlomo nustatyti teisinio reguliavimo suderinamumo su modernaus viešojo administravimo principinėmis nuostatomis

Viešojo administravimo įstatymas yra fundamentalus viešojo administravimo veiklą reglamentuojantis teisės aktas, išreiškiantis modernios teisinės valstybės vertybinę orientaciją. Šio įstatymo 1 straipsnyje aiškiai įvardinta jo paskirtis: „Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos

Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms¹. Kaip teisingai pastebi mokslininkai, ši konstitucinė norma išreiškia žmogaus, jo poreikių ir teisėtų interesų prioritetą prieš valstybės interesus¹. Vertinant per modernios administracinės teisės prizmę reikia patikslinti, kad valdžios (įskaitant viešojo administravimo subjektus) galios yra ribojamos ne tik santykiuose su žmogumi (fiziniu asmeniu), tačiau ir santykiuose su bet kuriais privačiais asmenimis (įskaitant ir juridinius asmenis).

Cituota konstitucinė nuostata taip pat suponuoja, jog Viešojo administravimo įstatymas turi sureguliuoti viešojo administravimo subjektų ir privačių asmenų santykius tokiu būdu, kad nebūtų pažeistas valdingas prerogatyvas turinčio viešojo administravimo subjekto ir privataus asmens, kaip silpnesniosios teisinio santykio šalies, teisių ir pareigų balansas². Atitinkamai įstatymų leidėjas, Viešojo administravimo įstatyme nustatydamas administracinės priežiūros metodų (formų) sistemą, yra saistomas Konstitucijos ir privalo nepažeisti minėto balanso.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas yra išaiškinęs, kad „Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, inter alia tai, kad teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais“³. Iš to išplaukia įstatymų leidėjo pareiga Viešojo administravimo įstatyme nustatyti bendrąją viešojo administravimo metodų (priemonių) sistemą, tinkamą visiems viešojo administravimo subjektams ir nenustatyti šiame įstatyme tokio diferencijuoto reguliavimo, kuris nebūtų pagrįstas objektyviais visos viešojo administravimo sistemos poreikiais.

Lietuvoje galiojantis viešojo administravimo teisinis reguliavimas įtvirtina plačios (ir dėl to pakankamos) apimties viešojo administravimo subjektų įgaliojimus, kuriuos jie gali panaudoti siekdami administracinės priežiūros tikslų. Atkreiptinas dėmesys, kad bendroji viešojo administravimo metodų (priemonių) sistema nustatyta nenumatant viešojo administravimo subjektams galimybių taikyti slapto pobūdžio metodų (priemonių). Toks įstatymų leidėjo sprendimas nėra atsitiktinis. Jis išreiškia modernaus viešojo administravimo ideologiją, kurios kartinis branduolys yra idėja, kad viešasis administravimas turi būti grindžiamas ne prievartiniais metodais (priemonėmis), o vykdomosios valdžios ir privataus asmens bendradarbiavimo bei interesų derinimo keliu. Be to, viešasis administravimas savo esme daugiau yra reguliacinė bei pozityvaus teisės taikymo, o ne represinio (baudžiamojo) pobūdžio veikla. Taigi viešojo administravimo metodus (priemones) reikia griežtai atriboti nuo prievartos taikymo ir teisėsaugos funkcijas vykdančių institucijų veiklos metodų (priemonių). Todėl bendrajame viešojo administravimo teisiniame reguliavime neturėtų būti numatomi neviešo pobūdžio metodai (priemonės), kurie savo prigimtimi daugiau siejami ne su viešojo administravimo, o su prievartos (atsakomybės) taikymo funkcija.

Galiojančiame Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 1 dalyje yra numatyta privataus asmens teisės suvaržanti procedūrinio pobūdžio administracinės priežiūros priemonė — neplaninis ūkio subjekto veiklos patikrinimas. To paties straipsnio 4 dalyje įstatymų leidėjas tikslingai įtvirtino aptariamą priemonės ribojimo mechanizmą numatydamas pagrindus, kuriems esant gali būti atliekamas neplaninis patikrinimas. Aptariamo teisinio reguliavimo juridinė konstrukcija leidžia teigti, kad neplaninis patikrinimas įstatymų leidėjo yra numatytas tik kaip išimtinė priemonė, taikoma ypatingais atvejais ir ginant pačias svarbiausias vertybes. Tokia priemonė turi būti pakankama viešojo administravimo tikslams pasiekti. Todėl sprendimas koreguoti jos juridinę logiką įtraukiant galimybę taikyti neviešo pobūdžio kontrolinius pirkimus neturėtų jokio aiškaus juridinio pagrindimo, nepagrįstai išplėstų viešojo administravimo subjektų prerogatyvų sistemą ir tokiu būdu pažeistų valdingus įgalinimus turinčio viešojo administravimo subjekto bei privataus asmens teisių ir pareigų pusiausvyrą viešojo administravimo teisiniame santykiyje.

¹Sedbaras, S. *Bendrojo administracinio proceso teisinis reglamentavimas Lietuvos Respublikoje: problemos ir sprendimai*. Daktaro disertacija. Socialiniai mokslai (teisė). Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2005, p. 5.

²Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje nuolat pabrėžia privataus asmens padėtį viešojo administravimo teisiniame santykiyje: „Administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Tokia teisinė asmens padėtis lemia, kad santykiyje su viešąja administracija kilus neaiškumams, teisė aiškintina jo naudai, siekiant subalansuoti nelygias šalių pozicijas bei garantuoti asmens, kaip silpnesnės šalies, apsaugą“. Žr. pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. kovo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A552-185/2013.

³Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymo 3 straipsnio, 4 straipsnio, 6 straipsnio 3 dalies ir 8 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs: „*Viešojoje teisėje priimta, kad administravimo subjektų veikla yra tiksliai sureglamentuota, o galimybės pasirinkti elgesio modelį, nenumatyta teisės akty, nėra*“⁴. Svarbu pažymėti, kad dauguma Lietuvos viešojo administravimo subjektų, veikiančių itin svarbiose viešojo intereso srityse (pvz. darbo sauga, veterinarijos sauga, alkoholio ir tabako kontrolė) yra saistomi būtent viešojo administravimo įstatyme apibrėžtais bendraisiais administracinės priežiūros metodais (priemonėmis). Šios institucijos neturi teisės savo veikloje taikyti neviešo pobūdžio metodų (priemonių).

Pavyzdys 1. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai turi teisę atlikti neplaninį patikrinimą pastebėjus šiurkštų teisės aktų pažeidimą, galintį turėti įtakos darbuotojų gyvybei ir sveikatai, bet tik ta apimtimi, kuri reikalinga šiam pažeidimui pašalinti. Apie neplaninį patikrinimą ūkio subjektui gali būti iš anksto nepranešama, tačiau atvykę į patikrinimo vietą inspektoriai parodo tarnybinį pažymėjimą ir įgaliojimą⁵.

Pavyzdys 2. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pareigūnams suteikta teisė atliekant neplaninius patikrinimus šių patikrinimų metu atlikti prekių pirkimus (jie nevadinami kontroliniais pirkimais). Tačiau šiai institucijai nenumatyta galimybė neplaninį patikrinimą atlikti neprisistačius. Prieš pradedant neplaninį patikrinimą pareigūnas privalo parodyti tikrinamajam ūkio subjektui pavedimą⁶.

Vertinant kontrolinius pirkimus, kaip neplaninio patikrinimo priemonę, svarbu pažymėti, kad tai nėra bendroje viešojo administravimo praktikoje visuotinai paplitęs metodas. Šį metodą leidžiama taikyti tik tam tikroms specifinėse srityse veikiančioms institucijoms, pvz. policijai, mokesčių inspekcijai. Paminėtos ir panašaus pobūdžio funkcijas vykdančios institucijos dėl savo veiklos specifikos turi kitokių įgaliojimų, nei įprastą viešojo administravimo veiklą vykdančios institucijos ir tokie įgaliojimai joms suteikiami specialiais įstatymais. Tai patvirtina ir Viešojo administravimo įstatymo normos. Štai 36⁴ straipsnio, nustatančio neplaninio patikrinimo pagrindus, 16 dalyje numatyta, kad šio straipsnio nuostatos netaikomos „mokesčių administratoriui, muitinei ir finansų rinkos priežiūrai, taip pat konkurencijos priežiūrą atliekantiems subjektams“.

Sisteminis Projektų nuostatų vertinimas leidžia teigti, kad siūlomas neviešų kontrolinių pirkimų įteisinimas projektuojamas kaip bendrosios Lietuvos viešojo administravimo teisinės sistemos dalis. Projektai siūloma nustatyti iš esmės naują teisinį reguliavimą, kuris ne tik koreguotų Lietuvoje egzistuojančią farmacinės veiklos administracinės priežiūros metodų (priemonių) sistemą, tačiau taip pat darytų poveikį supratimui apie visos viešojo administravimo sistemos funkcionavimo principines nuostatas.

Priėmus siūlomą Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimą ir šiame įstatyme įtvirtinus kontrolinio pirkimo sąvoką, tokia norma galėtų sudaryti pagrindą klaidingam vertinimui, kad kontrolinis pirkimas yra įprasta, o ne išimtinė, tik specialiose srityse taikoma neplaninio patikrinimo priemonė⁷. Šiuo atveju taip pat neturi esminės reikšmės aplinkybė, kad siūlomas Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 11 dalies pakeitimas formuluojamas kaip išimtis, numatanti galimybę neviešą kontrolinį pirkimą įtvirtinti specialiais įstatymais. Vien tokios normos egzistavimas Viešojo administravimo įstatyme galėtų sudaryti prielaidas manyti, kad slapti neplaniniai patikrinimai yra leidžiama, įprasta ir Lietuvos viešajam administravimui priimtina administracinės priežiūros priemonė, kuri gali būti įteisinta bet kurios viešojo administravimo srities įstatymu. Toks reguliavimas galimai įneštų neaiškumą į bendrosios viešojo administravimo metodų (priemonių) sistemos apibrėžtį. Todėl manytina, kad šiuo metu egzistuojanti bendroji viešojo administravimo metodų (priemonių) sistema, kurioje nėra numatyti nei kontroliniai pirkimai, nei neviešo pobūdžio metodai (priemonės,) yra pakankama viešojo administravimo tikslams pasiekti ir galiojančio Viešojo administravimo įstatymo korekcijoms nėra objektyvaus poreikio.

⁴Žr. pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. vasario 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1537/2010.

⁵Žr. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2014 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. V-334 patvirtintų „Lietuvos Respublikos darbo inspekcijos ūkio subjektų patikrinimų taisyklių“ 19, 20.5, 30, 31 ir 33 punktus.

⁶Žr. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento direktoriaus 2013 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. T1-25 patvirtintų „Ūkio subjektų veiklos, susijusios su alkoholiu ir tabaku, patikrinimų atlikimo taisyklių“ 26 ir 29 punktus.

⁷Kontrolinis pirkimas savo esme daugiau priskirtinas prie teisės pažeidimų (įskaitant nusikalstamas veikas) atskleidimo ir tyrimo funkcijos įgyvendinimo priemonių, nei prie klasikine prasme suprantamos viešojo administravimo funkcijos įgyvendinimo.

Išdėstyto pagrindu galima daryti išvadą, kad Projektais siūlomi pakeitimai dėl savo esmės apskritai neturėtų būti Lietuvos viešojo administravimo įstatymo reguliavimo objektu⁸.

II.2. Dėl neviešo pobūdžio kontrolinių pirkimų tikslų ir jų santykio su vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo tvarkos laikymosi administracinės priežiūros tikslais

Projekto siūlymai yra nukreipti į vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams sąlygų laikymosi administracinę priežiūrą. Todėl aktualu žinoti, kokį poveikį siūloma priemonė turėtų administracinės priežiūros tikslams šioje srityje pasiekti.

Administracinės priežiūros tikslus apibrėžia Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnio 1 dalis, numatanti, kad ūkio subjektų veiklos priežiūra „*skirta teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir užkertančias kelią žalai teisės normų saugomoms vertybėms atsirasti*“. Kaip matyti iš cituotos normos formuluotės, esminis administracinės priežiūros tikslas yra metodinės pagalbos teikimas ir teisės aktų reikalavimų laikymosi priežiūra. Tai reiškia, kad administracinė priežiūra negali būti orientuota į teisinės prievartos taikymą, kuri yra tik išimtinis, šalutinis administracinės priežiūros proceso rezultatas, t. y. *ultima ratio*.

Nors pagal Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnio 2 dalies 4 punktą poveikio priemonių ūkio subjektams taikymas priskiriamas administracinės priežiūros sričiai, tačiau neretai ši veikla perauga į administracinių teisės pažeidimų bylų teiseną, t. y. specialią procesinę veiklą, kurios metu iškelliamos ir tiriamos administracinių teisės pažeidimų bylos. Svarbu akcentuoti, kad viešojo administravimo metodai (priemonės), skirti administracinės priežiūros tikslams pasiekti, neturėtų būti tapatinami su metodais (priemonėmis), skirtiems administracinių teisės pažeidimų bylų teisenos uždaviniams įgyvendinti.

Kaip minėta, galiojantys įstatymai teisę atlikti kontrolinius pirkimus numato tik specifines funkcijas vykdančioms institucijoms. Puikiausias to pavyzdys – vienus plačiausių įgaliojimų (įskaitant ir prievartos taikymo procese) turinčios institucijos – policija ir mokesčių inspekcija⁹. Tačiau net ir tokios institucijos neturi absoliučios laisvės veikti neviešais metodais. Pavyzdžiui, mokesčių administratoriaus pareigūnams suteikta teisė atliekant operatyvius patikrinimus atlikti kontrolinius prekių pirkimus. Tačiau šiai institucijai nėra numatyta galimybė operatyvų patikrinimą atlikti neviešai. Mokesčių mokėtojas turi būti pasirašytinai supažindinamas su pavedimu, išskyrus atvejus, kai pavedimo kopija gali būti siunčiama paštu arba telekomunikacijų galiniais įrenginiais¹⁰. Tai tik dar kartą patvirtina, kad teisę veikti neviešais metodais turi tik išimtinai specifines funkcijas vykdančios institucijos, pavyzdžiui policija.

Vaistų kontrolės tarnyba yra viešojo administravimo subjektas, kurios didžioji funkcijų dalis orientuota į administracinę priežiūrą ir jos tikslų pasiekimą. Be administracinės priežiūros funkcijos ši institucija taip pat atlieka administracinio teisės pažeidimo (administracinio nusižengimo) bylos iškėlimą ir tyrimą t. y. dalyvauja administracinės prievartos taikymo procese¹¹.

Svarbu pažymėti, kad galiojančio Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 6 punktas Vaistų kontrolės tarnybai taip pat suteikia teisę taikyti specialią neplaninio patikrinimo priemonę – kontrolinius pirkimus, nors tokios galimybės neturi kitos institucijos, veikiančios ne mažiau svarbiose srityse (pavyzdžiui Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba vykdydama veterinarinės farmacijos priežiūrą). Tačiau šiuo

⁸ Išimtinės ir esmingai asmens teises varžančios neviešo pobūdžio priemonės galėtų būti nustatomos tik specialiuose įstatymuose, atsižvelgiant į institucijos funkcijų specifiką ir įvertinus specialios srities poreikius, pvz. policijos, muitinės, mokesčių inspekcijos veiklos srityse.

⁹ Pavyzdžiui, kontrolinių pirkimų institutą numato Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 8 punktas ir Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 10 punktas.

¹⁰ Žr. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. VA71 patvirtintų „Operatyvaus patikrinimo pavedimo ir operatyvių patikrinimų rezultatų įforminimo dokumentų formų naudojimo ir užpildymo taisyklių“ 6 punktą.

¹¹ Vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) tvarkos laikymosi aspektu aktuali Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 44³ straipsnio 4 dalyje numatyta administracinė atsakomybė už vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams sąlygų nesilaikymą. Administracinio teisės pažeidimo protokolus už šią veiklą gali surašyti būtent Vaistų kontrolės tarnybos pareigūnai (Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 259¹ straipsnio 1 dalies 1 punkto 20 pastraipa). Tokia pati juridinė konstrukcija išlieka ir naujajame Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse, įsigaliosiančiame nuo 2017 m. sausio 1 d. (atitinkamai 66 straipsnio 6 dalis ir 589 straipsnio 68 dalis).

pagrindu Vaistų kontrolės tarnybos teisinio statuso nereikėtų tapatinti su, pavyzdžiui, policijos teisiniu statusu. Toks tapatinimas negalimas jau vien dėl to, kad policija vykdo būtent tų sričių priežiūrą, kuriose ši priežiūra neretai persidengia su teisėsaugos funkcija, t. y. nusikalstamų veikų atskleidimu ir tyrimu (policija kartu yra ir ikiteisminio tyrimo subjektas). Dėl šios priežasties specifinių veiklos metodų (priemonių) suteikimas minėtai institucijai yra pagrįstas objektyviais poreikiais.

Tačiau svarbiausia yra tai, kad įstatymų leidėjas Vaistų kontrolės tarnybai įgaliojimų prasme nesuteikė specialaus išimtinio statuso, kokį turi ta pati policija ar mokesčių inspekcija. Nors Farmacijos įstatymo 61 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad farmacinės veiklos priežiūrai viešojo administravimo įstatymas taikomas subsidiariai, t. y. tiek, kiek to nereglamentuoja Farmacijos įstatymas ir Europos Sąjungos teisės aktai, tačiau to paties straipsnio 4 dalis formuluoja principinę nuostatą – atliekant Vaistinės veiklos licenciją turinčių subjektų ir kitus patikrinimus turi būti vadovaujamosi ir Viešojo administravimo įstatymo (t. y. bendrosiomis) nuostatomis. Ši speciali norma reiškia, kad įstatymų leidėjas nematė objektyvaus poreikio reglamentuoti Vaistų kontrolės tarnybos atliekamus neplaninius patikrinimus kitaip, nei tai reglamentuota Viešojo administravimo įstatyme. Atitinkamai tokia normų juridinė konstrukcija dar kartą patvirtina, kad ir pats Viešojo administravimo įstatymas negali būti keičiamas pagal vienos viešojo administravimo srities subjektų pageidavimus.

Neviešas kontrolinis pirkimas, kaip ir bet kokia kita slapta priemonė, savo esme ir rezultatais galėtų būti nukreiptas išimtinai į teisės pažeidimų fiksavimą ir atskleidimą, tačiau jokių būdu ne į tokių pažeidimų prevenciją. Tą puikiai patvirtina ir bene plačiausias neviešų metodų taikymo galimybes turinčios policijos pavyzdys, paaiškinantis, kokiais tikslais ši institucija taiko neviešus veiklos metodus (priemones).

Štai Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 8 punkte aiškiai įtvirtinta, kad „Pareigūnas, tirdamas nusikalstamas veikas, administracinius teisės pažeidimus (nusižengimus) ar turėdamas duomenų, kad nusikalstama veika ar administracinis teisės pažeidimas (nusižengimas) yra rengiamas, daromas ar buvo padarytas, teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrindais turi teisę policijos generalinio komisaro nustatyta tvarka atlikti apyvartoje neteisėtai esančių akcizais apmokestinamų prekių ar naminių alkoholinių gėrimų, taip pat legalioje apyvartoje esančių prekių arba teikiamų paslaugų kontrolinius pirkimus“. Vadinas, net policija neturi teisės vykdyti kontrolinius pirkimus kitais tikslais, pavyzdžiui vykdydama viešojo administravimo funkciją, o tik siekdama iširti ar atskleisti nusikalstamas veikas ar administracinius teisės pažeidimus (nusižengimus). Todėl nėra jokio pagrindo vertinimui, kad Vaistų kontrolės tarnybos veikloje kontroliniai pirkimai būtų taikomi stiprinant administracinės priežiūros funkciją, o ne nukreipiami į siaurą šios institucijos veiklos sritį – pažeidimų atskleidimą ir tyrimą. Atitinkamai nėra jokio objektyvaus pagrindo teigti, kad neviešų kontrolinių pirkimų įteisinimas Vaistų kontrolės tarnybos veikloje turėtų didesnę prevencinę poveikį nei šiuo metu turi faktas, kad įstatymuose yra numatyta administracinė atsakomybė už vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams sąlygų nesilaikymą ar kad ši priemonė kitaip prisidėtų prie Vaistų kontrolės tarnybos vykdomos vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) sąlygų gyventojams tvarkos administracinės priežiūros tikslų pasiekimo.

Sistemiškai vertinant Vaistų kontrolės tarnybos funkcijas aptariamame kontekste, itin svarbu identifikuoti, į kokio sunkumo teisės pažeidimo¹² išaiškinimą būtų nukreipti šios institucijos įgaliojimai. Aptariamam atveju svarbu įvertinti, kokį pažeidimą gali padaryti vaistinė, pažeisdama teisės aktais nustatytą vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams tvarką, kurio atskleidimui Vaistų kontrolės tarnyba naudotųsi neviešo pobūdžio metodais (priemonėmis).

Pažymėtina, kad galiojantis teisinis reguliavimas nenumato baudžiamosios atsakomybės už vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams tvarkos pažeidimą¹³. Tai reiškia, kad įvertinęs aptariamo pažeidimo pavojingumą, įstatymų leidėjas už jį numatė tik administracinę atsakomybę¹⁴.

¹²Remiantis Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 12 dalimi, neplaninio patikrinimo tikslai paprastai būna teisės pažeidimų nustatymas arba įsitikinimas, kad anksčiau nustatyti pažeidimai buvo pašalinti.

¹³ Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 275 straipsnyje numatyta baudžiamoji atsakomybė tik už veikas, susijusias su vaistų gamyba neturint tam leidimo ir su tokių vaistų realizavimu.

¹⁴Pagal galiojantį Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 44³ straipsnio 4 dalį ir pagal 2017 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 66 straipsnio 6 dalį.

Tuo atveju, kai Vaistų kontrolės tarnybos inspektorius, atlikęs slapta vaistų (vaistinių preparatų) pirkimą, nustatytų jų pardavimo (išdavimo) gyventojams sąlygų nesilaikymo faktą, jis turėtų imperatyvią pareigą surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolą, t. y. pradėti administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną. Kito pasirinkimo varianto įstatymai nenumato. Vadinasi, įteisinus neviešus kontrolinius pirkimus, ši priemonė būtų nukreipta išimtinai į padarinius, t. y. vaistų išdavimo tvarkos pažeidimų fakto nustatymo, įrodymų rinkimo ir kaltų asmenų patraukimo administracinės atsakomybės funkcijai atlikti.

Kartu reikia pažymėti, kad iš keliasdešimt institucijų, turinčių teisę surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, absoliuti dauguma neturi teisės taikyti neviešus veiklos metodus (priemones)¹⁵. Taip yra todėl, kad slapto pobūdžio metodai (priemonės) savo esme būdingi kriminalinės žvalgybos ir nusikalstamų veikų tyrimo procesui arba tokiose veiklos srityse, kuriose administraciniai teisės pažeidimai gali peraugti į nusikalstamas veikas. Tuo tarpu tokio pobūdžio priemonių suteikimas institucijai, veikiančiai išimtinai administracinės atsakomybės taikymo procese, galėtų būti vertinamas kaip neadekvati ir neproporcinga procesinė prievartos priemonė.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą darytiną išvadą, kad neviešo pobūdžio kontrolinių vaistinių preparatų pirkimas būtų taikomas tik kaip tariamų teisės pažeidimų fiksavimo priemonė ir nedarytų jokio teigiamo poveikio šios srities administracinės priežiūros tikslams. Savo ruožtu nėra jokio objektyvaus pagrindo Vaistų kontrolės tarnybos viešojo administravimo įgaliojimams nustatyti diferencijuotą teisinį reguliavimą, išskiriantį šią instituciją iš bendros viešojo administravimo subjektų sistemos.

II.3. Dėl neviešo kontrolinio pirkimo metodo taikymo sudaromų prielaidų provokuoti teisės pažeidimus

Kaip minėta, neviešo pobūdžio metodų (įskaitant kontrolinius pirkimus) taikymas paprastai būdingas specialiąją kompetenciją turinčių subjektų veiklai, kuri nukreipta į teisės pažeidimų (įskaitant ir nusikalstamas veikas) užkardymą ir atskleidimą. Svarbu akcentuoti, kad tokių priemonių taikymas yra itin griežtai kontroliuojamas tiek sankcionuojant tokias priemones, tiek techninėmis priemonėmis fiksuojant jų taikymo proceso rezultatus.

Turint omenyje minėtą aplinkybę, kad slapta kontrolinis vaistų (vaistinių preparatų) pirkimas Vaistų kontrolės tarnybos būtų taikomas išimtinai administracinių teisės pažeidimų (administracinių nusižengimų) atskleidimui ar tyrimui, reikia įvertinti galimus neigiamus naudojimosi tokiais įgaliojimais padarinius.

Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 d. 4 punkte numatyta Vaistų kontrolės tarnybos inspektorių teisė „naudoti technines priemones, būtinas veiksmingai kontrolei atlikti“. Įstatymuose nėra aiškiai apibrėžta, ar ši norma leidžia inspektoriams naudoti vaizdo ir/ar garso įrašymo priemones atliekant neplaninius patikrinimus ir tokiu būdu fiksuoti jų rezultatus. Vaistų kontrolės tarnybos atliekamų patikrinimų tvarką reglamentuojančios „Vaistinių ir jų filialų patikrinimo taisyklės“¹⁶ tokios galimybės taip pat nenumato. Tačiau nepriklausomai nuo to, kaip būtų aiškinamas minėtos Farmacijos įstatymo normos turinys, vienareikšmiškai galima teigti, kad atliekant slapta kontrolinį vaistų (vaistinių preparatų) pirkimą Vaistų kontrolės tarnybos inspektoriai negalėtų naudoti jokių vaizdo ir/ar garso įrašymo priemonių, kadangi tai šiurkščiai pažeistų asmens teisę į privatumą ir atvaizdą.

¹⁵Pagal galiojantį Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 259¹ straipsnį ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso ANK 589 straipsnį teisę surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus turi keliasdešimties institucijų tarnautojai (pareigūnai), tačiau tik mažuma iš jų savo veikloje turi teisę taikyti neviešo pobūdžio priemones.

¹⁶ Patvirtintos Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2012 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. 1A-49 „Dėl vaistinių ir jų filialų patikrinimo taisyklių ir geros vaistinių praktikos tikrinimo pažymos, vaistinės tikrinimo pažymos formų patvirtinimo“.

Pažymėtina, kad bendrąja tvarka naudoti technines fiksavimo priemones taikant slaptus metodus (priemones) gali policija, vykdydama policines priemones neviešo patruliavimo metu¹⁷, taip pat kriminalinės žvalgybos subjektai teisės aktų nustatyta tvarka¹⁸.

Atsižvelgiant į išdėstytą galima daryti prielaidą, kad Projektais siūlomų pakeitimų juridinė logika, kaip ir šių priemonių taikymo padariniai, iki galo nėra aiškūs. Taip yra todėl, kad įteisinus slaptus kontrolinius vaistų (vaistinių preparatų) pirkimus šią priemonę taikantis inspektorius turėtų nepagrįstai plačią veiklos laisvę, kuriai kontroliuoti nėra numatomos jokios aiškos priemonės.

Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant slaptą kontrolinį vaistų (vaistinių preparatų) pirkimą jo rezultatai nebūtų fiksuojami jokiais objektyviais būdais ir atsispindėtų tik vienašališkai inspektoriaus surašytame patikrinimo rezultatus įforminančiame dokumente arba tarnybiniame pranešime. Kitas svarbus aspektas – niekam, išskyrus jį atliekantį inspektorį ir vaistininką, nebūtų žinoma pirkimo eiga ir inspektoriaus elgesys. Todėl negalima atmesti, kad tokios sąlygos sudarytų prielaidas inspektorius savo elgesiu daryti įtaką vaistininkui siekiant, kad šis atliktų tam tikrus veiksmus ar jų neatliktų, kad pasakytų tam tikrus žodžius, frazes ir pan. Pavyzdžiui, nėra numatomos aiškos tikrinamojo asmens apsaugos priemonės, užtikrinančios, kad inspektorius negalėtų pirkimą pradėti klausimais, nulemiančiais vaistininko elgesį ir sutrikdančiais tipinę vaistininko veiksmų eigą, dėl ko vaistininkas nespėtų/negalėtų/nematytų prasmės, tarkime, siūlyti „pirkėjui“ pigiausią vaistinį preparatą ar atlikti kitus formaliai privalomus veiksmus. Tokiu būdu gali būti sudaromos prielaidos provokuoti vaistininką padaryti teisės pažeidimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad „Valstybės valdžios institucijos negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris leistų valstybės specialiosioms tarnyboms kurstyti, provokuoti asmenį padaryti nusikaltimą, kad vėliau dėl to atsirastų pagrindas pastarąjį asmenį nubausti“¹⁹. Ši taisyklė taikytina ne tik nusikalstamų veikų, tačiau ir bet kurio kito teisės pažeidimo atskleidimo procesui. Tai patvirtina ir Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo praktika²⁰.

Ne mažiau svarbu atkreipti dėmesį ir į tai, kad Projektais siūlomu įteisinti slapto kontroliniu vaistų (vaistinių preparatų) pirkimu nebūtų sudaromos jokios realios galimybės išaiškinti daromus (pradėtus daryti) arba jau padarytus teisės pažeidimus, t. y. reaguoti į gyventojų skundus ir ištirti jų atžvilgiu jau padarytus teisės pažeidimus. Kitaip tariant, slaptas kontrolinis vaistų (vaistinių preparatų) pirkimas būtų taikomas ne konkrečiam daromo pažeidimo atžvilgiu, o naujo, įsivaizduojamo pažeidimo atžvilgiu.

Vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams tvarkos pažeidimas nėra nei trunkamasis, nei tęstinis teisės pažeidimas. Aptariamu atveju šis pažeidimas gali būti padaromas neveikimu, nesuteikiant teisės aktais privalomos suteikti informacijos. Tai reiškia, kad taikydamas slaptą kontrolinį pirkimą inspektorius galėtų atskleisti ir užkardyti tik jo, kaip tariamo pirkėjo, atžvilgiu daromą naują teisės pažeidimą. Natūraliai kyla klausimas, ar tokiu būdu nebūtų sukuriamas naujas pažeidimas, kuris nebūtų padaromas tuo atveju, jeigu inspektorius neatliktų slapto kontrolinio pirkimo? Tai suponuoja prielaidą, kad slaptas kontrolinis vaistų (vaistinių preparatų) pirkimas savo esme būtų nukreiptas į galimų pažeidėjų gaudymą, o ne į gyventojų atžvilgiu daromų (padarytų) pažeidimų realų užkardymą ar ištyrimą. Tačiau tokia situacija kelia klausimą, ar tokias sąlygas sudarantis teisinis reguliavimas suderinamas su teisinės valstybės idėja. „Teisinė valstybė kovoja prieš nusikalstamumą, t. y. siekia sumažinti nusikalstamų veikų skaičių panaudodama prevencines priemones ar užkirsdama kelią daromiems nusikaltimams, tačiau jokių būdu negali skatinti nusikalstamų veikų ir dauginti jų skaičiaus“²¹.

¹⁷ Policijos pareigūnų veiklos sąlygas taikant neviešo pobūdžio metodus (priemones) reglamentuoja Lietuvos policijos generalinio komisaro 2011 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 5-V-673 patvirtinta „Policijos patrulių veiklos instrukcija“. Pavyzdžiui, šios instrukcijos 6.5.2.8. punkte numatyta, kad „kai patruliuojama specialiomis spalvomis nenuvažytomis transporto priemonėmis, užduotyje būtina nurodyti, kokias papildomas (išskyrus stacionariai sumontuotas transporto priemonėje) technines priemones (matavimo, vaizdo ar garso fiksavimo ir pan.) užduočiai atlikti policijos pareigūnai gali turėti ir naudoti. Taip pat nurodoma, ar pareigūnams vykdant užduotis pavesta tik techninėmis priemonėmis fiksuoti pažeidimus (neturint jokių kontaktų su asmenimis), ar jiems pavesta taikyti ir poveikio priemones pažeidimus padariusiems asmenims“.

¹⁸ Žr. Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punktą.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000 m. gegužės 8 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos operatyvinės veiklos įstatymo 2 straipsnio 12 dalies, 7 straipsnio 2 dalies 3 punkto, 11 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 198¹ straipsnio 1 bei 2 dalių atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

²⁰ Žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. spalio 5 d. nutarimas administracinėje byloje Nr. N^o (62) – 1373/2006.

²¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. spalio 5 d. nutarimas administracinėje byloje Nr. N^o (62) – 1373/2006.

Apibendrinant darytina išvada, kad Projektais siūlomas įteisinti neviešas vaistų (vaistinių preparatų) kontrolinis pirkimas galimai sudarytu prielaidas provokuoti vaistininę padaryti teisės pažeidimą ir būtų nukreiptas ne į gyventojų atžvilgiu padarytų teisės pažeidimų užkardymą ar ištyrimą, o į naujo tariamo vaistų „pirkėjo“ atžvilgiu daromo pažeidimo atskleidimą. Tai kelia pagrįstas abejones, ar neviešo kontrolinio vaistų (vaistinių preparatų) pirkimo priemonės taikymas atitiktų Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje apibrėžtas slapto pobūdžio priemonių taikymo sąlygas.

II.4. Dėl galiojančio farmacinės veiklos administracinio teisinio režimo ir jo pakankamumo administracinės priežiūros tikslams šioje srityje pasiekti

Farmacinė veikla (įskaitant vaistinių veiklą) dėl jos visuomeninės svarbos ir santykio su viešuoju interesu priskiriama viešosios teisės reguliavimo sričiai. Įstatymų leidėjo valia ši veikla yra pripažinta licencijuojama, jai taikomas administracinis teisinis režimas. Viešasis interesas šioje srityje užtikrinamas ne izoliuotai taikant pavienes priemones, o per suderintą priemonių sistemą: administracinės teisės reguliacinę funkciją, kuri reiškia, kad remiantis imperatyviu metodu itin detalios sureguliuojamos ūkinės komercinės veiklos subjektų (aptariamų atveju vaistinių) teisės ir pareigos; Vaistų kontrolės tarnybos atliekamą administracinės priežiūros veiklą; teisinės atsakomybės priemonių taikymą vaistinėms ir/ar jų darbuotojams.

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 p. įtvirtintas tikslingumo principas, kurio esmė – „*teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.*“ Šis teisėkūros principas yra fundamentalus naujo teisinio reguliavimo nustatymo orientyras, taikytinas ir farmacinės veiklos administraciniam teisiniam režimui.

Kaip matyti iš Projektų turinio, jų siūlymai iš esmės nukreipti išimtinai į vieną vaistų (vaistinių preparatų) ar medicininių priemonių pardavimo (išdavimo) gyventojams tvarkos reikalavimų – tinkamą gyventojų informavimą.

Farmacijos įstatymo 35 straipsnio 11 dalis numato, kad „*Vaistinės savo veiklą vykdo pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus geros vaistinių praktikos nuostatus*“. Pažymėtina, kad šios pareigos laikymasis vaistinėms įtvirtintas kaip imperatyvas. Farmacijos įstatymo 1 dalies 5 punktą numato, kad „*Vaistinės veiklos licencijos turėtojas privalo veiklą vykdyti pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus geros vaistinių praktikos nuostatus*“.

Geros vaistinių praktikos nuostatuose (**Nuostatai**)²² yra numatyta visa sistema priemonių, nukreiptų į vaistinės ir sudarančių prielaidas užtikrinti kokybiškos farmacinės paslaugos suteikimą gyventojams. Šių normų tikslai gali būti pasiekiami ne taikomais slaptais priežiūros metodais ir baudimo funkcijos eskalavimu, o efektyviai realizuojant teisės informacinę funkciją.

Nuostatų 5² ir 5^{2.4} punktuose numatyta, kad „*Vaistinės officinoje gyventojams vienoje vietoje turi būti pateikta aiškiai matoma, lengvai įskaitoma informacija: Gyventojų teisės vaistinėje. Farmacijos specialistas turi suteikti išsamią informaciją apie Jums reikiamus vaistus. Įsigyjant receptinį nekompensuojamąjį vaistą, monitoriaus ekrane Jums turi būti pateikta informacija apie visų analogiškų vaistų kainas, pirmiausia informuojant apie pigiausią iš jų. Įsigyjant nekompensuojamą vaistą, Jums turi būti pateikta informacija apie visų analogiškų vaistų, esančių vaistinėje, kainas, pirmiausia informuojant apie pigiausią iš jų*“. Akivaizdu, kad Vaistų kontrolės tarnybos inspektoriai nesudėtingai gali patikrinti, ar vaistinės laikosi minėtų informavimo reikalavimų ir net nustatyti vaistinės pasirinktų informacinių sprendimų efektyvumą (pavyzdžiui, paklausdami gyventojų nuomonės, ar toks informacijos pateikimo būdas jiems yra suprantamas). Surinktos informacijos pagrindu inspektoriai galėtų vaistinėms teikti patarimus ar nurodymus (tiek individualizuotus, tiek apibendrintus), kaip tobulinti savo veiklą ir išvengti pažeidimų. Tokiu būdu farmacinės veiklos administracinė priežiūra būtų vykdoma daug efektyviau, nei orientuojant ją į tariamų ar daromų pažeidimų nustatymą. Taip pat būtų pasiekiamas esminis jos tikslas

²² Patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. V-494.

— metodinės pagalbos teikimas siekiant užtikrinti, kad prižiūrimo subjekto veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus. Tinkamai informuotas ir savo teises žinantis gyventojas būtų efektyvesnė teisės pažeidimų prevencijos priemonė nei siūlomų neviešų patikrinimo metodų taikymas ar bauginimas jų taikymo galimybe.

Norminiuose teisės aktuose taip pat yra įtvirtintos pakankamos reguliacinės priemonės, nukreiptos į gyventojų teisės įsigyti pigiausią vaistą (vaistinių preparatą) užtikrinimą.

Nuostatuose *expressis verbis* nėra numatyta imperatyvi farmacijos specialisto pareiga pasiūlyti gyventojui pigiausią vaistą (numatyta tik pareiga informuoti apie pigiausią iš jų). Tačiau tokią papildomą reguliacinę priemonę įtvirtina vaistų (vaistinių preparatų) pardavimui (išdavimui) taikomos „Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklės“ (Taisyklės)²³.

Taisyklių 105 ir 106 punktuose yra numatyta farmacijos specialisto pareiga pirmiausiai pasiūlyti gyventojui pigiausią vaistą, tačiau taip pat nėra nustatyta, kokia konkrečiai forma ar koku būdu turi būti išreikštas šis pasiūlymas. Todėl aiškinant minėtas teisės normas reikia atsižvelgti į tai, kad tiek Taisyklės, tiek Nuostatai veikia kartu kaip vientisą normų sistemą sudarantys teisės aktai. Tai leidžia daryti išvadą, kad būtų Nuostatų normose numatomos techninės priemonės, kuriomis ši informavimo ir pigiausios kainos pasiūlymo pareiga yra įgyvendinama.

Nuostatų 32¹ numatyta, kad „Kiekvienoje receptinių vaistinių preparatų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių pardavimo (išdavimo) vietoje turi būti gyventojams skirtas kompiuterio monitoriaus ekranas. Jis turi būti įrengtas taip, kad gyventojas galėtų lengvai perskaityti ekrane pateikiamą informaciją. Gyventojams skirtas kompiuterio monitoriaus ekrano matmenys turi būti ne mažesni kaip 17 colių, ekrano rezoliucija – 1024 x 768“. Šioje normoje be kita ko itin detalai nustatyta, kokia informacija gyventojui turi būti privalomai rodoma monitoriaus ekrane, įskaitant ir informaciją apie pigiausius vaistus (vaistinius preparatus). Akivaizdu, kad šio reikalavimo įgyvendinimą Vaistų kontrolės inspektorius nesudėtingai galėtų patikrinti ir neslaptos kontrolinio pirkimo metu, pateikdamas įvairaus pobūdžio užklausas vaistininkui dėl skirtingų vaistų įsigijimo, stebėdamas kaip praktikoje veikia vaistinės naudojama informacinė sistema, paprašydamas pateikti paaiškinimus dėl kompiuterinės sistemos veikimo principų, analizuodamas dokumentus ir pan. (Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 2,3,4,7 punktai).

Reikia pažymėti, kad už anksčiau aptartų norminių imperatyvų pažeidimą įstatymų leidėjas yra numatęs gana griežtas administracines sankcijas²⁴. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo doktrina²⁵, tokios priemonės vadinamos represinėmis priemonėmis ir yra skirtos atgrasyti asmenis nuo teisės pažeidimų.

Įdomumo dėlei galima paminėti, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, pasisakydamas dėl nusikalstamumo kontrolės atkreipė dėmesį į tai, kad izoliuotai taikoma bet kuri nusikalstamumo kontrolės priemonė neduoda norimų rezultatų: „Kriminologijos doktrina vienareikšmiškai pripažįsta, kad bet kuri viena atskirai paimta priemonė, skirta nusikalstamumo kontrolei (kriminalinė bausmė, dorovinė, auklėjamojo pobūdžio ar prevencinė priemonė, teismų ar kitų teisėsaugos institucijų veikla ir pan.), neduoda norimo efekto, t. y. neužtikrina žmonių saugumo“²⁶. Šią kriminologijos mokslu paremtą logiką galima pritaikyti bet kurio teisės pažeidimo prevencijos ir užkardymo priemonių sistemai. Kaip matyti iš

²³ Patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112.

²⁴ Už vaistų (vaistinių preparatų) pardavimo (išdavimo) gyventojams sąlygų nesilaikymą numatytos pakankamai griežtos sankcijos. Pagal galiojantį Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksą 44³ straipsnio 4 dalį tokią veika užtraukia baudą farmacinės veiklos vadovams nuo penkių šimtų septyniasdešimt devynių iki dviejų tūkstančių trijų šimtų šešiolikos eurų su nušalinimu nuo darbo (pareigų) ir vaistų (vaistinių preparatų) konfiskavimu ar be konfiskavimo. Pagal 2017 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 66 straipsnio 6 ir 10 dalis, analogiška veika gali užtraukti baudą farmacinės veiklos vadovams nuo penkių šimtų iki dviejų tūkstančių keturių šimtų eurų su vaistų (vaistinių preparatų) ar veikliųjų medžiagų konfiskavimu.

²⁵ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymo 3 straipsnio, 4 straipsnio, 6 straipsnio 3 dalies ir 8 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

²⁶ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. gruodžio 9 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 105 straipsnio sankcijoje numatytos mirties bausmės atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

anksčiau išdėstyto, įstatymų leidėjas yra numatęs išsamią ir pakankamą teisinių priemonių sistemą (pradedant reguliacinėmis priemonėmis, administracinės priežiūros priemonėmis ir baigiant represinėmis priemonėmis), kuri tinkamai taikoma yra pajėgi užtikrinti vaistų pardavimo (išdavimo) gyventojams tvarkos laikymąsi. Nesant jokių objektyvių duomenų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad esama priemonių sistema, tinkamai ją taikant, nebūtų pakankama jai keliamiems tikslams pasiekti, bet koks su asmens teisių suvaržymu susijęs naujas teisinis reguliavimas vertintinas kaip netikslingas ir perteklinis.

Išdėstyto pagrindu galima daryti išvadą, kad galiojantis farmacinės veiklos administracinis teisinis režimas, Vaistų kontrolės tarnybos dispozicijoje esančių administracinės priežiūros metodų (priemonių) sistema ir administracinės prievartos priemonių sistema yra pakankami geros vaistinių praktikos tikslams įgyvendinti. Todėl abejotina, ar šios srities administracinės priežiūros metodų (priemonių) išplėtimas įteisinant slapto kontrolinio pirkimo galimybę atitiktų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 p. įtvirtintą tikslingumo principą.

Pagarbiai

Dr. Gytis Kuncevičius

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2016-09-22

Nr. 78-17

Dėl įstatymų pakeitimų

Šeimos vaistinių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir pateikia savo pastabas bei pasiūlymus.

Dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo projekto:

1. Viešojo administravimo įstatymo projekte matyti, kad pakeitimas bus taikomas ne visiems ūkio subjektams, bet tik prekybą bei paslaugą vykdančioms ūkio subjektams. Toks įstatymo projektas pažeidžia prekybą bei paslaugą vykdančių įmonių lygiateisiškumą kitų ūkio subjektų atžvilgiu ir jas diskriminuoja.

Manome, kad Viešojo administravimo įstatymas yra bendras viešąjį administravimą reglamentuojantis teisės aktas, todėl išskirtinės nuostatos susijusios tik su prekybos ir paslaugų sritimi neatitiktų Viešojo administravimo įstatymo normų pobūdžio ir būtų sistemškai nesuderinamos su Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu reguliavimu.

2. Nėra aišku, kodėl atsirado poreikis atlikti Viešojo administravimo įstatymo pakeitimą, kuris apimtų tik prekybos bei paslaugų sektorių. Nėra jokių argumentų, įrodymų, tyrimų, kad vykdant Viešojo administravimo įstatyme reglamentuojamus ūkio subjektų veiklos patikrinimus prekybos ir paslaugų įmonėse negalima pasiekti kažkokių tikslų. Tuo pagrindu pažeidžiamas Teisėkūros pagrindų įstatymo tikslingumo principas: 3 straipsnis 1) dalis: „1) tikslingumo, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis;“

3. Kadangi viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vieša (tai apibrėžia viešojo administravimo įstatymo skaidrumo principas), manome, kad šie įstatymų pakeitimai sukels abejonių dėl viešojo administravimo subjektų skaidrios veiklos, nes ji nebus vieša.

4. Viešojo administravimo įstatymo pakeitime pasigedome informacijos, koku atveju gali būti atliekamas kontrolinis pirkimas. Projekte numatyta, kad kontrolinis pirkimas būtų vykdomas neplaninio patikrinimo metu, tačiau nėra aišku, koku atveju bus galima atlikti kontrolinį pirkimą. Tai leistų viešojo administravimo subjektams nevaržomai vykdyti kontrolinius patikrinimus, net ir tais atvejais, kai tokiems patikrinimams nebūtų jokio pagrindo.

Dėl Farmacijos įstatymo pakeitimo projekto:

1. Nėra pagrįstas Farmacijos įstatymo projekto tikslingumas. Vaistinėse kontroliuojančios institucijos vykdo planinius bei neplaninius patikrinimus, kurių dėka randa farmacinės veiklos pažeidimų. 2014 m. gavus vieną gyventojo skundą, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie LR SAM atliko 23 vaistinėse neplaninius patikrinimus, tikslu įvertinti, kaip vaistinės pateikia informaciją apie pigiausių kompensuojamų vaistų. Patikrinimų metu 1 vaistinė neturėjo gyventojams skirto monitoriaus, 3 vaistinėse gyventojams prieš pasirenkant vaistą nerodė informacijos monitoriuje, 2-jų vaistinių farmacijos specialistai nemokėjo parodyti informacijos monitoriuje, tai padarė tik po konsultacijų su IT specialistais. Iš to darytina išvada, kad dabartiniais nustatytais viešojo administravimo subjektų patikrinimo būdais galima nustatyti daromus pažeidimus vaistinėse.

2. Nėra aišku, kodėl LR sveikatos apsaugos ministerija kontrolinį pirkimą nori vykdyti tik vaistinėse, nors gyventojų skundų dėl gydytojų ar odontologų netinkamai suteiktos gydymo paslaugos taip pat gauna. Toks Farmacijos įstatymo pakeitimas prieštarautų Viešojo administravimo įstatymo lygiateisiškumo principui (3 straipsnio 9) dalis), kuris reglamentuoja „Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius

Šeimos vaistinių asociacija
Ukio Forto g. 70
LT-48179 Kaunas
Tel. 8 37 401099
Faksas 8 37 366244
El. paštas: info@famoa.lt
www.sveikatosasociacija.lt

Įm. Kodas 300539417
PVM kodas neturi
A/s. LT04040001972021010
Danske bank A/S Lietuvos filialas

ŠEIMOS VAISTINIŲ ASOCIACIJA

sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs, ir negali varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, išsilavinimo, religinių ar politinių pažiūrų, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių." Todėl kyla abejonių dėl LR sveikatos apsaugos ministerijos vykdomos teisėkūros skaidrumo ir nediskriminavimo.

3. Vaistinės tikrina Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie LR SAM geros vaistinių praktikos inspektoriai, kurie yra kvalifikuoti specialistai tą darbą atlikti. Kontrolinius pirkimus galės atlikti ir kiti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, imituodami pirkėją, perkantį vaistą su netikru receptu arba be jo. Mums kyla abejonių ar toks „apmokytas“ darbuotojas bus kompetentingas tinkamai atlikti patikrinimą bei įvertinti suteiktą farmacinę paslaugą, ar teisingai jį supras farmacijos specialistas, ir ar toks patikrinimas bus objektyvus ir teisingas.

4. Vykdomi kontroliniai pirkimai apribos vaistinės veiklą, nes tuo metu farmacijos specialistas negalės suteikti gyventojams farmacinės paslaugos. Gyventojai, nepanorę palaukti, kol baigsis patikrinimas, bus priversti išeiti iš vaistinės ir ieškoti kitos vaistinės, kuri suteiktų farmacinę paslaugą. Tokiu būdu jiems bus apribojama laivė pasirinkti norimą vaistinę, kuri suteiktų farmacinę paslaugą, bloginamas vaistų prieinamumas. Atitinkamai vaistinė, prarasdama tikrinimo metu gyventojus, negaus pajamų.

Kontroliniai pirkimai sukels papildomą naštą vaistinės darbuotojams, nes patikrinimo metu, atlikus kontrolinį pirkimą, jie bus įpareigoti atlikti vaistų pardavimo grąžinimą į kiekvinę programą, padaryti pinigų išėmimą iš kasos aparato, pildyti klaidų taisymo dokumentus bei pateikti pardavimo grąžinimo dokumentus buhalterijai.

Tokiu būdu bus pažeidžiamas viešojo administravimo įstatymo minimalios bei proporcingos priežiūros naštos principas.

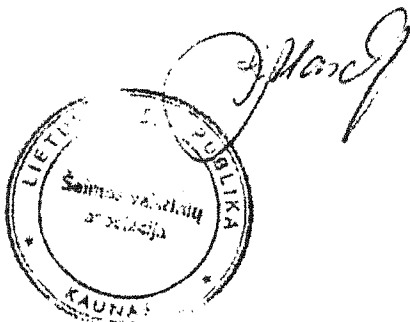
5. Teko pasidomėti ar kitose kaimyninėse Europos sąjungos šalyse yra tokie ūkio subjektų teisiniai patikrinimo būdai, sulaukėme didelio nustebimo ir patvirtinimo, kad tokie kontroliniai pirkimai, kuriuos norima įteisinti Lietuvoje, kitose šalyse nėra įteisinti.

Išvada

Nėra pagrįstas aukščiau įvardintų įstatymų pakeitimų tikslingumas, būtų įteisinama ūkio subjektų diskriminacija bei ne lygiateisiškumas, kyla abejonių dėl administravimo subjektų veiklos skaidrumo ir dėl kitų rašte išdėstytų argumentų akivaizdu, kad įstatymų projektams neturi būti pritarta, priešingu atveju tai būtų neatitikimas gerai teisėkūros praktikai.

Šeimos vaistinių asociacija šioms įstatymų projektams nepritaria, nes pilnai pakanta nustatytais ūkio subjektų veiklos patikrinimo metodais ir būdais rasti pažeidimų.

Prezidentė

Rasa Marcinkevičienė

Parengė: Jovita Vaitkevičiūtė, tel. (8 37) 401072, (8 687) 30430, el.p.: jovita.vaitkeviciute@tamro.com

Šeimos vaistinių asociacija

9-ojo Ponto g. 20

LT-48179 Kaunas

Tel. 8 37 401099

Faksas 8 37 366244

El. paštas: info@tamro.lt

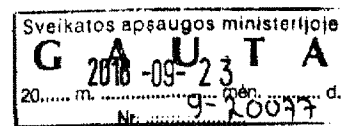
www.seimovaistiniu.lt

Įm. kodas 304539417

PVM kodas neturi

A.s. LT047400019723821810

Darbuotojai A/S Lietuvos filialas

LIETUVOS FARMACIJOS DARBUOTOJŲ PROFESINĖ SĄJUNGA

J.Jasinskiog.9,LT-01112, Vilnius,tel.:8-69882067

faks.:(85)-24 96809,el.p. farmacijos.profsajunga@gmail.com

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 195770137

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016 09 23 Nr. 23/09/2016

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

Siunčiama elektroniniu paštu: LRVkanceliarija@lr.lt

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

Siunčiama elektroniniu paštu: kanc@ukmin.lt

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Vilniaus g. 23-7A, LT-01402, Vilnius

Siunčiama elektroniniu paštu: rastine@tm.lt

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius.

Siunčiama elektroniniu paštu: bendrasisd@vrm.lt

Kopija:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius

Siunčiama elektroniniu paštu: ministerija@sam.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos paruoštas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 ir 364 straipsnių pakeitimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymas (toliau – Projektas), kuris, mūsų, farmacijos specialistų nuomone, trikdytų ne tik mūsų kasdieninį darbą t.y. didins emocinę įtampą, kas gali sukelti grėsmes farmacijos specialistų sveikatai, bet taip pat neigiamai įtakos farmacinės paslaugos kokybę.

Projektu siūloma, kad vaistinėje tikrinimo metu pavedimas atlikti kontrolinį pirkimą ir tarnybinis pažymėjimas būtų pateikiami tik atlikus kontrolinį

pirkimą, t.y. būtų įteisintas „slaptasis“ tikrinimas. Norime atkreipti dėmesį, kad ši tvarką įteisinama tik vaistinėse, visus kitus ūkio subjektus tikrinant valstybinės institucijos turi įspėti iš anksto. Toks nusitaikymas į vaistines ir juose dirbančius farmacijos specialistus, mums, darbuotojams, neparodo nieko kito, kaip tik valstybinių institucijų požiūrį į mus – jog esame laikomi ne tik kad nesąžiningais, bet ir, lyginant su kitais ūkio subjektais, išskirtinai labiausiai pažeidžiančiais įstatymus. Toks valstybinių institucijų požiūris farmacijos specialistams yra nesuprantamas, be to siunčiama informaciją visuomenei, jog dar labiau reikia nepasitikėti sveikatos priežiūros sistema.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad iš anksto įspėjus farmacijos specialistus tikrinimo metu negalima nustatyti, ar vaistai išduodami pagal receptus, ar pasiūlomas pigiausias vaistas pacientui ir t.t. Tačiau pamirštama paminėti, kad daugumą receptinių vaistų receptų vaistinė privalo saugoti ne vienerius metus, kad gydytojas, skirdamas pacientui vaistą, turi jį informuoti apie pigiausią vaistinį preparatą (Sveikatos apsaugos ministro 2015-05-28 įsakymo Nr. V-669 42 p.). Puikiai žinome šiandienos situaciją, kuomet pacientai į vaistinę ateina jau žinodami, kokį vaistinį preparatą jie nori įsigyti, tad mes, farmacijos specialistai, atkreipdami dėmesį, jog yra pigesnė alternatyva dažnai liekame net nesuprasti. Jei Projektu siekiama informuoti gyventojus apie alternatyvą pigesnių vaistų, turėtų būti daugiau apie tai viešinama, turėtų būti pirminė kontrolė, t.y. nustatoma ar gydytojas informuoja pacientus apie pigiausią alternatyvą, o ne iš karto nusitaikoma į vaistinėje dirbančius vaistininkus ar farmakotechnikus.

Atliekant slaptus pirkimus vaistinėje bus gaišinamas ne tik vaistininkų, bet ir pacientų laikas, nes ne tik kad būsime priversti skirti laiką tariamam pacientui aptarnauti, netikrai farmacinei paslaugai suteikti ir nereikalingiems vaistams išduoti, bet taip pat ir atlikti vaisto grąžinimo procedūrą, forminti dokumentus ir t.t. O svarbiausia tai, kad bus sukuriama nepasitikėjimo atmosfera tarp farmacijos specialisto ir gyventojų. Norime atkreipti dėmesį, kad farmacijos specialistams kvalifikaciniai reikalavimai yra labai aukšti, tačiau šiai profesijai nėra jokios pagarbos – vaistininkai laikomi pardavėjais, o šis Projektas parodo, kad ir svarbiausia ir didžiausia nusižengimus darančia grandimi sveikatos apsaugos sistemoje. Siūlome iš esmės peržiūrėti sveikatos apsaugos sistemos spragas, o ne įteisinti galimybę, kaip slapta tikrinti vaistininkus, nes tai problemų neišspręs, o tik didins įtampą, nepasitikėjimą ir korupciją.

Šiuo raštu prašome nepritarti Projektui ir palikti galiojančią tvarką.

Pagarbiai,

Lina Ganatauskienė

Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, pateikusi pastabas ir pasiūlymus	Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie neatsižvelgtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2016 m. spalio 20 d. raštas Nr. (39.2- 36)-3-4593	1.	<p>Viešojo administravimo įstatymas yra bendras viešąjį administravimą reglamentuojantis teisės aktas, nustatantis viešojo administravimo principus, sritis ir kt. Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 11 dalis įtvirtina bendras nuostatas dėl ūkio subjekto veiklos neplaninių patikrinimų atlikimo tvarkos.</p> <p>Manome, kad Viešojo administravimo įstatymo 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimas neatitiktų Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnyje įtvirtintam minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principui, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą.</p> <p>Ūkio ministerija siūlo įvertinti galimybes siekiamą tikslą įgyvendinti mažiau ribojančiomis priemonėmis, įvertinti suinteresuotų organizacijų pateiktas pastabas ir siūlymus, bei atsisakyti Viešojo administravimo įstatymo 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo projekto, paliekant galiojančią tvarką. Tuo atveju, jeigu akivaizdžiai ir argumentuotai siekiamo tikslo kitomis priemonėmis įgyvendinti nebūtų galimybės, siūlytume keisti Viešojo administravimo 36⁴ straipsnio 16 dalį, kurioje nustatytos išimtys dėl šio straipsnio taikymo.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Sveikatos apsaugos ministerija įvertino galimybes siekiamą tikslą įgyvendinti kitomis priemonėmis, tačiau šiuo metu veiksmingai vykdyti farmacinės paslaugos teikimo vaistinėse kontrolę, gerinti gyventojų aprūpinimą vaistiniais preparatais, įskaitant kompensuojamuosius vaistinius preparatus, užtikrinti skaidrų kontrolinių vaistinių preparatų pirkimų atlikimą vaistinėse galima tik užtikrinus galimybę Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVKT) inspektoriams tinkamai atlikti LR Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 6 punkte numatytus kontrolinius vaistinių preparatų pirkimus.</p> <p>Tai, kad būtina sustiprinti vaistinių vykdomos veiklos priežiūrą ir užtikrinti tinkamą teisinę aplinką kontroliniams vaistinių preparatų pirkimams vaistinėse atlikti pagrindžia ir 2016 m. gegužės 20 d. Valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-10-1-8 pateiktos išvados, Valstybinės ligonių kasos atlikta 2015 m. vaistinių preparatų pardavimų analizė (plačiau apie tai – aiškinamajame rašte). Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba savo 2016 m. gruodžio 6 d. protokoliniu nutarimu Nr. 3S-92 patvirtintose Kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos tyrimo išvadose taip pat pritarė Sveikatos apsaugos ministerijos siūlymams dėl vaistinių preparatų prekybai nustatytų reikalavimų vykdymo kontrolės stiprinamo.</p> <p>Dėl Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau</p>

			<p>– VAI projektas) ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – FĮ projektas) projektų (toliau kartu – Įstatymų projektai) atitikties minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principui, pažymėtina, jog kontrolinių vaistinių preparatų pirkimų atlikimo teisė VVKT yra suteikta dar 2006 metais. Teikiamais Įstatymų projektais iš esmės nesukuriamas naujas teisinis reglamentavimas, o siekiama nustatyti tinkamas teisinės sąlygas kontroliniams vaistinių preparatų pirkimams atlikti.</p> <p>Šiuo metu egzistuojantis teisinis reguliavimas, kai kontrolinis vaistinių preparatų pirkimas galimas tik tuomet, kai prieš tai yra pateikiamas tarnybinis pažymėjimas ir pavedimas atlikti patikrinimą, iš esmės yra neveiksmingas, kadangi vaistinė jau žino, kad vyksta patikrinimas ir turi galimybę modeliuoti savo veiklą pagal teisės aktų reikalavimus. Tokiu būdu praktiškai neįmanoma nustatyti objektyvių ir realių faktų.</p> <p>Galiojantys teisės aktai nustato pagrindinius geros vaistinių praktikos reikalavimus, tarp kurių <i>inter alia</i> farmacijos specialisto pareiga suteikti gyventojams išsamią informaciją apie jiems reikiamus vaistinius preparatus, o įsigyjant kompensuojamąjį vaistinį preparatą ar kompensuojamąją medicinos pagalbos priemonę, monitoriaus ekrane pateikti informaciją apie gyventojams reikiamų kompensuojamųjų vaistinių preparatų ar kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainas ir paciento priemokos dydžius ir pan.</p> <p>Ar gyventojui pateikiama teisės aktų nustatyta informacija, ar ji pateikiama tinkamai, galima patikrinti tik tuomet, kai vaistinės darbuotojas su inspektoriumi bendrauja, jam teikia farmacinę paslaugą kaip ir kiekvienam gyventojui, nežinodamas patikrinimo fakto. Realų trūkumą nustatymas taip pat skatintų tobulinti vaistinių vykdomą veiklą, įskaitant farmacinės paslaugos teikimą gyventojams bei gyventojų aprūpinimą vaistiniais preparatais.</p> <p>Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, tais atvejais, kai</p>
--	--	--	---

			<p>vaistinė veiklą vykdo vadovaudamasi teisės aktų nustatytais reikalavimais, esminio skirtumo tarp to, ar vaistinė apie patikrinimą yra informuojama iš anksto, ar apie tai informuojama iš karto po kontrolinio vaistinio preparato pirkimo atlikimo, nėra. Kontrolinis vaistinių preparatų pirkimas iš esmės yra vaistinio preparato įsigijimo modelio imitacija. Tikėtina, kad farmacinės paslaugos suteikimas papildomam pirkėjui vaistinės darbo neapsunkins ir to negalima vadinti neproporcinga našta.</p> <p>Dėl siūlymo keisti Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo (toliau - VAĮ) 36⁴ straipsnio 16 dalį, pažymėtina, kad VAĮ 36⁴ straipsnio 16 dalis numato išimtis dėl visų šio straipsnio nuostatų taikymo. Kadangi teikiamu VAĮ projektu siūloma numatyti išimtį tik dėl reikalavimo prieš neplaninį patikrinimą pateikti sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją, o ne dėl visų 36⁴ straipsnio nuostatų taikymo, šią specifinę išimtį tikslinga numatyti šio straipsnio 11 dalyje, kuri nustato tokį reikalavimą.</p>
Lietuvos verslo konfederacijos 2016 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 16-226/AA	2.	<p>Toks ūkio subjektų kontrolės mechanizmo keitimas, Konfederacijos nuomone, yra nepagrįstas, nes juo nustatoma kontrolės priemonė yra neproporcinga siekiamiems tikslams įgyvendinti. Be to, Projekto priėmimu būtų didinama administracinė našta bei daugėtų ginčų dėl kontrolinių patikrinimų metu nustatytų faktinių aplinkybių vertinimo.</p> <p>Pažymėtina, kad ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais principais. Tuo tarpu Projekte siūlomos nuostatos pažeidžia minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą. Tikrintojų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti į nepritarimo argumentus, pateiktus dėl Ūkio ministerijos pastabos Derinimo pažymos 1,2 psl.</p>

	<p>funkcijos atliekant tikrinimą ir pateikiant dokumentus prieš pradėdant tikrinimą ir šiuo metu jiems leidžia netrukdomai tikrinti verslo subjektus vykdančius prekybą ir teikiančius paslaugas, tame tarpe ir farmacinių paslaugų teikimą, bei nustatyti pažeidimus. Atsižvelgiant į tai, kad priežiūros tikslus pilnai galima užtikrinti ir su dabartiniu reguliavimu, Projektu siūlomi priežiūros tvarkos pokyčiai būtų neproporcingi.</p> <p>Šiuo metu atlikti kontrolinius pirkimus, kaip ir kitus kriminalinės žvalgybos veiksmus, gali specialius valstybės įgaliojimus turintys Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos padaliniai, Lietuvos kriminalinės policijos biuro ir teritorinių policijos įstaigų padaliniai, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos kriminalinę padalinius, Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos padalinius, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos kriminalinę padalinius, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos ir Muitinės kriminalinės tarnybos kriminalinę žvalgybą įgalioti vykdyti padalinius, Specialiųjų tyrimų tarnybos padalinius, Kalėjų departamentą prie Teisingumo ministerijos ir laisvės atėmimo vietų padalinius, kuriems pavedama žvalgybinė veikla ir kurių pareigūnai įgaliojami ją vykdyti.¹ Minėti pareigūnai, vykdydami kontrolinius patikrinimus, kuomet yra renkama informacija ar tikrinama gauta informacija, turi teisę įsigyti daiktų ir (ar) paslaugų ir taip nustatyti apyvartoje draudžiamų daiktų ar paslaugų buvimą.² Taip pat kontrolinius pirkimus gali atlikti Valstybinė mokesčių inspekcija³, siekdama išaiškinti mokesčių slėpimą. Tuo tarpu šiuo Projektu siūloma vykdyti slapta pirkimą tikrinant verslo subjektų</p>	
--	--	--

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 6 d. nutarimas Nr. 108 Dėl kriminalinės žvalgybos subjektų sąrašo patvirtinimo ir jų kriminalinės žvalgybos masto nustatymo.

² Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo 2 straipsnis

³ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnis

	<p>vykdančių prekybą ar paslaugų teikimą nesusijusį nei su kriminaliniais nusikaltimais, nei su mokesčių slėpimu.</p> <p>Taip pat svarbu paminėti, jog 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad nepagrįsta ir neproporcinga administracinė našta turi rimtą neigiamą poveikį šalies gyventojams, ekonomikai ir verslo aplinkai, priėmė Administracinės naštos mažinimo įstatymą, kurio pagrindinis tikslas užtikrinti darnų administracinės naštos mažinimo procesą, orientuotą į piliečių, verslo subjektų ir valstybės interesus, kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti teisės aktuose numatytų tikslų. Tai dar kartą patvirtina, kad naujų kontrolės būdų kūrimas nėra reikalingas, ypačingai tada, kai siekiamų tikslų galima pasiekti ir kitomis priemonėmis, pvz. šviečiant gyventojus, jog jie turi teisę reikalauti vaistinėse parodyti pigiausią vaistinį preparatą, jog receptinius vaistus reikia įsigyti tik turint gydytojo receptą, bendradarbiaujant ūkio subjektams su priežiūrą atliekančiomis valstybinėmis institucijomis ir t.t.</p> <p>Teikiant Projektą nėra pateikta jokių argumentų, įrodymų, kad kitomis priemonėmis vykdant Viešojo administravimo įstatyme reglamentuojamus ūkio subjektų veiklos patikrinimus negalima pasiekti tokių pačių tikslų. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Projektas prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam tikslingumo principui, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.</p> <p>Atsižvelgiant į argumentus, išdėstytus šiame rašte, Konfederacija siūlo atsisakyti Projekto ir palikti galiojančią tvarką.</p>	
--	--	--

<p>Nacionalinė s vaistų prekybos asociacijos 2016 m. rugsėjo 23 d. raštas Nr. 10</p>	<p>3. Nuodugniai nagrinėjant Europos šalių vaistinių veiklos praktiką nepavyko rasti tokio ar panašaus reguliavimo kitose ES šalyse narėse, todėl jį galima vadinti beprecedenčiu ir pertekliniu. Lietuvoje farmacinė paslauga vaistinėse yra bene labiausiai reglamentuota visoje ES: pigiausias vaistinis preparatas parodomas monitoriuose, kurie yra visose vaistinėse (šis reikalavimas taikomas vos keliose ES narėse), vaistininkai pataria pacientui atkreipti dėmesį į pigiausią pasirinkimą, yra privalomas būtinųjų kompensuojamųjų vaistų sąrašas. Kiek žinoma, nėra atlikta nei vieno mokslškai pagrįsto tyrimo, kuris teigtų, kad vaistinėse suteikiama farmacinė paslauga yra nekokybiška ir/arba gyventojai būtų ja nepatenkinti. Daugiausiai skundų vaistinėse yra gaunama ne dėl vaistinių preparatų kainos, bet dėl kainų (ar priemonių) pokyčių, kurie įvyksta paskelbus kompensuojamųjų vaistų kainyną. Projekte minima nuostata suteikti galimybę vykdyti kontrolinius pirkimus vaistinėse visiems Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojams sukelia abejonių dėl projekto rengimo tikslų ir suponuoja nuomonę, kad siekiama ne vaistinių veiklos gerinimo, o reguliavimo didinimo bei didina riziką dėl provokacijų, kas kelia papildomas įtampas vaistinėse.</p> <p>Lietuvoje vaistų prieinamumas gyventojams yra geras, tai įrodo viešai išsakoma SAM nuomonė ir įvairūs tyrimai. Todėl kontrolinių pirkimų įteisinimas visiškai prieštarauja logikai.</p> <p>Projekto rengėjai teigia, kad Valstybinės ligonių kasos duomenys rodo, kad vaistinėse parduodami brangiausi (iš) grupės vaistai bei nesiūloma pacientams pigiausiųjų vaistų. Verta atkreipti dėmesį, kad minimi statistiniai duomenys atspindi tik vaistų pardavimo (išdavimo) rezultatus, bet neatspindi gydytojų rekomendacijų, į kurias pacientai atsižvelgia. Pacientai daugeliu atveju ateina į vaistinę įsigyti vaistų jau su suformuota nuomone (arba visiškai nenori keisti įpročių</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti į nepritarimo argumentus, pateiktus dėl Ūkio ministerijos pastabos Derinimo pažymos 1,2 psl.</p> <p>Pažymėtina, kad kontroliniai pirkimai, nepateikus tarnybinio pažymėjimo ir pavedimo atlikti tikrinimą, bus atliekami tik neplaninių patikrinimų metu, kurie atliekami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis. Kontrolinių pirkimų tvarka bus vieša, joje nurodyti galimi klausimai vaistininkui, kurie leistų daryti objektyvias išvadas apie farmacinės paslaugos kokybę. Todėl bus užtikrintas kontrolinių pirkimų atlikimo skaidrumas, išvengta provokacijų ir pan.</p>
--	---	--

		<p>vartojant tik tam tikrus vaistus). Asociacijos narių vaistinėse atliktos apklausos atskleidžia, kad tik 20 proc. pacientų renkasi pigiausius vaistus, o pacientų, kurie atvyksta į vaistinę su gydytojų prikljuotais lipdukais ant recepto yra apie 15-20 proc. (iš jų daugiau kaip pusė kategoriškai prieštarauja keisti gydytojo rekomenduotą vaistą).</p> <p>Asociacija siūlo daugiau pastangų dėti į visuomenės švietimą apie generinių vaistų lygiavertiškumą ir pacientų teises renkantis vaistus, taip pat sudaryti galimybes ir skirti pakankamą finansavimą gydytojų nepriklausomam nuo farmacijos industrijos tobulinimuisi.</p> <p>Asociacija siūlo nekeisti esamos farmacinės veiklos priežiūros tvarkos ir neišskirti vaistinių iš visų ūkio subjektų tarpo kaip potencialių teisės aktais nustatytos tvarkos pažeidėjų. Paciento, kaip vartotojo, interesus galima užtikrinti paprastesnėmis (vartotojų geresnio informavimo) priemonėmis. Tokios mažiau varžančios priemonės žinomos ir bendrojoje vartotojų apsaugos sistemoje, ir vartojimo kreditų santykiuose, ir kelių eismo taisyklių pažeidimo atvejais. Tam nereikia kontrolinių pirkimų, kurie varžytų ir keltų įtampą kaip policinėje valstybėje.</p>	
<p>Vaistinių asociacijos 2016 m. rugsėjo 26 d. raštas Nr. 30</p>	4.	<p>Projektas prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam tikslingumo principui, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.</p> <p>Dėl Projekto atitikimo Lietuvos teisei sistemai</p> <p>Kontrolinius pirkimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymu, turi tik specialius įgaliojimus turintys asmenys. Paprastai tokie pirkimai atliekami norint išsiaiškinti nusikaltimą ar atliekant įrodymų rinkimą, vadinasi tik turint</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti į nepritarimo argumentus, pateiktus dėl Ūkio ministerijos pastabos Derinimo pažymos 1,2 psl.</p> <p>VAĮ projektu siūloma VAĮ 36⁴ straipsnio 11 dalyje nustatyto reikalavimo prieš pradedant patikrinimą tikrinamam ūkio subjektui pateikti sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją išimti taikyti visose ūkinės veiklos srityse, jei tai numato atitinkamos srities įstatymas.</p> <p><u>Farmacijos sritis nėra įvardyta ir išskirta.</u></p> <p>Atsižvelgiant į siūlomas VAĮ 36⁴ straipsnio 11 dalies pataisas, siūloma tikslinti Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 6 punktą dėl kontrolinių vaistinių preparatų pirkimų atlikimo. Šiuo atveju kontroliniai</p>

	<p>informacijos, jog yra daroma nusikalstama veika. Įgaliojimus vykdyti kontrolinius pirkimus taip pat turi ir Valstybinė mokesčių inspekcija, kurios tikslas, pasinaudojant šia teise, yra mokestinių nusižengimų ir/ar nusikaltimų išaiškinimas ir mokesčių surinkimas į valstybės biudžetą. Tuo tarpu šiuo Projektu norima įteisinti tai, jog būtų galima iš anksto atlikti slaptus sekimo veiksmus neturint jokios informacijos apie farmacijos specialisto veiklą. Be to, Projektu siūloma vykdyti slaptą pirkimą tikrinant verslo subjektų, vykdančių farmacijos paslaugų teikimą, nesusijusį nei su kriminaliniais nusikaltimais, nei su mokesčių slėpimu.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta, būtina atlikti Projekto teisėtumo ir poveikio viešojo administravimo sistemai analizę.</p> <p>Dėl ūkio subjektų diskriminavimo</p> <p>Visų pirma norime atkreipti dėmesį, kad siūlymas pateikti tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą tik atlikus kontrolinį pirkimą, tokią tvarką įteisinant tik vaistinėse ir jų filialuose, suponuoja nuomonę apie išskirtinai vaistinių ir jų filialų galimą nesąžiningą ir neteisėtą veiklą ir būtiną griežtesnę šios veiklos kontrolę, lyginant su kitais ūkio subjektais, kuriems tarnybinis pažymėjimas privalo būti pateiktas prieš kontrolinį pirkimą. Toks įtvirtinimas teikia privilegijas ir diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes. Asociacija apgailestauja, kad Sveikatos apsaugos ministerija pasirinko tokį reguliavimo būdą, nes juo yra pažeidžiamas viso sektoriaus įvaizdis ir pakertamas pasitikėjimas vaistininku, kaip sveikatos priežiūros specialistu, nors tą patį tikslą galima pasiekti bendradarbiaujant vaistinėms ir valstybės institucijoms.</p> <p>Svarbu atkreipti dėmesį, kad vadovaujantis pozicija, kad kitokiais būdais neįmanoma kontroliuoti vaistinių ir farmacijos specialistų atliekamo darbo,</p>	<p>pirkimai siejami tik su vaistinėmis, nes tik jos teikia gyventojams farmacines paslaugas, kurių kokybę ir siekiama patikrinti.</p> <p>Siūlomi Farmacijos įstatymo pakeitimai užtikrina teisinį aiškumą, kada būtų taikoma išimtis dėl sprendimo atlikti patikrinimą kopijos pateikimo prieš pradedant subjekto patikrinimą. Galimybė tinkamai atlikti kontrolinį pirkimą neturėtų turėti neigiamos įtakos vaistinių veiklai, priešingai, objektyviai nustačius vaistinių preparatų išdavimo (pardavimo) gyventojams trūkumus, vaistinė turėtų galimybę tobulinti savo veiklą, gerinti gyventojų aprūpinimą ir didinti vaistinės konkurencingumą.</p> <p>VVKT inspektoriai ir kiti VVKT darbuotojai, įgalioti atlikti priežiūrą, atlikdami patikrinimą, turi teisę gauti visą su patikrinimo objektu susijusią informaciją ir dokumentus, reikalingus įvertinti, ar vykdoma veikla atitinka nustatytus reikalavimus. Atlikus kontrolinį vaistinių preparatų pirkimą, vaistinė yra informuojama apie tai, pateikiant tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą atlikti patikrinimą. Vaistinės darbuotojai turi teisę tuo metu pateikti paaiškinimus dėl tikrinamo objekto ir kitų su patikrinimu susijusių aplinkybių, o susipažinę su patikrinimo rezultatais ir išvadamis pateikti paaiškinimus, trūkumų pašalinimo ataskaitą dėl patikrinimo metu nustatytų trūkumų.</p> <p>Manytina, kad žmogiškasis faktorius gali pasireikšti tiek suplanuotų periodinių, tiek neplaninių patikrinimų metu, kai vaistinės žino apie patikrinimą. Kontrolinio vaistinių preparatų pirkimo metu vaistinės darbuotojas dar nežino apie patikrinimą ir su priežiūrą atliekančiu asmeniu bendrauja kaip su kiekvienu pirkėju. Bandymas įžvelgti provokaciją yra nekorektiškas, nes kontrolinis patikrinimas bus atliekamas nustatyta tvarka.</p> <p>Kontrolinių vaistinių preparatų pirkimų atlikimas, jo tvarka bus išsamiai reglamentuoti įgyvendinamajame teisės akte (FĮ projektu VVKT įpareigojama parengti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus). Kontroliniai pirkimai,</p>
--	--	--

	<p>pagrįstai kyla klausimas, kaip valstybinės institucijos, nenaudodamos slaptų patikrinimų, kuomet apie patikrinimą yra informuojama tik jam pasibaigus, užtikrina kitų subjektų laikymąsi teisės aktų. Valstybinės institucijos, tame tarpe ir Sveikatos apsaugos ministerija, gauna skundus dėl įvairiausių ūkio subjektų ir jų teikiamų paslaugų ir/ar prekių kokybės, tačiau pasirinko atlikti slaptus kontrolinius pirkimus tik vaistinėse.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad toks diskriminavimas prieštarauja Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnyje įtvirtintam nediskriminavimo principui, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai negali vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūros, kuria būtų diskriminuojami ūkio subjektai dėl jų nuosavybės formos, pilietybės, gyvenamosios vietos ar valstybės, kurioje ūkio subjektas yra įsisteigęs, ar pagal kitus objektyvius šių subjektų požymius, jeigu kitos sąlygos, turinčios reikšmės ūkio subjekto veiklos rizikingumo laipsniui, iš esmės nesiskiria.</p> <p>Dėl minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principo pažeidimo</p> <p>Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais principais. Tuo tarpu Projekte siūlomos nuostatos pažeidžia minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą. Tikrintojų funkcijos atliekant tikrinimą ir pateikiant dokumentus prieš pradedant tikrinimą ir šiuo metu jiems leidžia netrukdomai tikrinti farmacinių paslaugų teikimą bei nustatyti pažeidimus. Atsižvelgiant į tai, kad priežiūros tikslus pilnai galima užtikrinti ir su</p>	<p>nepateikus tarnybinio pažymėjimo ir pavedimo atlikti tikrinimą, bus atliekami tik neplaninių patikrinimų metu, kurie atliekami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis. Tvarka bus vieša, joje nurodyti galimi klausimai vaistininkui, kurie leistų daryti objektyvius išvadas apie farmacinės paslaugos kokybę. Siūlomas teisinis reglamentavimas užtikrins skaidrų kontrolinių pirkimų atlikimą vaistinėse.</p>
--	--	--

	<p>dabartiniu reguliavimu, Projektu siūlomi priežiūros tvarkos pokyčiai būtų neproporcingi.</p> <p>Taip pat svarbu paminėti, jog 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad nepagrįsta ir neproporcinga administracinė našta turi rimtą neigiamą poveikį šalies gyventojams, ekonomikai ir verslo aplinkai, priėmė Administracinės naštos mažinimo įstatymą, kurio pagrindinis tikslas užtikrinti darnų administracinės naštos mažinimo procesą, orientuotą į piliečių, verslo subjektų ir valstybės interesus, kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti teisės aktuose numatytų tikslų. Tai dar kartą patvirtina, kad naujų kontrolės būdų kūrimas nėra reikalingas, ypačingai tada, kai siekiamų tikslų galima pasiekti ir kitomis priemonėmis, pvz. šviečiant gyventojus, jog jie turi teisę reikalauti vaistinėse parodyti pigiausią vaistinį preparatą, jog receptinius vaistus reikia įsigyti tik turint gydytojo receptą, bendradarbiaujant ūkio subjektams su priežiūrą atliekančiomis valstybinėmis institucijomis ir t.t.</p> <p>Dėl galimo tikrintojų piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi</p> <p>Turėtų būti kuriama tokia ūkio subjektų priežiūra, kuri kiek įmanoma labiau užtikrintų nešališkumą, nepiktnaudžiavimą tarnybine padėtimi, nesuteikiant galimybės tikrintojams daryti vienokį ar kitokį spaudimą verslui ir neleistų vystytis korupcijai. Kontroliniai pirkimai ne tik kad neužtikrins nešališkumo, bet ir atvers galimybes provokuoti farmacininką, ir provokuojant sukelti tam tikrus aptarnavimo ar pardavimo pažeidimus, dėl kurių ūkio subjektams grėstų atsakomybė arba jie būtų baudžiami. Be to neaišku kaip būtų vertinami tikrinimo rezultatai, nes vienam tikrintojui gali atrodyti, kad informacija apie vaistinius preparatus buvo suteikiama tinkamai, kitam gali atrodyti, kad pateikta informacija buvo neaiški ar</p>	
--	---	--

	<p>neišsami.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad slapto kontrolinio pirkimo metu veiktų „žmogiškasis faktorius“, nėra aišku kaip būtų užtikrinamas tikrintojų nešališkumas, kaip būtų vertinamas pats tikrinimo procesas, kaip galėtų apsiginti ūkio subjektas norėdamas įrodyti, kad farmacinę paslaugą suteikė tinkamai.</p> <p>Dėl darbuotojų emocinės įtampos darbe</p> <p>Projekto rengėjai neįvertino tai, kokią žalą tokie slapti tikrinimai turės darbinei farmacijos specialistų veiklos aplinkai. Vien žinojimas, kad bet koks pacientas gali būti slaptas tikrintojas, galimai sukurs baimės ir nepasitikėjimo atmosferą, kuri ne tik kad neduos teigiamų rezultatų, bet priešingai, dirbant tokį atsakingą darbą, vargins ir didins galimybę suklysti. Vertinant tai, kad teisinėje valstybėje slapta nėra tikrinami jokie privatūs ar verslo subjektai, apie kurių nusikalstamą veiklą nėra turima informacijos, vaistininkai ir farmakotechnikai jausis labiausiai pažeidžiami, neapsaugoti ir visada įtariami, lyg vykdytų didelius nusikaltimus.</p> <p>Dėl tyrimų, kuriais remiasi Projekto rengėjai</p> <p>Projekto rengėjai remiasi Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės (toliau – Valstybės kontrolė) 2016 m. gegužės 20 d. atliktu auditu bei Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – Konkurencijos taryba) 2016 m. birželio 1 d. atliktu tyrimu.</p> <p>Būtina atkreipti dėmesį, kad Konkurencijos tarybos atliktame kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos tyrime buvo vertinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių, kurių įsigijimo išlaidos kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų,</p>	
--	--	--

	<p>bazinių kainų apskaičiavimo tvarkos aprašo 7 ir 8 punktų poveikis, t.y. vertinama kaip minėti punktai daro poveikį kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkai. Jokių kitų tyrimų, tame tarpe ir vaistinių reglamentavimo, Konkurencijos taryba neatliko, todėl pateiktas pasiūlymas, įteisinti slapto pirkėjo veiklą, niekaip nėra susijęs su Konkurencijos tarybos tyrimo metu nagrinėta medžiaga.</p> <p>Tuo tarpu Valstybės kontrolė, nors ir atliko keleto vaistinių patikrinimą, tačiau netyrė, kokią įtaką vaistininkas turi pacientui pasirenkant vaistinį preparatą. Dar 2015 m. rugsėjo mėn. Valstybinių ligonių kasų prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos užsakytame gyventojų apklausos tyrime⁴ net 90 proc. respondentų atsakė, kad visiškai sutinka ir greičiau sutinka, kad geriau pirkti tą vaistą, kurį rekomendavo gydytojas. Tad, jei didžiausią įtaką, pacientui pasirenkant vaistinį preparatą, daro gydytojas, kokią tikslą pasieks kontroliniai pirkimai vaistinėse? Be to, svarbu paminėti, kad vaistinėse monitoriai užprogramuoti taip, kad automatiškai rodo visus vaistus su ta pačia veikliąja medžiaga, o monitoriaus viršuje rodomas pigiausias arba su mažiausia priemoka esantis vaistinis preparatas. Todėl techniškai yra neįmanoma, jog vaistinėse pacientams nebūtų rodomi monitoriuose pigiausi vaistiniai preparatai. Šio tyrimo metu tik epizodiškai buvo patikrintos kelios vaistinės. Turint omenyje, kad per mėnesį Lietuvos vaistinėse yra išduodama beveik milijonas receptinių vaistų, keliolika atliktų patikrinimų, yra labai mažas dalis, kad būtų priimtas sprendimas visai rinkai taikyti kraštutinę priemonę – kontrolinius pirkimus.</p> <p>Pažymėtina, kad Valstybės kontrolės audite, remiantis PSO rekomendacijomis, siūloma valstybinėmis institucijomis bendradarbiauti su vaistinių</p>	
--	--	--

⁴ http://www.vlk.lt/naujienos/tyrimai/Documents/1104%20VLK-2015-11-04%20VAIST%C5%B2%20PIRKIMAS_rezultatai%20skelbti.pdf

		<p>tinklais, diegiant atitinkamas sistemas ar vykdant edukacines programas. Asociacijos nuomone tik tokie sprendimai yra ilgalaikiai ir užtikrina, kad būtų pasiekti užsibrėžti tikslai. Todėl jau dabar Asociacija kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija rengia edukacines programas gyventojams.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Asociacija mano, kad:</p> <p>1) Projektas prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintam tikslingumo principui, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis;</p> <p>2) Projektu įtvirtinti reikalavimai diskriminuoja ūkio subjektus, nes tik vaistinėse numatyta atlikti slaptus kontrolinius pirkimus;</p> <p>3) Projekte siūlomos nuostatos pažeidžia Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą;</p> <p>4) Projektas didins emocinę įtampą farmacijos specialistų darbe;</p> <p>5) Projektas neužtikrina skaidraus tikrinimo proceso bei nešališkų jo rezultatų.</p> <p>todėl Asociacija siūlo atsisakyti Projekto ir palikti galiojančią tvarką.</p>	
<p>Vaistinių asociacijos 2016 m. spalio 31 d. raštas Nr. 35</p>	5.	<p>Visų pirma, norime atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija savo rašte nepateikė jokių naujų argumentų taip pat neatsakė į Asociacijos keliamas abejones dėl Projektų tikslingumo, atitikimo Lietuvos teisiniai sistemai, ūkio subjektų diskriminavimo, minimalios ir proporcingos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti į nepritarimo argumentus, pateiktus dėl Ūkio ministerijos pastabos Derinimo pažymos 1,2 psl. ir dėl Vaistinių asociacijos pastabos Derinimo pažymos 7-9 psl.</p> <p>Pažymėtina, kad tinkamas kontrolinių vaistinių preparatų</p>

	<p>priežiūros naštos principo pažeidimo ir tt. Asociacija, matydama, jog naujas reguliavimas ne tik kad bus netinkamas ir nepasieks ministerijos siekiamo tikslo, tačiau kartu galimai sugriaus visą iki šiol kurtą viešojo administravimo koncepciją Lietuvoje, kreipėsi į gerb. Dr. Gytį Kuncevičių pateikti išvadą dėl Projekto galimos įtakos Lietuvos teisiniai sistemai (Išvada pridedama).</p> <p>Atkreipiame dėmesį į žemiau Dr. Gyčio Kuncevičiaus padarytas išvadas susijusias su siūlomu Projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuvoje taikomas modernaus viešojo administravimo metodas, t.y. kai viešasis administravimas grindžiamas ne prievartiniais metodais (priemonėmis), o vykdomosios valdžios ir privataus asmens bendradarbiavimo ir interesų derinimo keliu. Vadinasi viešasis administravimas savo esme yra daugiau reguliacinė bei pozityvaus teisės taikymo, o ne represinio (baudžiamojo) pobūdžio veikla. 2. Lietuvoje taikomas modernaus viešojo administravimo metodas galimai yra nesuderinamas su kontroliniais pirkimais, nes pastarieji yra ne viešojo administravimo metodas (priemonė), o prievartinio pobūdžio priemonė, kuri taikoma teisinėje atsakomybėje. Be to kontrolinis pirkimas, kaip bet kokia kita slapta priemonė, yra nukreipta išimtinai į teisės pažeidimų fiksavimą ir atskleidimą, tačiau jokių būdu ne į tokių pažeidimų prevenciją. 3. Viešojo administravimo įstatyme nustatyti bendrųjų viešojo administravimo metodų (priemonių) sistema, kuri yra taikoma visiems viešojo administravimo subjektams. Tuo tarpu Projektu būtų sukurama išimtis, kuri nebūtų pagrįsta objektyviais visos viešojo administravimo sistemos poreikiais. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Viešojo administravimo įstatyme nėra nustatyta jokių slapto 	<p>pirkimų atlikimas sudarys sąlygas nustatyti realius faktus ir trūkumus išduodant (parduodant) vaistinius preparatus gyventojams, apie kuriuos gali nežinoti vaistinės administracija ar farmacinės veiklos vadovas. Todėl trūkumų nustatymas, jų žinojimas skatins numatyti prevencines/korekcines priemones, pvz., siųsti darbuotoją kelti kvalifikaciją, tobulinti vaistinių preparatų išdavimo procedūras. Todėl kontrolinių pirkimų atlikimas papildytų kitas taikomas priemones (geresnį gyventojų informavimą, kaip nurodyta Vaistinių asociacijos rašte) ir padėtų kompleksiskai gerinti vaistinių preparatų išdavimą (pardavimą) gyventojams.</p>
--	--	--

pobūdžio metodų. Be to Viešojo administravimo įstatymas negali būti keičiamas pagal vienos viešojo administravimo srities subjektų pageidavimus.

4. Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintas neplaninis ūkio subjekto veiklos patikrinimas, nurodant pagrindus, kuriems esant, jis gali būti atliekamas. Šis patikrinimas yra nustatytas tik kaip išimtinė priemonė, taikoma tik išimtiniais atvejais ir ginant svarbiausias vertybes. Ši priemonė turi būti pakankama viešojo administravimo tikslams pasiekti. Todėl siūlymas koreguoti šią priemonę įtraukiant kontrolinius pirkimus neturėtų jokio aiškaus teisinio pagrindimo, nepagrįstai išplėstų viešojo administravimo subjektų įgaliojimus ir tokiu būdu pažeistų administravimo subjekto ir privataus asmens teisių ir pareigų pusiausvyrą.

5. Projektu siūloma nustatyti iš esmės naują teisinį reguliavimą, kuris ne tik koreguotų Lietuvoje egzistuojančią farmacinės veiklos administracinės priežiūros metodų (priemonių) sistemą, tačiau taip pat darytų poveikį visai viešojo administravimo sistemai. Būtų įtvirtinta, jog kontrolinis pirkimas yra įprasta, o ne išimtinė, tik specialiose srityse taikoma neplaninio patikrinimo priemonė.

6. Taikyti kontrolinių pirkimų neturi teisės kitos institucijos ne mažiau svarbiose srityse. Vaistų kontrolės tarnybos teisinio statuso nereikėtų tapatinti su policijos teisiniu statusu. Toks tapatinimas negalimas, nes policija vykdo tų sričių priežiūrą, kuriose ši priežiūra persidengia su teisėsaugos funkcija, t.y. nusikalstamu veikų atskleidimu ir tyrimu (policija kartu yra ir ikiteisminio tyrimo subjektas), todėl specifinių metodų suteikimas policijai yra pagrįstas objektyviais poreikiais. Vaistų kontrolės tarnybai nėra suteiktas specialus išimtinis statusas, kurį turi policija ar mokesčių inspekcija.

7. Valstybinės institucijos, kurios turi teisę

	<p>surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, neturi teisės taikyti neviešus veiklos metodus (priemonės). Taip yra todėl, kad slapto pobūdžio metodai (priemonės) savo esme būdingi kriminalinės žvalgybos ir nusikalstamų veikų tyrimo procesui arba tokiose veiklose, kuriose administraciniai teisės pažeidimai gali peraugti į nusikalstamas veikas. Tuo tarpu tokio pobūdžio priemonių suteikimas institucijai, kuri, kaip Valstybinė vaistų kontrolė, veikia išimtinai administracinės atsakomybės taikymo procese, būtų neadekvati ir neproporcinga procesinė prievartos priemonė.</p> <p>8. Kontroliniai pirkimai yra nukreipti ne į farmacinės veiklos administracinės priežiūros funkcijos stiprinimą, o į teisės pažeidimų atskleidimą ir atsakomybės taikymą, t.y. kontrolinis vaistų pirkimas savo esme būtų nukreiptas į galimų pažeidėjų gaudymą, o ne į gyventojų atžvilgiu daromų (padarytų) pažeidimų realų užkardymą ar ištyrimą. Vadinasi orientuoti į pasekmes, o ne į prevenciją, todėl Projektas nepasiektų Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijos iškeltų tikslų.</p> <p>9. Galimybė taikyti kontrolinius pirkimus gali sudaryti prielaidą provokuoti teisės pažeidimus, todėl tokio metodo taikymas Vaistų kontrolės tarnybos veikloje gali kelti pagrįstas abejones dėl jo atitikimo Konstitucinio teismo doktrinoje suformuotos tokio pobūdžio priemonių taikymo sąlygoms.</p> <p>10. Vaistų kontrolės tarnybos inspektoriai nesudėtingai gali patikrinti, ar vaistinės laikosi informavimo reikalavimų ir net nustatyti vaistinės pasirinktų informacinių sprendimų efektyvumą. Tokiu būdu farmacinės veiklos administracinė priežiūra būtų vykdoma daug efektyviau, nei orientuojant ją į tariamų ar daromų pažeidimų nustatymą. Taip būtų pasiekimas esminis tikslas – metodinės pagalbos teikimas siekiant užtikrinti, kad prižiūrimo subjekto veikla atitiktų teisės</p>	
--	--	--

		<p>aktų reikalavimus. Tinkamai informuotas ir savo teises žinantis gyventojas būtų efektyvesnė teisės pažeidimų prevencijos priemonė nei kontrolinių pirkimų taikymas ar bauginimas jų taikymo galimybe.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau bei Asociacijos 2016 m. rugsėjo 26 d. rašte Nr. 30, Asociacija siūlo atsisakyti Projekto ir palikti galiojančią tvarką.</p>	
<p>Šeimos vaistinių asociacijos 2016 rugsėjo 22 d. raštas Nr. 78-17</p>	6.	<p>Šeimos vaistinių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir pateikia savo pastabas bei pasiūlymus.</p> <p><i>Dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo projekto:</i></p> <p>1. Viešojo administravimo įstatymo projekte matyti, kad pakeitimas bus taikomas ne visiems ūkio subjektams, bet tik prekybą bei paslaugą vykdančioms ūkio subjektams. Toks įstatymo projektas pažeidžia prekybą bei paslaugą vykdančių įmonių lygiateisiškumą kitų ūkio subjektų atžvilgiu ir jas diskriminuoja.</p> <p>Manome, kad Viešojo administravimo įstatymas yra bendras viešąjį administravimą reglamentuojantis teisės aktas, todėl išskirtinės nuostatos susijusios tik su prekybos ir paslaugų sritimi neatitiktų Viešojo administravimo įstatymo normų pobūdžio ir būtų sistemiškai nesuderinamos su Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu reguliavimu.</p> <p>2. Nėra aišku, kodėl atsirado poreikis atlikti Viešojo administravimo įstatymo pakeitimą, kuris apimtų tik prekybos bei paslaugų sektorių. Nėra jokių argumentų, įrodymų, tyrimų, kad vykdant Viešojo administravimo įstatyme reglamentuojamus ūkio subjektų veiklos patikrinimus prekybos ir paslaugų įmonėse negalima pasiekti kažkokių tikslų. Tuo pagrindu pažeidžiamas Teisėkūros pagrindų įstatymo tikslingumo principas: 3</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti į nepritario argumentus, pateiktus Derinimo pažymoje dėl kitų analogiškų pastabų.</p>

	<p>straipsnis 1) dalis: „1) tikslingumo, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis;“.</p> <p>3. Kadangi viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vieša (tai apibrėžia viešojo administravimo įstatymo skaidrumo principas), manome, kad šie įstatymų pakeitimai sukels abejonių dėl viešojo administravimo subjektų skaidrios veiklos, nes ji nebus vieša.</p> <p>4. Viešojo administravimo įstatymo pakeitime pasigedome informacijos, kokių atveju gali būti atliekamas kontrolinis pirkimas. Projekte numatyta, kad kontrolinis pirkimas būtų vykdomas neplaninio patikrinimo metu, tačiau nėra aišku, kokių atveju bus galima atlikti kontrolinį pirkimą. Tai leistų viešojo administravimo subjektams nevaržomai vykdyti kontrolinius patikrinimus, net ir tais atvejais, kai tokiems patikrinimams nebūtų jokio pagrindo.</p> <p><i>Dėl Farmacijos įstatymo pakeitimo projekto:</i></p> <p>1. Nėra pagrįstas Farmacijos įstatymo projekto tikslingumas. Vaistinėse kontroliuojančios institucijos vykdo planinius bei neplaninius patikrinimus, kurių dėka randa farmacinės veiklos pažeidimų. 2014 m. gavus vieną gyventojų skundą, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie LR SAM atliko 23 vaistinėse neplaninius patikrinimus, tikslu įvertinti, kaip vaistinės pateikia informaciją apie pigiausias kompensuojamus vaistus. Patikrinimų metu 1 vaistinė neturėjo gyventojams skirtą monitoriaus, 3 vaistinėse gyventojams prieš pasirenkant vaistą nerodė informacijos monitoriuje, 2-jų vaistinių farmacijos specialistai nemokėjo parodyti informacijos monitoriuje, tai padarė tik po konsultacijų su IT specialistais. Iš to darytina išvada, kad dabartiniais nustatytais viešojo administravimo subjektų patikrinimo būdais galima nustatyti daromus pažeidimus vaistinėse.</p>	
--	---	--

	<p>2. Nėra aišku, kodėl LR sveikatos apsaugos ministerija kontrolinį pirkimą nori vykdyti tik vaistinėse, nors gyventojų skundų dėl gydytojų ar odontologų netinkamai suteiktos gydymo paslaugos taip pat gauna. Toks Farmacijos įstatymo pakeitimas prieštarautų Viešojo administravimo įstatymo lygiateisiškumo principui (3 straipsnio 9) dalis), kuris reglamentuoja „Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs, ir negali varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, išsilavinimo, religinių ar politinių pažiūrų, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių;“. Todėl kyla abejonių dėl LR sveikatos apsaugos ministerijos vykdomos teisėkūros skaidrumo ir nediskriminavimo.</p> <p>3. Vaistinės tikrina Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie LR SAM geros vaistinių praktikos inspektoriai, kurie yra kvalifikuoti specialistai tą darbą atlikti. Kontrolinius pirkimus galės atlikti ir kiti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojai, imituodami pirkėją, perkantį vaistą su netikru receptu arba be jo. Mums kyla abejonių ar toks „apmokytas“ darbuotojas bus kompetentingas tinkamai atlikti patikrinimą bei įvertinti suteiktą farmacinę paslaugą, ar teisingai jį supras farmacijos specialistas, ir ar toks patikrinimas bus objektyvus ir teisingas.</p> <p>4. Vykdomi kontroliniai pirkimai apribos vaistinės veiklą, nes tuo metu farmacijos specialistas negalės suteikti gyventojams farmacinės paslaugos. Gyventojai, nepanorę palaukti, kol baigsis patikrinimas, bus priversti išeiti iš vaistinės ir ieškoti kitos vaistinės, kuri suteiktų farmacinę paslaugą. Tokiu būdu jiems bus apribojama laivė pasirinkti norimą vaistinę, kuri suteiktų farmacinę paslaugą, bloginamas vaistų prieinamumas. Atitinkamai vaistinė, prarasdama</p>	
--	--	--

		<p>tikrinimo metu gyventojus, negaus pajamų.</p> <p>Kontroliniai pirkimai sukels papildomą našą vaistinės darbuotojams, nes patikrinimo metu, atlikus kontrolinį pirkimą, jie bus įpareigoti atlikti vaistų pardavimo gražinimą į kiekinę programą, padaryti pinigų išėmimą iš kasos aparato, pildyti klaidų taisymo dokumentus bei pateikti pardavimo gražinimo dokumentus buhalterijai.</p> <p>Tokiu būdu bus pažeidžiamas viešojo administravimo įstatymo minimalios bei proporcingos priežiūros naštos principas.</p> <p>5. Teko pasidomėti ar kitose kaimyninėse Europos sąjungos šalyse yra tokie ūkio subjektų teisiniai patikrinimo būdai, sulaukėme didelio nustebimo ir patvirtinimo, kad tokie kontroliniai pirkimai, kuriuos norima įteisinti Lietuvoje, kitose šalyse nėra įteisinti.</p> <p><u>Išvada</u></p> <p>Nėra pagrįstas aukščiau įvardintų įstatymų pakeitimų tikslingumas, būtų įteisinama ūkio subjektų diskriminacija bei ne lygiateisiškumas, kyla abejonių dėl administravimo subjektų veiklos skaidrumo ir dėl kitų rašte išdėstytų argumentų akivaizdu, kad įstatymų projektams neturi būti pritarta, priešingu atveju tai būtų neatitikimas gerai teisėkūros praktikai.</p> <p>Šeimos vaistinių asociacija šiems įstatymų projektams nepritaria, nes pilnai pakanta nustatytais ūkio subjektų veiklos patikrinimo metodais ir būdais rasti pažeidimų.</p>	
<p>Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos</p> <p>2016 m. rugsėjo 23 d. raštas Nr.</p>	7.	<p>Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos paruoštas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 ir 364 straipsnių pakeitimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymas (toliau – Projektas), kuris, mūsų, farmacijos specialistų nuomone, trikdytų ne tik mūsų kasdieninį darbą t.y. didins emocinę įtampą, kas gali sukelti grėsmes</p>	<p>Nepritarta</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti į nepritarimo argumentus, pateiktus dėl Ūkio ministerijos pastabos Derinimo pažymos 1,2 psl.</p> <p>VAĮ projektu siūloma VAĮ 36⁴ straipsnio 11 dalyje nustatyto reikalavimo prieš pradedant patikrinimą tikrinamam ūkio subjektui pateikti sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją išimti taikyti visose ūkinės</p>

23/09/2016	<p>farmacijos specialistų sveikatai, bet taip pat neigiamai įtakos farmacinės paslaugos kokybę.</p> <p>Projektu siūloma, kad vaistinėje tikrinimo metu pavedimas atlikti kontrolinį pirkimą ir tarnybinis pažymėjimas būtų pateikiami tik atlikus kontrolinį pirkimą, t.y. būtų įteisintas „slaptasis“ tikrinimas. Norime atkreipti dėmesį, kad ši tvarką įteisinama tik vaistinėse, visus kitus ūkio subjektus tikrinant valstybinės institucijos turi įspėti iš anksto. Toks nusitaikymas į vaistines ir juose dirbančius farmacijos specialistus, mums, darbuotojams, neparodo nieko kito, kaip tik valstybinių institucijų požiūrį į mus – jog esame laikomi ne tik kad nesąžiningais, bet ir, lyginant su kitais ūkio subjektais, išskirtinai labiausiai pažeidžiančiais įstatymus. T.y. toks valstybinių institucijų požiūris farmacijos specialistams yra nesuprantamas, be to siunčiama informacija visuomenei, jog dar labiau reikia nepasitikėti sveikatos priežiūros sistema.</p> <p>Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad iš anksto įspėjus farmacijos specialistus tikrinimo metu negalima nustatyti, ar vaistai išduodami pagal receptus, ar pasiūlomas pigiausias vaistas pacientui ir t.t. Tačiau pamirštama paminėti, kad daugumą receptinių vaistų receptų vaistinė privalo saugoti ne vienerius metus, kad gydytojas, skirdamas pacientui vaistą, turi jį informuoti apie pigiausią vaistinį preparatą (Sveikatos apsaugos ministro 2015-05-28 įsakymo Nr. V-669 42 p.). Puikiai žinome šiandienos situaciją, kuomet pacientai į vaistinę ateina jau žinodami, kokį vaistinį preparatą jie nori įsigyti, tad mes, farmacijos specialistai, atkreipdami dėmesį, jog yra pigesnė alternatyva dažnai liekame net nesuprasti. Jei Projektu siekiama informuoti gyventojus apie alternatyvą pigesnių vaistų, turėtų būti daugiau apie tai viešinama, turėtų būti pirminė kontrolė, t.y. nustatoma, ar gydytojas informuoja pacientus apie pigiausią alternatyvą, o ne iš karto nusitaikoma į</p>	<p>veiklos srityse, jei tai numato atitinkamos srities įstatymas. Farmacijos sritis nėra įvardyta ir išskirta.</p> <p>Atsižvelgiant į siūlomas VAI 36⁴ straipsnio 11 dalies pataisas, siūloma tikslinti Farmacijos įstatymo 63 straipsnio 1 dalies 6 punktą dėl kontrolinių vaistinių preparatų pirkimų atlikimo. Šiuo atveju kontroliniai pirkimai siejami tik su vaistinėmis, nes tik jos teikia gyventojams farmacinės paslaugas, kurių kokybę ir siekiama patikrinti.</p> <p>Pažymėtina, kad kontroliniai pirkimai, nepateikus tarnybinio pažymėjimo ir pavedimo atlikti tikrinimą, bus atliekami tik neplaninių patikrinimų metu, todėl ta pati vaistinė nebus dažnai tikrinama. Be to, įprasto pirkimo procedūra, taikoma vykdant kontrolinį pirkimą, neturėtų sukelti įtampos farmacijos specialistui, nes jis net nežinos, kad vyksta kontrolinis pirkimas.</p> <p>Tikslinga nurodyti, kad Sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ 105 ir 106 punktai įpareigoja farmacijos specialistus, parduodant vaistinius preparatus, informuoti gyventojus apie vaistinių preparatų kainas, pirmiausia apie pigiausius vaistus. Taip pat vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-494 „Dėl Geros vaistinių praktikos nuostatų patvirtinimo“ 32¹ punktu informacija apie receptinių vaistinių preparatų kainas gyventojui turi būti parodoma kompiuterio monitoriaus ekrane.</p> <p>Tik atliekant kontrolinį pirkimą, galima įvertinti, ar vykdomi šie teisės aktų reikalavimai galima</p>
------------	--	--

	<p>vaistinėje dirbančius vaistininkus ar farmakotechnikus. Atliekant slaptus pirkimus vaistinėje bus gaišinamas ne tik vaistininkų, bet ir pacientų laikas, nes ne tik kad būsime priversti skirti laiką tariamam pacientui aptarnauti, netikrai farmacinei paslaugai suteikti ir nereikalingiems vaistams išduoti, bet taip pat ir atlikti vaisto grąžinimo procedūrą, forminti dokumentus ir t.t. O svarbiausia tai, kad bus sukurama nepasitikėjimo atmosfera tarp farmacijos specialisto ir gyventojų. Norime atkreipti dėmesį, kad farmacijos specialistams kvalifikaciniai reikalavimai yra labai aukšti, tačiau šiai profesijai nėra jokios pagarbos – vaistininkai laikomi pardavėjais, o šis Projektas parodo, kad ir svarbiausia ir dažniausia nusižengimus darančia grandimi sveikatos sistemoje. Siūlome iš esmės peržiūrėti sveikatos apsaugos sistemos spragas, o ne įteisinti galimybę, kaip slapta tikrinti vaistininkus, nes tai problemų neišspręs, o tik didins įtampą, nepasitikėjimą ir korupciją. Šiuo raštu prašome nepritarti Projektui ir palikti galiojančią tvarką.</p>	
--	--	--

G. Bobelienė, tel. (8 5) 264 8752

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Už šio dokumento užrašą
Nerija Stasiulionienė
2017-03-23

2017-03-23

88

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234
2 IR 36⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TAP-17-338; 17-339; 17-340; TAIS Nr. 16-9382(3); 16-9783(3))**

2017-03-27 Nr. NV-809

Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, esminių pastabų ir pasiūlymų neturime.

Atkreipiame dėmesį, kad Seimo narė R. Šalaševičiūtė 2017 m. kovo 17 d. užregistravo analogiško turinio įstatymų projektus: Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (Nr. XIII P-477) ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (Nr. XIII P-478).

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja
Gubistienė

Daiva

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraitė@lrv.lt